

Raport o stanie Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Podsumowanie działalności wójta za 2025 rok

Opracowany na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.)

Maj 2026 r.

Szanowni Mieszkańcy.

rok 2025 był dla naszej wspólnoty samorządowej rokiem szczególnym i przełomowym. To właśnie w minionych miesiącach podjęliśmy historyczną decyzję o zmianie nazwy naszej gminy - decyzję ważną, odważną i głęboko symboliczną. Z satysfakcją mogę dziś powiedzieć, że proces ten zakończył się sukcesem. Tym samym niniejszy raport jest ostatnim raportem o stanie Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

Zakończyliśmy pewien ważny rozdział w historii naszej samorządowej wspólnoty. Nazwa Gmina Nowe Miasto Lubawskie towarzyszyła mieszkańcom przez ponad pół wieku, w tym przez 35 lat funkcjonowania jako samodzielnej jednostki samorządu terytorialnego. To właśnie pod tym szyldem rozwijaliśmy naszą gminę, realizowaliśmy inwestycje, modernizowaliśmy infrastrukturę, wspieraliśmy mieszkańców i budowaliśmy lokalną tożsamość.

1 stycznia 2026 roku otworzyliśmy nowy etap - etap Gminy Bratian. To zmiana, która nie oznacza odcięcia się od przeszłości. Wręcz przeciwnie - jest wyrazem szacunku wobec historii, tradycji i miejsca, z którym większość z nas czuje silną więź. Nowa nazwa ma podkreślać nasz unikalny charakter, rozpoznawalność i wspólną tożsamość. Zmieniamy nazwę, ale nie zmieniamy wartości, celów i kierunku rozwoju. Nadal najważniejsze pozostają dla nas bezpieczeństwo mieszkańców, rozwój infrastruktury, poprawa jakości życia oraz troska o każdą miejscowość naszej gminy.

Miniony rok był również czasem bardzo intensywnej pracy inwestycyjnej. Na realizację inwestycji przeznaczyliśmy blisko 41 milionów złotych. Szczególnie dużo uwagi poświęciliśmy gospodarce wodnej i infrastrukturze komunalnej. W Bratianie i Jamielniku powstały nowe odcinki kanalizacji sanitarnej, które poprawią komfort życia mieszkańców i stworzą warunki do dalszego rozwoju tych miejscowości. W trakcie realizacji znajdują się także dwie ważne inwestycje związane z bezpieczeństwem i jakością dostarczanej wody – budowa stacji uzdatniania wody w Gwińdzinach oraz Mszanowie. Na terenie gminy powstały również dwa zbiorniki retencyjne, które zwiększą odporność naszej gminy na skutki zmian klimatycznych i poprawią gospodarowanie zasobami wodnymi.

Zakończyliśmy także wyjątkowy projekt – budowę boiska sportowo-szkoleniowego w Gwińdzinach. To nowoczesny obiekt dedykowany przede wszystkim Młodzieżowym Drużynom Pożarniczym oraz jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych, wspierający rozwój młodych druhen i druhow oraz promujący aktywność fizyczną i integrację lokalnej społeczności.

Rok 2025 był także czasem, w którym wszystkie samorządy w Polsce skupiały się na kwestiach związanych z ochroną ludności. Również nasza gmina aktywnie zaangażowała się w te działania. Pozyskaliśmy znaczące środki finansowe przeznaczone na rozwój systemów bezpieczeństwa i zwiększenie odporności gminy na sytuacje kryzysowe (również te związane z cyberbezpieczeństwem), wykorzystaliśmy je bez zbędnej zwłoki, sprawnie realizując zaplanowane zadania. Cieszy mnie, że nasze działania zostały zauważone i docenione również przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, który wskazywał naszą gminę jako przykład skutecznego i odpowiedzialnego działania samorządu w tym obszarze.

Skuteczność naszych działań znajduje potwierdzenie również w niezależnych rankingach samorządowych. Po raz kolejny znaleźliśmy się na podium Liderów Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych, a w ogólnopolskim rankingu Perły Samorządu nasza gmina zajęła 2. miejsce wśród gmin wiejskich w Polsce. W kategorii włodarzy samorządowych przypadło mi natomiast 3. miejsce.

Chciałbym podkreślić, że wszystkie te działania są efektem wspólnej pracy wielu osób – radnych, sołtysów, pracowników urzędu i jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych oraz samych mieszkańców. Dziękuję wszystkim, którzy przez lata współtworzyli sukcesy Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Dzięki Państwa zaangażowaniu możemy dziś z dumą patrzeć na osiągnięcia minionych lat i z odwagą planować przyszłość.

Przed nami nowy rozdział - rozwój, inwestycje i współpraca już pod nazwą **Gmina Bratian**. Wierzę, że będzie to czas dalszych pozytywnych zmian, ambitnych przedsięwzięć i konsekwentnego budowania miejsca, z którego wszyscy możemy być dumni.

Dziękuję Państwu za zaufanie, wspólną drogę i codzienne zaangażowanie w sprawy naszej małej ojczyzny. Idziemy dalej - razem, z nową energią i pod nowym szyldem.

Z wyrazami szacunku,

Wójt Gminy Bratian

Tomasz Waruszewski

Spis treści

I. Informacje ogólne	6
1. O Gminie i jej Mieszkańcach.....	6
2. O jednostkach organizacyjnych gminy i spółce komunalnej.....	10
Jednostki oświatowe.....	11
II. Informacje finansowe.....	13
1. Wykonanie budżetu gminy.....	13
2. Wykonanie wydatków majątkowych	15
3. Stan finansów Gminy	20
4. Wieloletnia prognoza finansowa.....	22
5. Działalność inwestycyjna gminy	25
6. Środki zewnętrzne	28
III. Informacja o stanie mienia komunalnego	45
IV. Informacja o realizacji polityk, strategii, programów	49
1. Strategia rozwoju gminy	49
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	50
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	51
4. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	51
5. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych.....	52
6. Program opieki nad zabytkami.....	53
7. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych	53
8. Program rozwoju dróg.....	54
9. Założenia do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gazową.....	56
10. Plan gospodarki niskoemisyjnej	57
11. Program ochrony środowiska	57
12. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt	58
13. Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.....	58
14. Strategia rozwiązywania problemów społecznych.....	59
15. Gminny program wspierania rodziny	60
16. Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	62
17. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	63

18. Gminny plan zarządzania kryzysowego	66
19. Plan obrony cywilnej gminy	67
V. Realizacja uchwał rady gminy	67
VI. Współpraca z innymi społecznościami.....	68
1. Związki komunalne	68
2. Związki gmin	68
3. Porozumienia.....	69
4. Inne formy współdziałania.....	71
5. Współpraca międzynarodowa	73
VII. Inne istotne działania Wójta.....	73
VIII. Część analityczna – efekty działań prowadzonych w 2025 roku	76
1. Ład przestrzenny.....	76
2. Ochrona środowiska	77
3. Podatki.....	80
4. Oświata i edukacja	82
5. Polityka społeczna	93
6. Kultura.....	95
7. Turystyka, sport i rekreacja	97
8. Gospodarka komunalna.....	99
9. Gospodarka mieszkaniowa i lokalami użytkowymi	100
10. Rozwój gospodarczy	100
11. Bezpieczeństwo mieszkańców	102
12. Aktywność obywatelska	103
13. Sprawna administracja.....	104
14. Gmina w rankingach, konkursach i publikacjach.....	107
IX. Załącznik	115
X. Spis tabel	115
XI. Spis rysunków.....	116

I. Informacje ogólne

1. O Gminie i jej Mieszkańcach

Gmina wiejska Bratian, do 31.12.2025 r. nosząca nazwę Gminy Nowe Miasto Lubawskie, położona w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, to miejsce o wyjątkowych walorach przyrodniczych i bogatej historii. Łączy w sobie dziedzictwo średniowiecznej ziemi lubawskiej, krzyżackie ślady, zabytki sakralne oraz atrakcyjne formy aktywnego wypoczynku na łonie natury. Gmina rozciąga się w dolinie rzeki Drwęcy, będącej jedną z najciekawszych rzek regionu. Jej meandrujący bieg przez lasy, łąki i doliny tworzy niepowtarzalny krajobraz, idealny dla miłośników natury i turystyki wodnej. W Mszanowie, jednej z miejscowości gminy, działa przystań kajakowa, stanowiąca dogodny punkt startowy dla spływów. Infrastruktura przystani – z pomostem, zapleczem sanitarnym i miejscem biwakowym – przyciąga zarówno turystów indywidualnych, jak i grupy zorganizowane.

Doskonałym uzupełnieniem walorów przyrodniczych są ścieżki rowerowe i piesze, w tym trasy prowadzące dawnym nasypem kolejowym. Odtworzony szlak kolejowy biegnie przez urokliwe wsie gminy, łącząc Mszanowo, Bratian i inne miejscowości, aż do granicy z gminą Iława. Trasa została przygotowana z myślą o komforcie turystów: z ławkami, tablicami informacyjnymi. Na trasie można podziwiać też stare dworce kolejowe z przełomu XIX/XX i początku XX wieku. Trasy wiodą przez otwarte krajobrazy, w pobliżu historycznych kościołów, dawnych majątków i naturalnych enklaw.

Ziemia lubawska, której częścią jest gmina, była od XIII wieku obszarem wpływów Zakonu Krzyżackiego. Już w XIV wieku powstał tu zamek w Bratianie, będący jedną z ważniejszych strażnic granicznych państwa zakonnego. O bogatej przeszłości świadczą również zabytkowe kościoły, m.in.: w Radomnie, Skarlinie czy perła drewnianej architektury - kościół w Tylicach. Mniejsze, wiejskie kościółki i przydrożne kapliczki – obecne w wielu miejscowościach, tworzące unikalny pejzaż kulturowy i świadczące o lokalnej tożsamości.

W krajobrazie zachowały się również ślady dawnych folwarków, spichlerzy, a także pozostałości dworów i tradycyjnych domów z czerwonej cegły – będące cichymi świadkami przeszłości tej ziemi.

Nasza Gmina oferuje odwiedzającym ciszę, autentyczność i kontakt z naturą, z dala od masowej turystyki. Działa tu kilka gospodarstw agroturystycznych, które promują lokalną kuchnię i tradycję, a także organizują wydarzenia kulturalne i sezonowe festyny. To miejsce idealne dla tych, którzy szukają odpoczynku w zgodzie z przyrodą, cenią historię i chcą poznawać mniej znane, ale niezwykle wartościowe zakątki Polski.

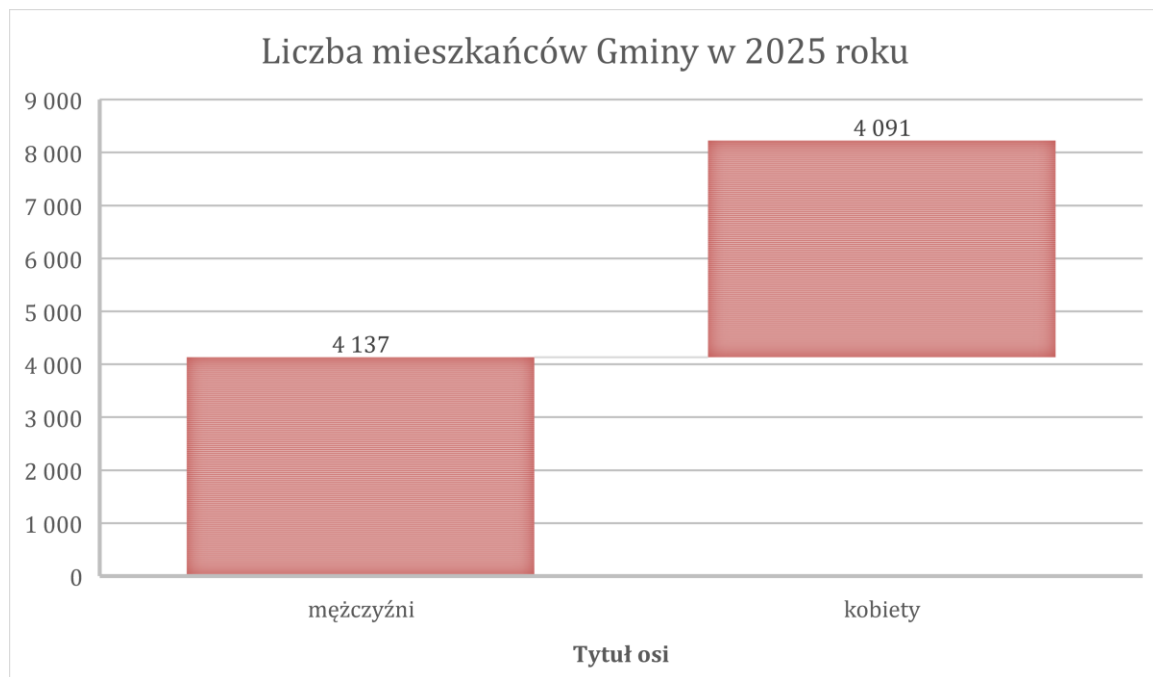
Gmina Bratian położona jest w obrębie Trasy Kopernikańskiej, w południowo-zachodniej części Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zajmuje obszar 138 km², który charakteryzuje się niezwykle urozmaiconą rzeźbą terenu. Około 51% powierzchni gminy zajmują obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy

oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel obejmują powierzchnię około 69,70 km². Uchwałą Nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego, obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel został uznany za otulinę Welskiego Parku Krajobrazowego. Od 1994 roku cała gmina została włączona w obszar Zielonych Płuc Polski. Na jej terenie znajdują się również obszary Natura 2000 – Dolina Drwęcy, Ostoja Radomno, Dolina Kakaju – zajmujące 6,49 km², z czego 6 km² pokrywa się powierzchniowo z obszarami chronionego krajobrazu. Środowisko przyrodnicze gminy bogate jest również w tereny leśne, które stanowią 19% powierzchni gminy.

Rzeka Drwęca, będąca rezerwatem przyrody, przepływa przez teren gminy na długości około 9,5 km i stanowi jej oś hydrograficzną. Uchodzą do niej rzeki i niewielkie ciekawy odwadniające tereny gminy – Wel, Groblica, Radomka i Skarlanka. Jeziora zajmują około 5% powierzchni gminy – największe to Skarlińskie i Radomno.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie wynosiła 8 228 osoby, w tym 4 091 kobiet i 4 137 mężczyzn. W porównaniu do roku 2024 (8 252 osoby) oznacza to spadek liczby ludności o 24 osoby.

Rysunek 1. Liczba mieszkańców Gminy

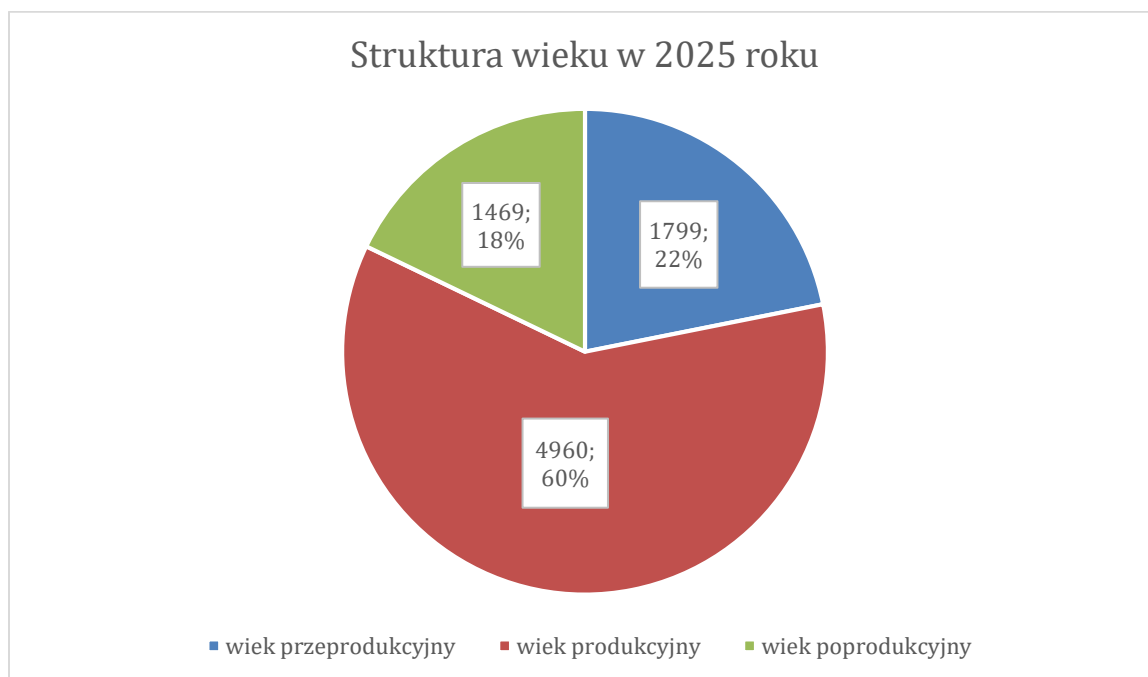
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- liczba mieszkanki w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 861 osób, a liczba mieszkańców 938 osób, łącznie 1 799 osób (w 2024 r. – 869 kobiet i 966 mężczyzn, łącznie 1 835; spadek o 36 osób),

- liczba mieszkanek w wieku produkcyjnym wynosiła 2 302 osoby, a liczba mieszkańców 2 658 osób, łącznie 4 960 osób (w 2024 r. – 2 296 kobiet i 2 663 mężczyzn, łącznie 4 959; wzrost o 1 osobę),
- liczba mieszkanek w wieku poprodukcyjnym wynosiła 928 osób, a liczba mieszkańców 541 osoby, łącznie 1 469 osób (w 2024 r. – 936 kobiet i 522 mężczyzn, łącznie 1 458; wzrost o 11 osób).

Rysunek 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy w 2025 roku

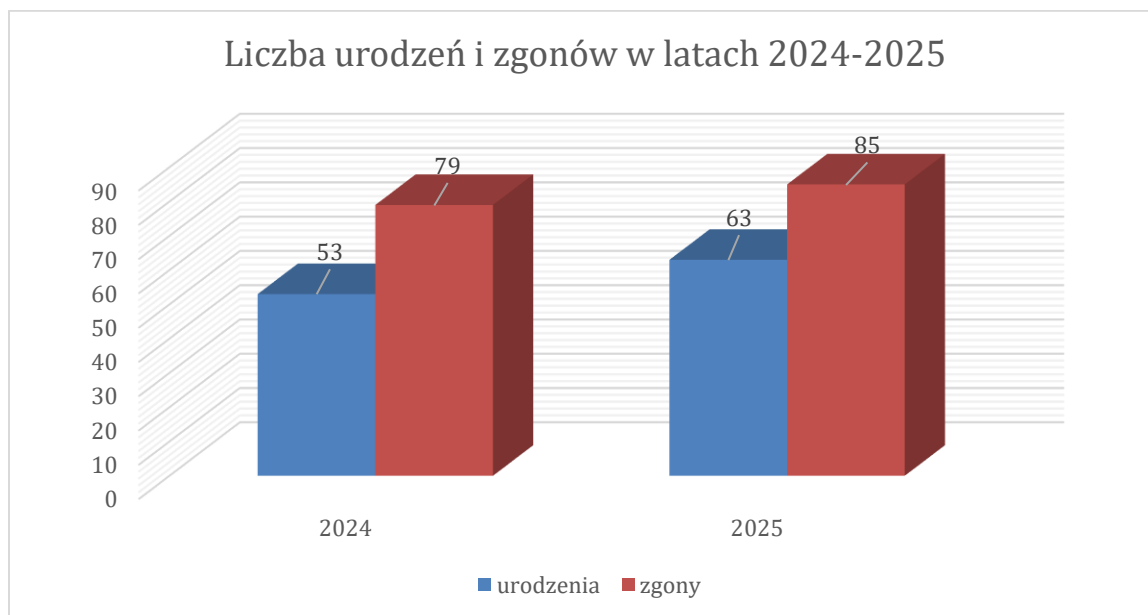

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

W 2025 roku w Gminie urodziło się 63 dzieci (w tym 35 dziewczynek i 28 chłopców), natomiast zmarło 85 osób. Dla porównania, w 2024 roku urodziły się 53 osoby, zmarło 79 – co oznacza:

- wzrost liczby urodzeń o 10 osób,
- wzrost liczby zgonów o 6 osób.

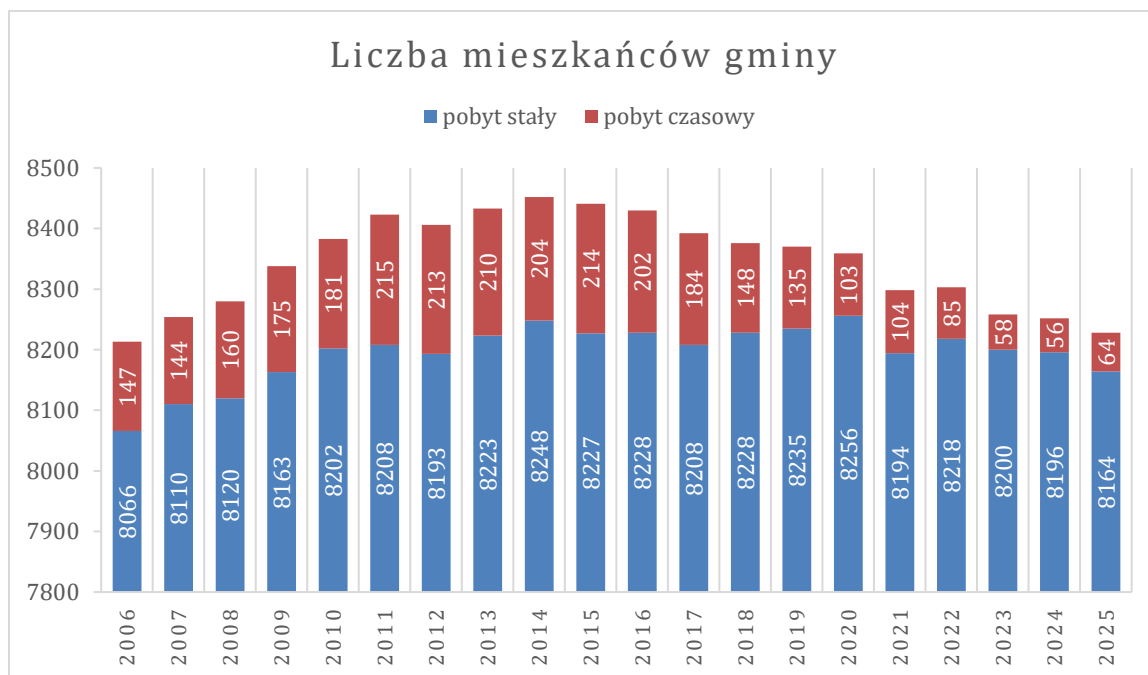
Rysunek 3. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2024 - 2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

Spośród 8 228 mieszkańców Gminy, 8 164 osoby były zameldowane na pobyt stały, a 64 na czasowy. Rysunek 4 przedstawia zmiany liczby mieszkańców w rozbiciu na pobyt stały i czasowy na przestrzeni lat 2006–2025.

Rysunek 4. Mieszkańcy Gminy w latach 2006–2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

2. O jednostkach organizacyjnych gminy i spółce komunalnej

Wójt realizował zadania Gminy przy pomocy gminnych jednostek organizacyjnych i spółki komunalnej. Wśród nich były:

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Bratian (do dnia 31.12.2025 r. noszący nazwę Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie), który wykonuje zadania własne i zlecone gminy, w szczególności w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych, wsparcia rodziny, profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej, pomocy obywatelom Ukrainy oraz realizacji licznych rządowych programów osłonowych.

W 2025 roku wydatki na utrzymanie Ośrodka wyniosły łącznie 1 069 155,45 zł, w tym 774 371,46 zł pochodziło ze środków własnych gminy, a 294 783,99 zł z dotacji celowej z budżetu państwa.

W Ośrodku zatrudnionych było średnio 10 osób, w tym 2 osoby kadry kierowniczej, 5 pracowników socjalnych, 1 asystent rodziny oraz 2 pracowników administracyjnych. Koszt wynagrodzeń z umowy o pracę oraz zleceń z pochodnymi za 2025 r. wyniósł 1 301 548,18 zł. OPS realizował zadania wynikające m.in. z ustaw o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, funduszu alimentacyjnym, wspieraniu rodziny, przeciwdziałaniu przemocy domowej, dodatkach mieszkaniowych, profilaktyce i przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przepisów o wsparciu obywateli Ukrainy.

Świadczeniami z pomocy społecznej objęto 368 rodzin (909 osób). Wypłacono:

- 311 świadczeń zasiłku stałego – 336 702,66 zł,
- 559 świadczeń zasiłku okresowego – 336 871,68 zł,
- 98 zasiłków celowych – łącznie 44 649,00 zł,
- 284 składek zdrowotnych – 26 976,71 zł,
- 41 świadczeń schronienia – 71 084,15 zł,
- 6 090 godzin usług opiekuńczych – koszt 276 936,00 zł (wpłaty mieszkańców: 112 676,51 zł),
- 281,5 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych – 41 809,00 zł,
- 15 590 posiłków w szkołach i 910 zasiłków na żywność w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” – 399 507,00 zł.

W domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2025 r. przebywało 9 mieszkańców Gminy. Koszt pobytu wyniósł 493 831,14 zł. Nie poniesiono wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania treningowego.

W ramach pomocy obywatelom Ukrainy nie wypłacono świadczeń z pomocy społecznej. W zakresie programów realizowano:

- „Korpus Wsparcia Seniorów” – 11 osób, koszt 6 600,00 zł,
- „Opieka 75+” – 9 osób, całkowity koszt - 50 404,66 zł (w tym dotacji 28 000,00 zł),
- „Opieka wytchnieniowa” – 9 opiekunów, 1055 godzin, koszt 53 856,53 zł,

- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – 44 osoby, 5829 godziny usług, koszt 305 864,93 zł.

W 2025 roku OPS był realizatorem projektu pn. „Klub Integracji Społecznej w Mszanowie” z programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027. Celem planowanego projektu był wzrost aktywności społeczno-zawodowej 20 mieszkańców gminy w latach 2025–2026. Wydatki w 2025 wyniosły 446 760,13 zł.

Jednostki oświatowe

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie prowadziła pięć szkół publicznych: Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie, Szkołę Podstawową im. Ks. K. Wróblewskiego w Gwiżdzinach, Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II w Jamielniku, Szkołę Podstawową im. Mikołaja Kopernika w Radomnie oraz Szkołę Podstawową w Skarlinie.

Łączny koszt utrzymania placówek oświatowych w 2025 roku wyniósł 15 041 681,72 zł. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli i pracowników obsługi stanowiły dominującą część tej kwoty.

W 2025 roku Gmina otrzymała subwencję oświatową w wysokości 17 152 044,00 zł. Rzeczywiste wydatki na oświatę przekroczyły wysokość subwencji – dopłata z budżetu gminy wyniosła 1 184 752,89 zł.

Tabela 1. Wydatki szkół gminnych w 2024 roku

	ZS Bratian	SP Gwiżdzin	SP Jamielnik	SP Radomno	SP Skarlin
Roczne wydatki szkół	5 187 714,95	1 825 667,48	3 625 258,59	2 284 835,62	2 118 205,08
Liczba pracowników (w etatach)	35,92	11,84	23,29	15,44	14,53
wynagrodzenie nauczycieli	3 832 229,89	1 479 192,01	2 847 159,31	1 800 939,37	1 624 993,56
wynagrodzenie obsługi	853 158,94	194 967,88	516 664,24	266 987,69	233 677,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych oświatowych

Centrum Kultury Gminy Bratian (do dnia 31.12.2025 r. noszący nazwę Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie)

GCK prowadzi działalność statutową służącą zaspokajaniu i rozwijaniu potrzeb mieszkańców gminy Nowe Miasto Lubawskie w zakresie kultury, sportu, turystyki i rekreacji. W strukturach Gminnego Centrum Kultury działają biblioteki w miejscowościach: Gwiżdżiny, Jamielnik, Bratian, Radomno a także Centrum Aktywności Kulturalnej w Bratianie i Jamielniku. Centrum Kultury odpowiada także za administrację obiektów gminnych: boiska wielofunkcyjnego „Orlik” w Bratianie, przystani kajakowej w Mszanowie, hali targowej „Mój Rynek” w Bratianie oraz świetlic wiejskich znajdujących się na terenie gminy. W 2025 roku budżet Gminnego Centrum Kultury wyniósł 1 150 260,80 zł, z czego dotacja podmiotowa stanowiła 1 000 000,00 zł, a przychody własne – 150 260,80 zł. Centrum zatrudniało 8 osób na podstawie umowy o pracę (w tym 2 osoby zatrudnione z dofinansowaniem z PFRON), 23 osoby na umowę zlecenie (w tym administratorzy świetlic wiejskich) oraz 2 osoby na podstawie umów o dzieło. Wynagrodzenia osobowe wyniosły 574 369,84 zł, a bezosobowe 104 242,20 zł.

Zakład Usług Komunalnych w Mszanowie Sp. z o.o. jest spółką komunalną ze 100% udziałem Gminy Nowe Miasto Lubawskie. W 2025 roku podstawowym zadaniem Zakładu była dostawa wody oraz odbiór ścieków na terenie gminy.

W 2025 roku sprzedano łącznie 320 644 m³ wody, natomiast odebrano 103 300 m³ ścieków. Przychód z działalności podstawowej wyniósł 342,61 zł z tytułu dostawy wody oraz 761 386,28 zł z tytułu odbioru ścieków.

Łączny przychód Zakładu Usług Komunalnych w 2025 roku wyniósł 10 023 663,31 zł.

Koszty działalności ogółem wyniosły 9 807 072,05 zł, z czego:

- wynagrodzenia: 1 999 540,36 zł,
- zużycie materiałów i energii: 2 105 592,31 zł,
- usługi obce: 3 948 787,30 zł.

W Zakładzie zatrudnionych było łącznie 29 osób: 23 osoby na podstawie umowy o pracę, 2 osoby na umowę zlecenie, 1 osoba na kontrakcie menadżerskim oraz 3 członków Rady Nadzorczej.

W 2025 roku ZUK nie realizował inwestycji związanych z rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Prowadzono jedynie bieżące naprawy, remonty oraz wymianę urządzeń. Zakupiono samochód ciężarowy RENAULT MASTER (rok produkcji 2017) za kwotę 33 739,84 zł netto z przeznaczeniem do robót zewnętrznych oraz piaskaro-solarkę za 26 500 zł do usuwania gołoledzi.

Zakład świadczył również usługi dla podmiotów zewnętrznych, osiągając z tego tytułu przychód w wysokości 7 342 030,52 zł netto. Największe zrealizowane roboty budowlane w 2025 roku to:

- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w miejscowości Jamielnik (ul. Malinowa, Różana, Spokojna, Gen. Waraksiewicza),
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bratianie ul. Górna i Długa,
- Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo - usługowego).

Urząd Gminy który wykonuje pozostałe ustawowe zadania gminy. W 2025 roku do Urzędu Gminy wpłynęło 13 249 pism (o 1,5 tys. więcej niż w 2024 roku) , a wysłano z niego 13 281 przesyłek (o 1,1 tys. więcej niż w 2024 roku). W Urzędzie Gminy Nowe Miasto Lubawskie średnia roczna liczba zatrudnionych w 2025 r. wyniosła 35 etatów (z robotami publicznymi oraz pracami interwencyjnymi). Koszt wynagrodzeń z pochodnymi pracowników oraz zleceniobiorców (łącznie z strażakami OSP) wyniósł 4 703 011,74 zł.

II. Informacje finansowe

1. Wykonanie budżetu gminy

Budżet Gminy Nowe Miasto Lubawskie na 2025 rok został uchwalony w dniu 19 grudnia 2024 roku Uchwałą Rady Gminy nr VIII/65/2024. W trakcie roku budżetowego budżet gminy ulegał zmianom zgodnie z Uchwałami Rady Gminy oraz Zarządzeniami Wójta. Ostateczny plan budżetu oraz jego wykonanie przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Wykonanie planu budżetu za 2025 rok

Lp.	Treść	Plan budżetu Gminy	Wykonanie budżetu Gminy	Wskaźnik wykonania (3/2)	Wskaźnik struktury (kol. 3)
1	DOCHODY BUDŻETOWE	81 484 697,56	82 626 773,67	101,40%	100,00%
1.1	Dochody bieżące	60 050 185,21	60 781 418,37	101,22%	73,56%
1.2	Dochody majątkowe	21 434 512,35	21 845 355,30	101,92%	26,44%
2	WYDATKI BUDŻETOWE	86 728 799,57	72 859 738,09	84,01%	100,00%
2.1	Wydatki bieżące	50 691 422,50	45 536 693,93	89,83%	62,50%
2.2	Wydatki majątkowe	36 037 377,07	27 323 044,16	75,82%	37,50%
3	NADWYŻKA/DEFICYT	-5 244 102,01	9 767 035,58	X	X
4	NADWYŻKA OPERACYJNA	9 358 762,71	15 244 724,44	X	X
5	PRZYCHODY	7 894 102,01	7 894 102,01	100,00%	100,00%
5.1	Kredyty	100 000,00	100 000,00	100,00%	1,27%
5.2	Przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu	538 437,61	538 437,61	100,00%	6,82%
5.3	Wolne środki	7 255 664,40	7 255 664,40	100,00%	91,91%
6	ROZCHODY	2 650 000,00	2 640 000,00	99,62%	100,00%
6.1	spłata kredytów	2 650 000,00	2 640 000,00	99,62%	100,00%
7	KWOTA DŁUGU	18 750 000,00	18 760 000,00	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

W tabeli nr 3 przedstawione zostały główne źródła dochodów gminy w latach 2024-2025.

Tabela 3. Główne źródła dochodów gminy w latach 2024-2025

Lp.	Wyszczególnienie	2024	2025
I	DOCHODY WŁASNE	16 438 204,45	32 308 004,78
1	Wpływy z podatków	6 280 866,24	7 078 791,05
	Podatek od nieruchomości	4 698 636,55	5 549 698,72
	Podatek rolny	1 254 872,88	1 185 723,89
	Podatek leśny	147 015,31	125 025,94
	Podatek od środków transportowych	180 341,50	218 342,50
2	Wpływy z opłat	479 619,38	591 649,91
3	Dochody z majątku gminy	854 343,78	1 443 670,29
4	Podatki pobierane przez Urząd Skarbowy	641 123,34	593 684,55
5	Udziały w podatkach budżetu państwa	6 482 057,00	20 506 882,88
6	Dochody z usług	155 325,34	119 748,61
7	Pozostałe dochody	1 544 869,37	1 973 577,49
II	SUBWENCJE	25 079 262,00	17 666 772,88
1	Część oświatowa subwencji ogólnej	13 610 177,00	-
2	Część wyrównawcza subwencji ogólnej	10 046 628,00	-
3	Część równoważąca subwencji ogólnej	118 169,00	-
4	Część rozwojowa subwencji ogólnej	457 354,00	-
5	Subwencja ogólna	-	16 394 286,64
6	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	846 934,00	1 272 486,24
III	DOTACJE I DOCHODY CELOWE	32 654 575,93	32 651 996,01
1	Dotacje z budżetu państwa	12 014 858,92	11 313 496,06
2	Dotacje z budżetów innych jst	448 522,86	821 866,51
3	Dotacja w ramach środków UE	5 625 209,85	8 683 701,17
4	Środki z Programu Polski Ład	10 929 582,37	2 280 000,00
5	Środki z RFRD	1 513 942,34	8 483 846,34
6	Środki z WFOŚiGW	198 920,92	222 600,35
7	Środki z NFOŚiGW	16 640,64	0,00
8	Środki z KOWR	0,00	19 226,18
9	Środki z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy	318 512,42	241 130,83
10	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	3 793,85	0,00
11	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	1 329 422,34	332 335,84
12	Środki z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych	226 522,44	228 196,35
13	Środki z Funduszu Pracy	28 646,98	25 596,38
	DOCHODY OGÓŁEM	74 172 042,38	82 626 773,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

2. Wykonanie wydatków majątkowych

W 2025 roku roczny plan wydatków majątkowych został zrealizowany w 75,82%. Na planowaną kwotę 36 037 377,07 zł wydatkowano 27 323 044,16 zł. Wydatki majątkowe stanowiły 37,50% ogółu wydatków budżetowych. Realizację zadań inwestycyjnych przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4. Realizacja zadań inwestycyjnych gminy w 2025 roku

Lp.	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Planowane wydatki inwestycyjne na 2025 rok	Wykonanie
Planowane wydatki na inwestycje jednoroczne				
1	01043 01044	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie (KPO)	4 146 123,93	3 222 813,37
2	60016	Przebudowa ulicy Nowej w Jamielniku polegająca na budowie chodnika z przejściem dla pieszych i oświetleniem	64 100,00	42 303,26
3	60016	Zakup dwóch sygnalizatorów świetlnych z radarem prędkości	30 000,00	28 486,80
4	60016	Rozbudowa drogi gminnej w Chroślu na części działki nr 464	166 000,00	15 000,00
5	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181007N i 181003N łączących Jamielnik z Lekartami - Etap II	23 000,00	22 944,60
6	60020	Zakup i montaż dwóch wiat przystankowych	55 000,00	0,00
7	70005	Wykupy nieruchomości	200 000,00	63 205,10
8	70005	Rozbudowa placu zabaw w Gwiżdżinach	30 000,00	30 000,00
9	75295	Zakup dronu specjalistycznego z kamerą termowizyjną	57 380,00	34 707,54
10	75295	Zakup zespołów oświetleniowych	24 000,00	24 000,00
11	75295	Zakup frezarki do pni	52 000,00	51 967,50
12	75295	Zakup pompy do wody brudnej wysokiej wydajności	15 000,00	14 729,00
13	75295	Zakup magazynów kontenerowych	45 000,00	44 280,00
14	75295	Zakup koparko-ładowarki	688 800,00	688 800,00
15	75295	Wykonanie elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach na terenie Gminy włączonych w sieć powiatową	220 000,00	220 000,00
16	75295	Zakup gruntu na potrzeby magazynu i miejsca schronienia	1 000 000,00	803 245,50
17	75412	Budowa kompleksu (centrum) sportowo - szkoleniowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych	1 880 000,00	1 744 598,79

		i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w miejscowości Gwiździny		
18	80101	Modernizacja pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej w Skarlinie	148 000,00	142 776,50
19	85154	Modernizacja placu zabaw w Radomnie	153 000,00	152 180,00
20	90015	Budowa linii kablowej oświetlenia drogowego i parkingu w miejscowości Mszanowo – etap II	143 702,21	119 791,84
21	90015	Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Lekarty	172 000,00	137 625,47
22	90015	Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Bagno	192 000,00	131 608,34
23	92109	Budowa szczelnego zbiornika bezodpływowego (szamba) przy świetlicy wiejskiej w Nowym Dworze Bratiańskim	26 000,00	0,00
24	92195	Budowa pomnika/obelisku w Bagnie	33 000,00	31 799,72
Planowane wydatki na inwestycje wieloletnie				
25	01043	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Radomno (uzbrojenie działek gminnych przy PKP i do tartaku)	350 000,00	274 275,92
26	01043	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Gryżliny, Jamielnik, Pacółtowo	80 000,00	63 500,00
27	01043	Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Gwiździnach	3 400 000,00	2 167 522,38
28	01043	Budowa sieci wodociągowej do strefy usługowej w Bratianie	165 000,00	144 676,54
29	01043	Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Mszanowie (FEWiM)	4 119 000,00	4 099 000,83
30	01043	Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Gwiździny	120 000,00	89 800,00
31	01043	Budowa sieci wodociągowej w Skarlinie (na Śluzkę)	15 000,00	12 032,52
32	01043	Rozbudowa sieci wodociągowej w Pacółtowie ul. Sielska	10 000,00	4 000,00
33	01043	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Łąki Bratiańskie (nad Drwęcą)	10 000,00	4 000,00
34	01043	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nawra - Ustronie (ul. Myśliwska)	10 000,00	6 000,00
35	01043	Budowa sieci wodociągowej do strefy usługowej w Łąkach Bratiańskich	12 000,00	0,00
36	01043	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nawra/Pręgowizna - Jezioro Skarlińskie	310 000,00	252 222,42
37	01044	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do strefy usługowej w Bratianie	365 000,00	266 181,46

38	01044	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej Nawra - Ustronie (ul. Myśliwska)	10 000,00	8 500,00
39	01044	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pacółtowie ul. Sielska	10 000,00	5 000,00
40	01044	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Mszanowo	10 000,00	8 250,00
41	01044	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łąki Bratiańskie (nad Drwęcą)	15 000,00	5 000,00
42	01044	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do strefy usługowej w Łąkach Bratiańskich	16 000,00	0,00
43	01044	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kościelna Jamielnik	20 000,00	20 000,00
44	01044	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w Bratianie i w Jamielniku oraz sieci wodociągowej w Pacółtowie i Jamielniku (PROW)	1 784 599,04	1 555 422,39
45	01044	Budowa kanalizacji sanitarnej łączącej miejscowości Bagno - Jamielnik	2 000,00	2 000,00
46	60016	Przebudowa/rozbudowa drogi gminnej nr 181047N Gwiździny - Tylice - etap I (Gwiździny - ścieżka rowerowa)	10 000,00	6 040,00
47	60016	Rozbudowa/przebudowa dróg gminnych nr 181008N oraz 181027N na odcinku Gryźliny - Chrośle	265 434,33	219 983,16
48	60016	Rozbudowa/przebudowa drogi gminnej nr 181008N Lekarty - Gryźliny na odcinku od drogi powiatowej nr 1315N do Lekart	85 000,00	0,00
49	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181040N wraz z drogą rowerową w Pacółtowie	255 000,00	150 900,00
50	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno-Gryźliny - etap I	2 900 000,00	518 756,00
51	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego)	4 993 819,76	4 936 827,45
52	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (łącznik z ulicą Kościelną)	150 000,00	149 900,00
53	60016	Rozbudowa ulicy Grunwaldzkiej, Kościelnej i Sosnowej w Bratianie o drogę rowerową	142 000,00	102 300,00
54	60016	Budowa drogi wraz z drogą pieszo - rowerową w Bratianie	589 060,40	535 197,08
55	60016	Rozbudowa ulicy Myśliwskiej i Ustronie w Nawrze	30 000,00	30 000,00
56	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181030N (ul. Grunwaldzka w Bratianie)	529 000,00	421 140,95
57	60016	Odprowadzenie wód deszczowych i roztopowych z działek 157/23, 158/8, 157/44 i 157/63 obręb geodezyjny Radomno wraz z pozwoleniem wodnoprawnym i pozwoleniem na budowę	30 000,00	0,00
58	60016	Rozbudowa ul. Mszanowskiej w Pacółtowie	1 000,00	782,25

59	60016	Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Kaczek	53 000,00	20 000,00
60	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181060N - ul. Gen. Waraksiewicza, ks. Jana Batke, Gen. Hallera w Jamielniku	37 000,00	14 000,00
61	60016	Rozbudowa ulicy Ogrodowej w Jamielniku	30 000,00	21 000,00
62	60016	Rozbudowa ulicy Szkolnej, Kościelnej w Jamielniku	37 000,00	7 000,00
63	60016	Rozbudowa drogi gminnej nr 181056N o drogę pieszo - rowerową w ul. Podleśnej w Mszanowie	13 400,00	13 400,00
64	60016	Przebudowa ulicy Olsztyńskiej w Bratianie polegająca na budowie chodnika wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Polnej w stronę Ronda DK 15	455 000,00	289 356,05
65	60016	Budowa drogi gminnej w miejscowości Nowy Dwór Bratiański wraz z infrastrukturą towarzyszącą	730 000,00	54 000,00
66	63095	Budowa drogi pieszo - rowerowej w kierunku Jeziora Gil w msc. Jamielnik	5 000,00	5 000,00
67	70005	Budowa dwóch wolnostojących banerów reklamowych (w Bratianie i w Pacóttowie)	36 500,00	33 105,00
68	70005	Zagospodarowanie działki 272/4 obręb Bratian (park pomiędzy mostami)	9 000,00	9 000,00
69	70007	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Pustkach	175 000,00	173 455,19
70	75095	Zakup sprzętu i oprogramowania w ramach projektu "Zwiększenie bezpieczeństwa teleinformatycznego Gminy Nowe Miasto Lubawskie"	492 717,97	430 025,22
71	75412	Przebudowa i nadbudowa istniejącej remizy OSP w Gryźlinach	200 000,00	159 410,22
72	80101	Przebudowa boiska przy Szkole Podstawowej w Radomnie	30 000,00	29 800,00
73	80101	Wykonanie sieci LAN w Szkole Podstawowej w Jamielniku	150 000,00	0,00
74	80101	Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie	145 177,00	135 177,00
75	80195	Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach	17 027,00	6 027,00
76	85516	Budowa żłobka w Jamielniku (KPO)	80 000,00	73 800,00
77	90015	Budowa oświetlenia drogowego ulic Grunwaldzkiej, Kościelnej, Sportowej, Osiedlowej, Ogrodowej, Welskiej i Sosnowej (do wiaduktu) w miejscowości Bratian, gm. Nowe Miasto Lubawskie	10 500,00	0,00
78	90015	Budowa linii kablowej oświetlenia drogowego ul. Jana Pawła II, Kościelna, Podleśna, Szkolna, Miodowa, Lipowa, Ogrodowa w Jamielniku	92 000,00	91 740,00
79	90015	Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Chrośle	12 000,00	0,00

80	90015	Budowa linii kablowej oświetlenia drogowego w Radomnie (wzdłuż drogi powiatowej)	17 500,00	0,00
81	90095	Budowa zbiornika retencyjnego w Pacółtowie	165 062,52	165 062,52
82	90095	Budowa urządzenia wodnego - zbiornika retencyjnego w Jamielniku	442 140,34	309 279,73
83	92109	Budowa Centrum Organizacji Społecznych w Jamielniku wraz z rozbudową, przebudową i termomodernizacją istniejącej części budynku świetlicy	109 000,00	102 308,83
84	92109 92116	Kompleksowa termomodernizacja budynków Gminy Nowe Miasto Lubawskie (<i>świetlica wiejska Kaczek i Skarlin oraz biblioteka Gwiżdżyny</i>)	67 000,00	45 660,00
85	92109	Kompleksowa termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Pacółtowie	45 000,00	22 900,00
86	92109	Kompleksowa termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Tylicach	45 000,00	27 300,00
87	92120	Adaptacja kompleksu zabytkowych budynków - dworca kolejowego i budynków gospodarczych w Bratianie na cele społeczno-gospodarcze	130 000,00	27 675,00
88	92601	Modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko-Orlik 2012" w Bratianie	7 300,00	7 300,00
89	92601	Budowa hali sportowej w Tylicach	155 000,00	88 560,00
O G Ó Ł E M			34 371 344,50	26 187 416,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

Pozostałe wydatki majątkowe stanowiły:

- 1) Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Nowomiejskiego na realizację zadania; „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1299N na odcinku Jamielnik - Radomno” – w kwocie 426 370,00 zł,
- 2) Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Nowomiejskiego z przeznaczeniem na wykonanie dokumentacji projektowej dot. zadania pn. "Budowa drogi dla rowerów przy ul. Mszanowskiej i ulicy Hławskiej w Nowym Mieście Lubawskim" – w kwocie 84 603,42 zł,
- 3) Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Nowomiejskiego z przeznaczeniem na wykonanie dokumentacji projektowej dot. zadania pn. "Budowa drogi dla rowerów przy drodze Nr 1335N na odcinku Kurzętnik - Mroczno" – w kwocie 138 031,00 zł,
- 4) Wpłata na państwowy fundusz celowy z przeznaczeniem na zakup samochodu dla Komendy powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim – 14 949,95 zł.
- 5) Wpłata na państwowy fundusz celowy z przeznaczeniem na zakup samochodu dla Komendy powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim – w kwocie 20 000,00 zł,
- 6) Udzielenie dotacji na wymianę pieców w ramach programu „Ciepłe mieszkanie” w wysokości 112 555,15 zł, finansowane z WFOŚiGW,

- 7) Dotacja dla Parafii na zadanie pn. „Konserwacja i restauracja barokowego ołtarza głównego (1 ćw. XVIII w.) z kościoła świętego Jana Bosko w Gwiżdżinach – etap I (zakończenie prac przy ołtarzu)” – w wysokości 339 118,20 zł.

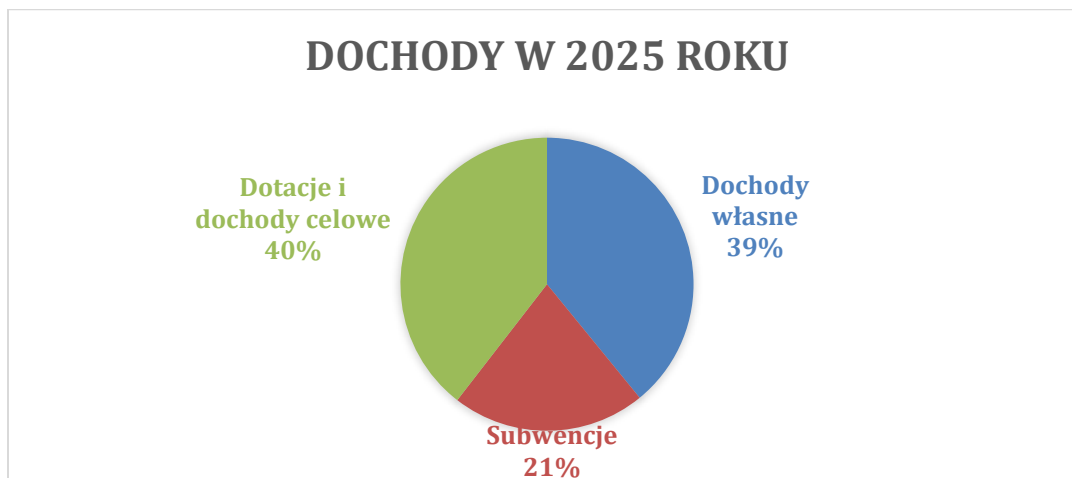
3. Stan finansów Gminy

Na stan finansów gminy w określonym momencie czasu składają się posiadane dochody i ich struktura, wydatki i ich struktura, stopień wykorzystania środków zwrotnych (tj. kredytów, pożyczek, obligacji) oraz skuteczność w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych. Środki finansowe są niezbędne by realizować zadania, w tym zadania inwestycyjne pobudzające rozwój. W celu przeprowadzenia znaczących inwestycji w Gminie Nowe Miasto Lubawskie dochody własne są uzupełniane pozyskiwaniem dofinansowań unijnych lub dotacji krajowych. Należy jednak podkreślić, że niewystarczający poziom dochodów własnych Gminy sprawia, że realizowane inwestycje nawet przy współfinansowaniu zewnętrznym wymagają zwiększania zadłużenia, gdyż brakuje środków na zagwarantowanie wkładu własnego. Wykorzystanie instrumentów zwrotnych (kredytów, pożyczek, obligacji) świadczy o aktywności władz gminy, co przy bezpiecznym poziomie zadłużenia należy ocenić pozytywnie, gdyż wpływa na rozwój gminy.

Omawiając sytuację finansową Gminy Nowe Miasto Lubawskie przedstawione zostały wybrane parametry opisujące jej kondycję finansową:

- udział dochodów własnych w dochodach ogółem - pokazuje samodzielność finansową gminy oraz stopień jej zależności od zewnętrznych źródeł finansowania, a także atrakcyjność inwestycyjną gminy. Im wyższy poziom wskaźnika, tym sytuacja korzystniejsza i oznacza, że gmina jest w stanie z własnych środków kształtować politykę finansową. Środki te cechuje swoboda w rozdyponowaniu w związku z czym mogą najbardziej stymulować rozwój.

Rysunek 5. Dochody Gminy w 2025 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

Rok 2025 był pierwszym rokiem funkcjonowania nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która istotnie przebudowała strukturę dochodów. Nowe regulacje zwiększyły stabilność i samodzielność finansową jst. W ramach nowego systemu głównym źródłem dochodów są udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT, natomiast subwencje z budżetu państwa pełnią rolę uzupełniającą. Udział subwencji w dochodach ogółem zmalał z 34% do 21%, natomiast udział dochodów własnych wzrósł z 23% do 39%.

- dochody ogółem na 1 mieszkańca - im wyższy wskaźnik dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, tym bogatsza gmina. Od poziomu dochodów zależy wielkość wydatków inwestycyjnych oraz pośrednio również możliwość wykorzystania środków zwrotnych, gdyż ich poziom należy uwzględnić obliczając limit zadłużenia. W 2025 roku wskaźnik dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 10 042,15 zł i w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł o 1 053,77 zł.
- udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem - w 2025 roku wydatki majątkowe stanowiły 37,50% wydatków ogółem. Im więcej przeznacza się w gminie na inwestycje tym bardziej jest ona prorozwojowa, bardziej atrakcyjna do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Ze względu na niewystarczające środki własne, realizacja tak znacznych inwestycji jest możliwa dzięki pozyskiwaniu środków unijnych oraz dotacji ze środków krajowych. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 27 323 044,16 zł, a środki na ich realizację pochodziły z:
 - dotacji i środków celowych – 8 163 985,70 zł,
 - dotacji z budżetu Unii Europejskiej – 8 786 076,87 zł,
 - środków własnych – 10 272 981,59 zł,
 - pożyczki – 100 000,00 zł.
- wydatki majątkowe na 1 mieszkańca - wydatki majątkowe na 1 mieszkańca w ubiegłym roku wyniosły 3 320,74 zł (w 2024 roku - 5 025,26 zł, w 2023 roku - 3 068,70 zł, w 2022 roku - 2 313,68 zł, natomiast w 2021 r. - 1 908,42 zł). W rankingu wydatków inwestycyjnych 2022-2024 przygotowanym przez wydawnictwo Wspólnota Gmina Nowe Miasto Lubawskie znalazła się na 175 pozycji wśród 1 464 gmin wiejskich w Polsce ze średnimi wydatkami inwestycyjnymi per capita z tych lat w wysokości 3 400,69 zł (w poprzednich czterech latach znajdowaliśmy się na pozycjach od 105-234). Taki poziom wydatków jest możliwy dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków pozabudżetowych zarówno z funduszy unijnych jak i krajowych. To właśnie one w połączeniu z dochodami własnymi są podstawą rozwoju gminy i umożliwiają realizację inwestycji na wysokim poziomie. Poziom wydatków w zestawieniu z osiąganymi dochodami gminy wskazuje na jakość gospodarki finansowej gminy.
- udział nadwyżki operacyjnej w wydatkach majątkowych - nadwyżka operacyjna (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) jest wskaźnikiem

istotnym z punktu widzenia obecnych przepisów regulujących limit zadłużenia. Uzyskanie wysokiej nadwyżki operacyjnej umożliwia realizację przedsięwzięć inwestycyjnych poprzez ich sfinansowanie lub poprzez spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów pozyskanych na cele inwestycyjne. Nadwyżki operacyjne w Gminie Nowe Miasto Lubawskie kształtują się na poziomie od 3,4 mln zł w 2014 roku do 15,2 mln w 2025 roku. Nadwyżka operacyjna to środki gminy, które stanowią wkład własny przy realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

- udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem - Gmina Nowe Miasto Lubawskie charakteryzuje się średnim poziomem zadłużenia. Do końca 2013 roku obowiązywał wskaźnik zadłużenia zgodnie z którym łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie mogła przekroczyć 60% dochodów ogółem. Poziom tego wskaźnika świadczy o bezpiecznej i stabilnej wysokości zadłużenia. Kwota długu gminy Nowe Miasto Lubawskie do dochodów ogółem w ubiegłym roku wyniosła 22,70 %. Na jego podstawie można wnioskować o zrównoważonym stopniu zadłużenia. Niewystarczający poziom wpływów do budżetu gminy oznacza konieczność korzystania z obcych źródeł finansowania. Mimo aktywnego funkcjonowania samorządu ciągle można wskazywać braki wymagające systematycznych działań, szczególnie w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej, napraw czy budowy dróg, które wymagają olbrzymich nakładów finansowych. Mając do dyspozycji określony poziom środków własnych niemożliwa jest realizacja wszystkich działań dlatego też wsparcie środków własnych kredytami umożliwia realizację przedsięwzięć inwestycyjnych na większą skalę przy wykorzystaniu środków zewnętrznych, a tym samym bardziej intensywny rozwój gminy.

Tabela 5. Wskaźnik zadłużenia gminy na przestrzeni lat 2019-2024

	2021	2022	2023	2024	2025
Zobowiązania ogółem	17 478 000,00	15 666 000,00	18 300 000,00	21 300 000,00	18 760 000,00
dochody ogółem	60 046 561,27	66 858 301,07	66 262 030,48	74 172 042,38	82 626 773,67
wskaźnik zadłużenia	29,11	23,43	27,62	28,72	22,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

4. Wieloletnia prognoza finansowa

Przepisy ustawy o finansach publicznych z 2009 r. wprowadziły obowiązek opracowania na poziomie jednostek samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej. Jest to dokument strategiczny, stanowiący podstawę rozwoju jednostek samorządowych, którego jednym z głównych celów jest umożliwienie zachowania stabilności finansowej JST w dłuższym horyzoncie czasowym. Wieloletnią prognozę finansową sporządza się na cały okres, na który zaciągnięto lub zamierza się zaciągnąć zobowiązania. Dopiero tak długa

perspektywa planowania budżetowego stwarza możliwość dobrego odczytania płynności budżetu jednostki i tym samym jej zdolności do terminowego regulowania zobowiązań. Wartości dochodów, wydatków, a także przychodów oraz rozchodów, zaplanowane w WPF, pozwalają na ocenę szans utrzymania płynności finansowej w przyszłości.

WPF Gminy Nowe Miasto Lubawskie sporządzana jest do roku 2034 tj. do momentu całkowitej spłaty zaciągniętych zobowiązań. Zadłużenie Gminy na koniec 2025 roku wyniosło 18 760 000,00 zł. W 2025 roku Gmina zaciągnęła pożyczkę na kwotę 100 000,00 zł, natomiast dokonała spłat kredytów i obligacji w łącznej wysokości 2 640 000,00 zł. W kolejnych latach Gmina Nowe Miasto Lubawskie zobowiązana jest do spłaty kredytów i pożyczek, w związku z już zawartymi umowami. W WPF uchwalonej na lata 2026-2034 zaplanowano zaciągnięcie nowych zobowiązań w 2026 roku w kwocie 7 000 000,00 zł, Planowane spłaty oraz poziom zadłużenia Gminy przedstawiają się następująco.

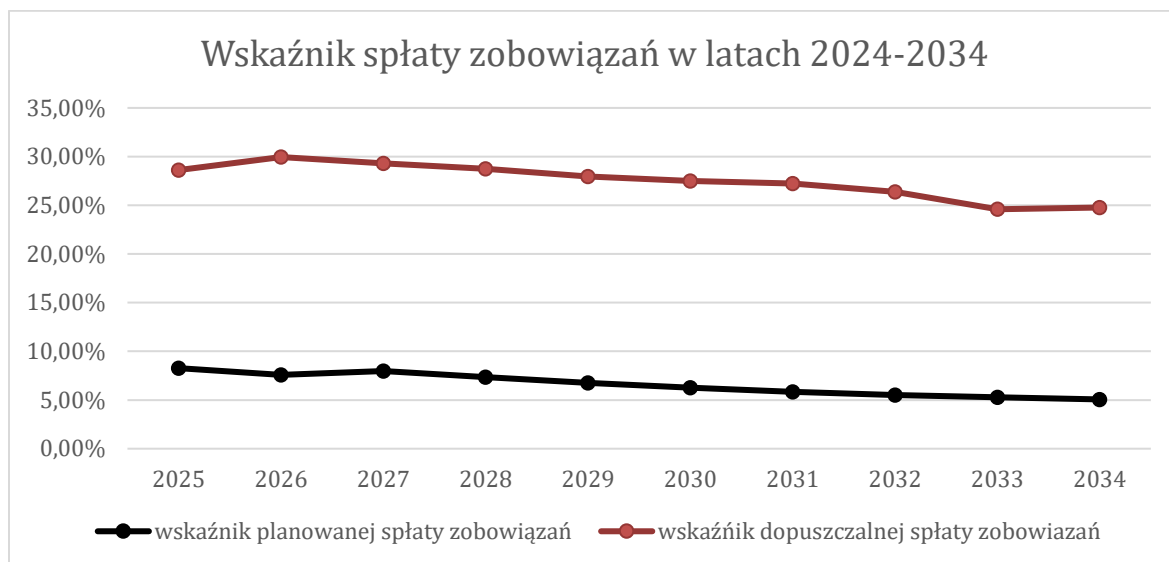
Tabela 6. Poziom zadłużenia gminy i planowane spłaty

Lata	Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów	Spłata zadłużenia	Kwota długu
2022		1 812 000,00	15 666 000,00
2023	7 000 000,00	4 366 000,00	18 300 000,00
2024	5 100 000,00	2 100 000,00	21 300 000,00
2025	100 000,00	2 640 000,00	18 760 000,00
2026	7 000 000,00	2 870 000,00	22 890 000,00
2027		2 900 000,00	19 990 000,00
2028		2 860 000,00	17 130 000,00
2029		2 830 000,00	14 300 000,00
2030		2 800 000,00	11 500 000,00
2031		2 800 000,00	8 700 000,00
2032		2 800 000,00	5 900 000,00
2033		2 900 000,00	3 000 000,00
2034		3 000 000,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

Najistotniejszą informacją zawartą w WPF jest spełnienie wymogów w sprawie wskaźników poziomu zadłużenia zgodnie ze wzorem zawartym w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie wskaźnika obrazuje poniższy wykres.

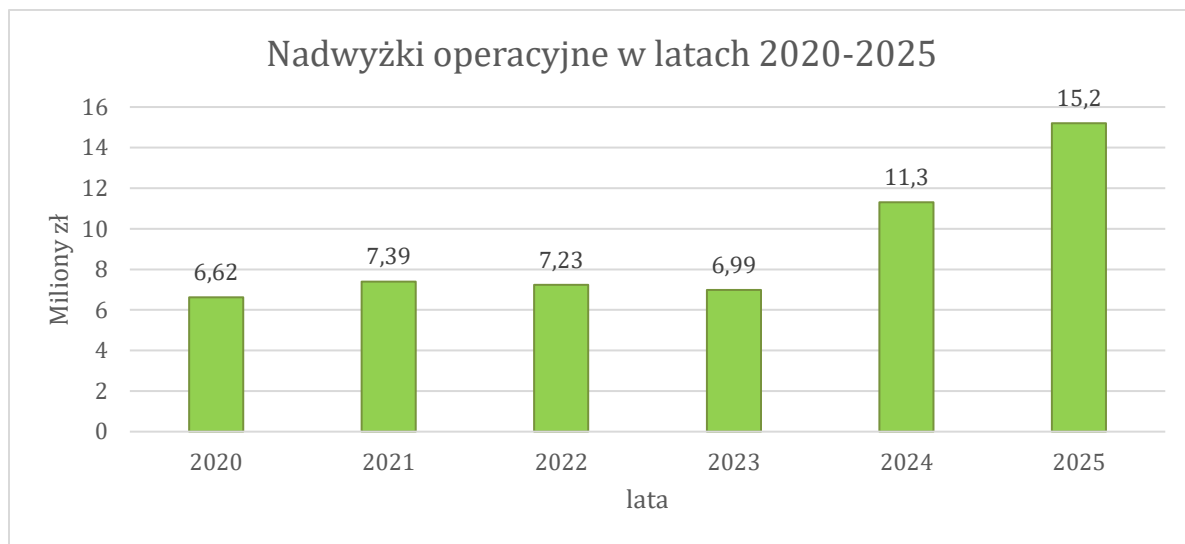
Rysunek 6. Planowany wskaźnik spłaty zobowiązań na przestrzeni lat 2025 – 2034

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

Jak przedstawia wykres wskaźnik zadłużenia utrzymuje się na stałym, bezpiecznym dla Gminy poziomie. Taką bezpieczną relację Gmina zachowuje m.in. dzięki generowaniu wysokich nadwyżek operacyjnych.

Rysunek 7. Nadwyżki operacyjne gminy w latach 2019-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych

5. Działalność inwestycyjna gminy

W 2025 roku zrealizowano następujące inwestycje drogowe:

- 1) rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego) o długości 723,0 mb,
- 2) budowa drogi wraz z drogą pieszo-rowerową w Bratianie o długości 44,0 mb,
- 3) przebudowa ulicy Olsztyńskiej w Bratianie polegająca na budowie chodnika wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Polnej w stronę Ronda DK15 (etap I kanalizacja deszczowa) o długości 303 mb,
- 4) poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej poprzez budowę oświetlonego przejścia dla pieszych na ul. Nowej w Jamielniku,
- 5) oczyszczenie koryta kanału Młyńskiego na rzece Wel pomiędzy jazem a mostem w miejscowości Bratian.

Podsumowując w 2025 roku wybudowano i przekazano do użytkowania mieszkańcom:

- 0,767 km dróg gminnych i ulic,
- 0,044 km dróg pieszo-rowerowych,
- 109 słupów oświetleniowych ze 112 lampami typu LED,
- 1,334 km kanalizacji deszczowej.

Łączne nakłady inwestycyjne na infrastrukturę drogową w 2025 roku wyniosły:

4 988 861,01 złotych, z czego uzyskano dofinansowanie na kwotę 3 492 202,73 złotych – co stanowi 70,00 %.

W 2025 roku opracowano dokumentację projektową do realizacji zadań drogowych:

- 1) rozbudowa drogi gminnej nr 181040N wraz z drogą rowerową w Pacółtowie,
- 2) rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (łącznik z ul. Kościelną),
- 3) rozbudowa ulicy Grunwaldzkiej, Kościelnej i Sosnowej w Bratianie o drogę rowerową,
- 4) budowa drogi pieszo-rowerowej w kierunku jeziora Gil w miejscowości Jamielnik,
- 5) rozbudowa drogi nr 181030N (ul. Grunwaldzka w Bratianie),
- 6) przebudowa drogi gminnej w Chroślu na części działki nr 464,
- 7) przebudowa drogi gminnej w miejscowości Nowy Dwór Bratiański,
- 8) przebudowa ulicy Olsztyńskiej w Bratianie polegająca na budowie chodnika wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Polnej w stronę Ronda DK 15,
- 9) rozbudowa drogi gminnej nr 181056N o drogę pieszo-rowerową w ul. Podleśnej w Mszanowie.

W 2025 został wybudowany kompleks sportowo-szkoleniowy dla Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Kompleks został wybudowany w miejscowości Gwiździny. W Gminie Bratian w strukturach OSP służy 398 członków w tym 180 uprawnionych do działań ratowniczych. Powstało 8 Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych zrzeszających 185 członków. Wybudowany kompleks ma służyć podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji obecnych i przyszłych ratowników OSP. Kompleks sportowo-szkoleniowy składa się z boiska piłkarskiego, bieżni oraz skoczni skoku w dal. Kompleks

zbudowano w miejscu starego boiska piłkarskiego przy szkole Szkoła Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwiździnach

Wraz z inwestycją w kompleks sportowo-szkoleniowy powiększono istniejący plac zabaw. Na modernizowanym placu dostawiono kolejne trzy elementy służące zabawie najmłodszym mieszkańcom Gwiździn.

Rozpoczęto przebudowę i rozbudowę remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Gryźlinach. Remont jest realizowany przez strażaków druhów przy współudziale Gminny. Zakres remontu obejmuje wymianę połaci dachowej, renowację elewacji z cegły klinkierowej. Wewnątrz budynku powstaną nowe pomieszczenia łazienki wraz z zapleczem biurowo socjalnym. Budynek zostanie ocieplany z zewnątrz oraz docieplony zostanie strop nad częścią socjalną i garażową. Wokoło świetlicy zostanie wykonane utwardzenie w postaci kostki brukowej.

Wykonano dwa zbiorniki retencyjne:

- zbiornik retencyjny w miejscowości Pacółtowo,
- urządzenie wodne - zbiornik retencyjny w miejscowości Jamielnik.

Rolą wybudowanych zbiorników jest okresowe magazynowanie nadmiaru wody. Zbieranie wody spełnia wiele zadań takich jak ochrona przeciwpowodziowa, funkcja ekologiczna, przeciwdziałaniu suszy.

W sąsiedztwie placu zabaw w Pustkach, z inicjatywy mieszkańców i ich bezpośrednim zaangażowaniem powstało boisko o nawierzchni z trawy naturalnej, zabezpieczone w piłko-chwyty. Dla wzbogacenia strefy rodzinno-rekreacyjnej zlecono projekt wiaty drewnianej.

W miejscowości Radomno modernizacji dokonano w strefie rekreacyjnej. Powiększono plac zabaw wzbogacając go o nowe elementy służące zabawie. Dla dorosłych wzbogacono strefę rekreacyjną o nowe ławki i leżaki. Stworzono strefę rodzinną w postaci miejsca na ognisko.

W miejscowości Bagno wykonano inwestycję polegającą na budowie pomnika/obelisku upamiętniającego Polaków z Ziemi Nowomiejskiej - ofiar niemieckiego terroru. Inwestycja obejmowała wykonanie ścieżki z eko-kostki betonowej, posadowienia pomnika kamiennego wraz z granitową tablicą upamiętniającą ofiary.

W miesiącu kwietniu 2025 r. w ramach projektu pn. „Zwiększenie bezpieczeństwa teleinformatycznego Gminy Nowe Miasto Lubawskie” zakupiono i zamontowano agregat prądotwórczy na potrzeby Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie. W ramach projektu zostało zakupione oprogramowanie, opracowana została dokumentacja systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, przeprowadzone zostały szkolenia pracowników jednostek Gminy.

Ponadto w 2025 r. zrealizowano budowę dwóch wolnostojących banerów reklamowych. Jeden w miejscowości Pacółtowo i jeden w miejscowości Bratian. Banery reklamowe (stalowe) posadowiono na fundamentach betonowych.

W 2025 roku opracowano dokumentację projektową do realizacji zadań:

- 1) budowa Hali sportowej w Tylicach,
- 2) kompleksowa termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Pacółtowie,
- 3) kompleksowa termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Tylicach,
- 4) adaptacja kompleksu zabytkowych budynków - dworca kolejowego i budynków gospodarczych w Bratianie na cele społeczno-gospodarcze,
- 5) budowa Żłobka w Jamielniku,
- 6) przebudowa boiska przy Szkole Podstawowej w Radomnie,
- 7) budowa Centrum Organizacji Społecznych w Jamielniku wraz z rozbudową, przebudową i modernizacją istniejącej części budynku świetlicy,
- 8) rewitalizacja parku na działkach 272/3 i 272/4 obręb Bratian,
- 9) budowa boiska o sztucznej nawierzchni przy placu zabaw w Radomnie.

Opracowano również audyty energetyczne określające zakres prac koniecznych do realizacji w ramach termomodernizacji obiektów, aby była możliwość pozyskiwania środków na realizację projektu modernizacja świetlicy wiejskiej w Pustkach.

W 2025 roku zrealizowano następujące inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne:

- 1) poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez rozbudowę sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jamielnik, sieci wodociągowej w miejscowości Mszanowo, Bratian, Pacółtowo,
- 2) poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w Bratianie,
- 3) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Radomno,
- 4) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Jamielnik,
- 5) budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej do strefy usługowej w Bratianie,
- 6) przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Gwiździny,
- 7) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nawra/Pręgowizna - Jezioro Skarlińskie.

Opracowano dokumentację projektową na następujące inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne:

- 1) budowa sieci wodociągowej w Skarlinie (na Śluzkę),
- 2) rozbudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w Pacółtowie ul. Sielska,
- 3) budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łąki Bratiańskie (nad Drwęcą),
- 4) budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nawra - Ustronie (ul. Myśliwska),

- 5) budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej do strefy usługowej w Łąkach Bratiańskich,
- 6) rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Mszanowo,
- 7) budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kościelna Jamielnik.

6. Środki zewnętrzne

Możliwości realizacji inwestycji i zaspokajania potrzeb mieszkańców w Gminie wynikają w głównej mierze z pozyskanych środków zewnętrznych.

W 2025 roku Gmina korzystała ze środków zewnętrznych bądź podejmowała starania w celu otrzymania dofinansowania z różnych źródeł.

Tabela 7. Źródła finansowania inwestycji

Źródło	Programy / Fundusze
Unia Europejska	<ul style="list-style-type: none"> - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, - Regionalny Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 - Program Interreg Morza Bałtyckiego - Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności
Budżet państwa	<ul style="list-style-type: none"> - Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Program Ministerstwa Sportu i Turystyki - Programy Ministerstwa Edukacji i Nauki - Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych - Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej” na lata 2025-2028 - Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Aktywne Place Zabaw” - Program „Aktywny Maluch” - Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością - Program „Opieka 75+ - Opieka wytchnieniowa - Program „Korpus Wsparcia Seniorów
Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> - Małe Granty Sołeckie - Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich - Konkursy „Łączy nas Turystyka”, „WM dla WM”, „Podaj Łapę”, „Sadzenie drzew i krzewów miododajnych, jako sposób na ochronę bioróżnorodności w województwie warmińsko-mazurskim w trosce o owady zapylające”, „Niebiesko-zielone granty” - Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych - Dotacje Marszałka na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej
Pozostałe źródła	<ul style="list-style-type: none"> - WFOŚiGW i NFOŚiGW - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

	<ul style="list-style-type: none"> - Program biblioteki narodowej – wspieranie czytelnictwa - Fundusz Leśny - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa - Fundacja LOTTO im. Haliny Konopackiej - Fundacja Orły Polskie
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektów

Główne źródła finansowania inwestycji gminnych to:

- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027
- Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności.

W 2025 roku Gmina zrealizowała następujące inwestycje z dofinansowaniem:

Tabela 8. Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego)

Tytuł projektu	Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego)
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Otrzymał wsparcie. Inwestycję zakończono 18.12.2025 r.
Wartość ogółem	4 453 663,96 zł
Przyznane dofinansowanie	3 117 564,77 zł
Program	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Obszar działania	Infrastruktura drogowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu była poprawa warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez rozbudowę drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego) o długości 723 mb. Realizacja inwestycji pozytywnie wpłynęła na rozwój lokalny i poprawę dostępności do centrów gospodarczych oraz społeczno-kulturalnych dla lokalnej społeczności oraz przedsiębiorców. Inwestycję zakończono dnia 18.12.2025 r.

Zakres przedsięwzięcia obejmował m.in.: wykonanie drogi dla pieszych, miejsc postojowych, zjazdów, budowę kanalizacji deszczowej, budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego oraz kanału technologicznego.

Trasa jezdni rozbudowanej drogi gminnej nr 181066N w planie jak i w przekroju podłużnym została dostosowana do istniejącego odcinka oraz konfiguracji terenu. Oś projektowanej jezdni dopasowano do istniejącego stanu technicznego. Cały odcinek jezdni zakładał nawiązanie niwelety względem istniejącej nawierzchni z drobnymi korektami. Na całym odcinku jezdni zachowano stały układ szerokości jezdni tzn. główny ciąg szerokości 5,00 m. Nawierzchnię jezdni zaprojektowano jako nawierzchnię z betonu asfaltowego. Przekrój poprzeczny jezdni zaprojektowano jako daszkowy 2%. Droga jest dostosowana do ruchu pojazdów o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej

do 11,5 t, posiada istotne znaczenie dla spójności sieci dróg publicznych. Drodze nadano prawidłowe odwodnienie i oznakowanie zapewniające użytkownikom bezpieczeństwo oraz komfort przejazdu.

Tabela 9. Budowa drogi wraz z drogą pieszo-rowerową w Bratianie

Tytuł projektu	Budowa drogi wraz z drogą pieszo-rowerową w Bratianie
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Otrzymał wsparcie. Inwestycję zakończono 23.12.2025 r.
Wartość ogółem	535 197,08 zł
Przyznane dofinansowanie	374 637,96 zł
Program	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Obszar działania	Infrastruktura drogowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu była poprawa warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez budowę drogi wraz z drogą pieszo-rowerową w Bratianie o długości 44 mb. Realizacja inwestycji pozytywnie wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa, rozwój lokalny i poprawę dostępności do terenów inwestycyjnych dla lokalnej społeczności oraz przedsiębiorców.

Zakres prac obejmował m.in.: rozbudowę drogi gminnej, wykonanie drogi dla pieszych i rowerzystów, która umożliwia mieszkańcom bezpieczne przemieszczanie się na obszarze gminy, miejsc postojowych, budowę kanalizacji deszczowej, oświetlenia ulicznego LED.

Tabela 10. Oczyszczenie koryta kanału Młyńskiego na rzece Wel pomiędzy jazem a mostem w miejscowości Bratian

Tytuł projektu	Oczyszczenie koryta kanału Młyńskiego na rzece Wel pomiędzy jazem a mostem w miejscowości Bratian
Wniosek złożony w roku	Porozumienie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie o współfinansowaniu zadania
Status	Zadanie zakończone w dniu 17.12.2025 r.
Wartość ogółem	41 300,01 zł
Wkład własny gminy	17 500,00 zł
Program	Zadania utrzymaniowe cieków wodnych
Obszar działania	Infrastruktura wodna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem inwestycji było zapobieganie dalszym procesom erozyjnym prawej skarpy kanału w rejonie jazu i mostu na kanale Młyńskim rzeki Wel w miejscowości Bratian poprzez usunięcie namuliska.

Tabela 11. Dopłata do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 roku

Tytuł projektu	Dopłata do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 roku
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono 31.12.2025 r.
Wartość ogółem	341 667,51 zł
Przyznane dofinansowanie	228 196,35 zł
Program	Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej
Obszar działania	Publiczny transport zbiorowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem zadania była realizacja zadań własnych Gminy Nowe Miasto Lubawskie w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na liniach komunikacyjnych:

- 101 Gwiździny – Krzemieniewo - Gwiździny o długości 6,4 km,
- 102A Bratian – Mszanowo o długości 9,6 km,
- 102B Pacółtowo – Tylice o długości 3,5 km,
- 103 Nawra – Nowy Dwór Bratiański – Skarlin o długości 14,0 km,
- 104 Łąki Bratiańskie – Radomno – Jamielnik o długości 21,7 km,
- 105A Kaczek – Bratian – Pacółtowo o długości 11,8 km,
- 105B Bratian – Kaczek o długości 3,6 km.

Realizację zadania zakończono 31.12.2025 r.

Tabela 12. Budowa oświetlenia drogowego w Mszanowie i Jamielniku

Tytuł projektu	Budowa oświetlenia drogowego w Mszanowie i Jamielniku
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono 24.11.2025 r.
Wartość ogółem	162.371,84 zł
Przyznane dofinansowanie - dotacja	50 000,00 zł
Przyznane dofinansowanie - preferencyjna pożyczka	100 000,00 zł
Program	EKO-LUKS - WFOŚiGW w Olsztynie
Obszar działania	Jakość powietrza

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu była poprawa bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez instalację efektywnego energetycznie oświetlenia drogowego w miejscowościach Mszanowo i Jamielnik.

Zakres przedsięwzięcia obejmował:

- budowę linii kablowej oświetlenia drogowego wraz z montażem 19 słupów energetycznych o wysokości 6 m wraz z wysięgnikami o długości 1 m, na których zamontowano 19 energooszczędnych opraw oświetleniowych typu LED w miejscowości Mszanowo,

- budowę linii kablowej oświetlenia drogowego wraz z montażem 9 słupów energetycznych o wysokości 5 m (4 szt.) i 6 m (5 szt.) wraz z wysięgnikami o długości 1 m, na których zamontowano 9 energooszczędnych opraw oświetleniowych typu LED w miejscowości Jamielnik.

Tabela 13. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Tytuł projektu	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono 24.09.2025 r.
Wartość ogółem	30 759,7862 zł
Przyznane dofinansowanie	12 512,10 zł
Program	Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest (WFOŚiGW w Olsztynie)
Obszar działania	Gospodarka w obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu było usunięcie wyrobów niebezpiecznych zawierających azbest z gospodarstw rolnych na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Z projektu skorzystały 4 gospodarstwa rolne, z których w ramach realizacji zadania usunięto i zutylizowano łącznie 44,502 tony wyrobów zawierających azbest. Zadanie było wykonane przez specjalistyczną firmę zajmującą się zgodnie z PKWiU zabezpieczeniem, transportem, utylizacją odpadów.

Tabela 14. Zielona Gmina Nowe Miasto Lubawskie – zagospodarowanie przestrzeni publicznych z korzyścią dla środowiska naturalnego

Tytuł projektu	Zielona Gmina Nowe Miasto Lubawskie – zagospodarowanie przestrzeni publicznych z korzyścią dla środowiska naturalnego
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono 12.12.2025 r.
Wartość ogółem	34 891,58 zł
Przyznane dofinansowanie	6 200,00 zł
Program	Konkurs „Niebiesko-zielone granty dla Warmii i Mazur” w 2025 roku
Obszar działania	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych z korzyścią dla środowiska naturalnego w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem zadania było zagospodarowanie przestrzeni publicznych z korzyścią dla środowiska naturalnego poprzez utworzenie zielonych przestrzeni dla wszystkich grup wiekowych w miejscowościach: Nawra, Bagno, Gwiździny, Jamielnik i Gryżliny w Gminie Nowe Miasto Lubawskie. Zakres rzeczowy zadania obejmował wykonanie w Bagnie alejek z kostki brukowej oraz nasadzenia w wymienionych miejscowościach łącznie ponad 600 szt. roślin (w tym 210 drzew, 360 krzewów i 50 bylin) i postawienie 5 szt. domków dla owadów.

Tabela 15. Ochrona bioróżnorodności na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez sadzenie drzew i krzewów miododajnych w trosce o owady zapylające

Tytuł projektu	Ochrona bioróżnorodności na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez sadzenie drzew i krzewów miododajnych w trosce o owady zapylające
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono 12.12.2025 r.
Wartość ogółem	13 640,00 zł
Przyznane dofinansowanie	9 407,50 zł
Program	Konkurs „Sadzenie drzew i krzewów miododajnych jako sposób na ochronę bioróżnorodności w województwie warmińsko-mazurskim w trosce o owady zapylające” w 2025 roku
Obszar działania	Ochrona bioróżnorodności w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem zadania była ochrona bioróżnorodności na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez posadzenie w trosce o owady zapylające łącznie 310 sztuk drzew i krzewów miododajnych w miejscowościach: Bagno, Skarlin i Lekarty.

Tabela 16. Budowa kompleksu (centrum) sportowo-szkoleniowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Gwiździnach

Tytuł projektu	Budowa kompleksu (centrum) sportowo-szkoleniowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Gwiździnach
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Projekt otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono 17.11.2025 r.
Wartość ogółem	1 629 936,29 zł
Przyznane dofinansowanie	500 000,00 zł
Program	Dotacje celowe Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Obszar działania	Ochrona przeciwpożarowa na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu była budowa w miejscowości Gwiździny kompleksu (centrum) sportowo-szkoleniowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmował:

- budowę płyty boiska o wymiarach 62x30 m ze sztucznej trawy z włóknem monofilowym,
- dwa tory bieżni o wymiarach 60x1,50 m o nawierzchni poliuretanowej
- rozbieg, belka i zbiornik z piaskiem do skoku w dal,
- monitoring obiektu – 2 kamery,
- oświetlenie obiektu – cztery słupy oświetleniowe wyposażone w 5 źródeł światła LED zapewniających oświetlenie boiska i bieżni,
- wysokie ogrodzenie (piłkochwyty),
- zakup sprzętu sportowego (bramki do piłki nożnej)

Boisko i bieżnie zrealizowano na podbudowie z kruszywa ułożonego na warstwie odsączającej. Przechowywanie sprzętu treningowego dla MDP odbywa się w oddalonej od boiska o ok. 100 m remizie Ochotniczej Straży Pożarnej.

Tabela 17. Budowa zbiornika retencyjnego w Pacótlowie

Tytuł projektu	Budowa zbiornika retencyjnego w Pacótlowie
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Umowa z 2024 r. Inwestycję zakończono i rozliczono w II kw. 2025 r.
Wartość ogółem	331 457,22 zł
Przyznane dofinansowanie	244 822,00 zł
Program	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Obszar działania	Zarządzanie zasobami wodnymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem operacji jest poprawa gospodarki wodnej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez budowę otwartego zbiornika retencyjnego w miejscowości Pacótlowo służącego do gromadzenia wód opadowych.

Parametry zbiornika: powierzchnia zbiornika wynosi 0,1086 ha; obwód zbiornika 142 mb; kształt trapezu o wymiarach boków 51,5×23,0×45,0×22,5 m; rzędna dna zbiornika 119,51 m n.p.m.;

- głębokość zbiornika 2,99 m; nachylenie skarp 1:1,5; umocnienie skarp – obsiew mieszkanką traw;
- umocnienie stopy skarpy zbiornika – kieszka faszynowa pojedyncza śr. 20 cm; kubatura wykopu 1.465,1 m³; maksymalna pojemność 1.830,15 m³; ogrodzenie siatkowe ocynkowane – 190 mb plus brama o szerokości 5 m.

Parametry grobli:

- grobla zamknięta wokół stawu; długość korony 166 m; rzędna korony 122,5 m n.p.m.;
- nachylenie skarpy odwodnej 1:1,5; nachylenie skarpy odpowietrznej 1:1.

Tabela 18. Zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarze Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Tytuł projektu	Zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarze Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Umowa z 2025 r. Inwestycja zakończona 20.11.2025 r.
Wartość ogółem	307 920,00 zł
Przyznane dofinansowanie	250 341,46 zł
Program	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności
Obszar działania	B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem operacji jest zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarze Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez budowę otwartego zbiornika retencyjnego w miejscowości Jamielnik na działce 245/2 służącego do gromadzenia wód opadowych.

Parametry zbiornika:

- powierzchnia zbiornika 0,1056 ha; rzędna piętrzenia wody w zbiorniku 103,3 m n.p.m., rzędna zwierciadła wody w zbiorniku bez piętrzenia 100,81 m n.p.m.; przyrost retencji zbiornikowej 2.629 m³ ; jednostkowy przyrost retencji zbiornikowo-gruntowej od piętrzenia wody w zbiorniku 4.483 m³/ha ; zasięg spiętrzenia wody gruntowej 44 m; pole powierzchni, na którą oddziałuje piętrzenie wody w zbiorniku 1,11 ha ; przyrost retencji glebowo-gruntowej od zbiornikowej 4.997 m³; przyrost retencji glebowo-gruntowej od zbiornikowej 448,0 mm ; przyrost retencji zbiornikowej i glebowo-gruntowej 7.626 m³.

Tabela 19. Projekt edukacyjny „Jak się uczyć, żeby się nauczyć”

Tytuł projektu	Jak się uczyć, żeby się nauczyć - projekt edukacyjny wspierający uczniów i nauczycieli z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Program	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2024–2027
Priorytet	Priorytet 6: Edukacja i kompetencje EFS+
Wartość ogółem	857 483,73 zł
Dofinansowanie z funduszy europejskich	728 861,17 zł
Dofinansowanie z budżetu państwa	38 125,81 zł
Obszar działania	Edukacja i kompetencje

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Projekt ma na celu podniesienie kompetencji kluczowych, umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów szkół podstawowych oraz zdobycie kompetencji przez nauczycieli poprzez zajęcia uzupełniające, edukację włączającą, szkolenia kadry pedagogicznej, działania przeciwdziałające dyskryminacji oraz wsparcie rodziców i opiekunów prawnych w tym zakresie.

Uczniowie klas IV–VIII z gminnych szkół na podstawie raportów z przebadania Unikatowym Kodem Uczenia uczestniczyli w indywidualnych spotkaniach z ekspertami. W celu określenia najskuteczniejszych metod nauki. Prowadzone były dodatkowe zajęcia dostosowane do potrzeb uczniów, szkolenia dla nauczycieli, projekty edukacyjne, wyjazdy rozwijające kreatywność oraz utworzono i doposażono kąciaki ciszy w każdej ze szkół.

Tabela 20. Wzmocnienie i rozwój współpracy partnerskiej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z Gminą Zbiorową Harpstedt

Tytuł projektu	Wzmocnienie i rozwój współpracy partnerskiej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z Gminą Zbiorową Harpstedt
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Wniosek otrzymał dofinansowanie, Projekt zrealizowany w III kw. i rozliczony w IV kw. 2025 r.
Wartość ogółem	18 756,65 zł
Przyznane dofinansowanie	1 991,00 zł
Program	Konkurs „WM dla WM. Wsparcie współpracy międzynarodowej jst w Województwie Warmińsko-Mazurskim w 2025 roku
Obszar działania	Współpraca międzynarodowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

W dniach 07-11 czerwca 2025 roku odbyła się oficjalna wizyta 9-osobowej delegacji Gminy Nowe Miasto Lubawskie (z udziałem m.in. Wójta Gminy, Przewodniczącej Rady Gminy wraz z radnymi) w partnerskiej gminie Harpstedt w Niemczech.

Wizyta miała na celu wzmocnienie więzi między mieszkańcami partnerskich gmin, wymianę doświadczeń samorządowych, ustalenie zakresu współpracy między jednostkami organizacyjnymi z obu gmin i ustalenie kalendarza realizacji wspólnych wydarzeń. Udział delegacji w obchodach lokalnych świąt w Gminie Zbiorowej Harpstedt był również okazją do zapoznania się z ich organizacją przez lokalne stowarzyszenia i instytucje działające na terenie niemieckiej gminy partnerskiej.

Tabela 21. Nowoczesna Pracownia Komputerowa w Szkole Podstawowej w Skarlinie

Tytuł projektu	Nowoczesna Pracownia Komputerowa w Szkole Podstawowej w Skarlinie
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zrealizowane.
Wartość ogółem	118 895,43 zł
Przyznane dofinansowanie	59 447,71 zł
Wkład własny	59 447,72 zł
Program	Program Mała szkoła na BIS wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego na BIS
Obszar działania	Rządowy program inwestycyjny mający na celu poprawę infrastruktury edukacyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu „Mała szkoła – wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego na BIS” było wzmocnienie funkcjonowania małych szkół podstawowych. Projekt miał na celu utrzymanie i rozwój szkół, które działają w mniejszych miejscowościach i na terenach wiejskich. Dzięki temu uczniowie mają mieć zapewniony równy dostęp do wysokiej jakości edukacji, niezależnie od miejsca zamieszkania.

W ramach projektu w Szkole Podstawowej w Skarlinie kompleksowo wyposażono pracownię komputerową w nowoczesny sprzęt tj. 20 komputerów, monitor interaktywny, urządzenie wielofunkcyjne, zestawy słuchawkowe oraz zakupiono nowe meble.

Tabela 22. Rządowy Program „Cyfrowy uczeń”

Tytuł projektu	Rządowy Program „Cyfrowy uczeń”
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono.
Wartość ogółem	37 500,00 zł
Przyznane dofinansowanie	30 000,00 zł
Wkład własny	7 500,00 zł
Program	Rządowy Program „Cyfrowy uczeń”
Obszar działania	Edukacja i Cyfryzacja Szkół.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu była koncentracja na wspieraniu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów oraz nauczycieli. W ramach projektu w Zespole Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie zakupiono laptopy oraz programy edukacyjne dla przedszkola i zespołu wychowania przedszkolnego.

Tabela 23. Zakup nowości wydawniczych

Tytuł projektu	Zakup nowości wydawniczych
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Otrzymał wsparcie. Zadanie zakończono w 2025 r.
Wartość ogółem	6582,00 zł
Przyznane dofinansowanie	6582,00 zł
Program	Program Biblioteki Narodowej
Obszar działania	Wspieranie czytelnictwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem realizowanego projektu było wzbogacenie księgozbiorów bibliotek działających w strukturach Centrum Kultury Gminy Bratian na terenie Gminy poprzez zakup najnowszych publikacji książkowych. Inicjatywa miała na celu uatrakcyjnienie oferty bibliotecznej oraz promowanie czytelnictwa wśród mieszkańców gminy. Zakupione nowości wydawnicze zostały włączone do zbiorów bibliotecznych i udostępnione czytelnikom w 2025 roku.

Tabela 24. Zatrudnienie animatora na boisku ORLIK w Bratianie

Tytuł projektu	Zatrudnienie animatora na boisku ORLIK w Bratianie
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Projekt zrealizowany
Przyznane dofinansowanie	100% kosztów pokryte przez Fundację Orły Sportu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu było zagwarantowanie regularnej opieki przygotowanego merytorycznie trenera na kompleksie boisk ORLIK w Bratianie. Jego zadaniem jest planowanie oraz prowadzenie aktywności ruchowych i rekreacyjnych skierowanych do najmłodszych, nastolatków, a także dorosłych członków lokalnej społeczności. Inicjatywa została w pełni sfinansowana przez Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy (IS-PIB), która bezpośrednio pokryła koszty wynagrodzenia szkoleniowca, z pominięciem struktur Centrum Kultury Gminy Bratian.

Tabela 25. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025

Tytuł projektu	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – edycja 2025
Rok realizacji	2025
Całkowity koszt realizacji	305 864,93 zł
Wysokość dofinansowania	301 979,00zł (100%)
Źródło finansowania	Budżet państwa – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy wsparcia w codziennym funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami. Wsparciem objęto 44 osoby z niepełnosprawnością, zrealizowano 5 829 godziny.

Tabela 26. Program „Opieka 75+” 2025

Tytuł projektu	Program „Opieka 75+” 2025
Rok realizacji	2025
Wartość ogółem	50 404,66zł
Przyznane dofinansowanie	28 000,00 zł
Źródło finansowania	Budżet państwa – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Obszar działania	Usługi opiekuńcze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, realizacja usług opiekuńczych dla samotnych osób starszych, w tym pozostających w rodzinie, w wieku powyżej 75 lat. Wsparciem objęto 9 osób.

Tabela 27. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025

Tytuł projektu	Opieka wytchnieniowa – edycja 2025
Rok realizacji	2025
Wartość ogółem	53 856,53 zł
Przyznana dotacja	53 805,00 zł
Wkład własny	51,53 zł
Źródło finansowania	Budżet państwa – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu było wsparcie opiekunów osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności poprzez doraźną pomoc w formie usług opiekuńczych. Wsparciem objęto 9 osób, zrealizowano 1 055 godzin opieki.

Tabela 28. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” 2025

Tytuł projektu	Program „Korpus Wsparcia Seniorów” 2025
Rok realizacji	2025
Status	Zadanie zrealizowane
Wartość ogółem	6 600,00 zł
Przyznane dofinansowanie	5 280,00 zł (80% kosztów)
Obszar działania	Wsparcie osób starszych / opieka na odległość

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem programu było wsparcie 11 seniorów w wieku 60+ poprzez świadczenie usług opiekuńczych z wykorzystaniem tzw. „opieki na odległość” (opasek bezpieczeństwa), poprawiających bezpieczeństwo i samodzielność osób starszych w miejscu zamieszkania.

Niektóre z inwestycji i zadań z udziałem środków zewnętrznych, które Gmina kontynuuje bądź rozpoczęła ich realizację w 2025 roku będą zakończone bądź rozliczone w kolejnych latach. Są wśród nich

Tabela 29. Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Gwiździnach

Tytuł projektu	Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Gwiździnach
Wniosek złożony w roku	2023 r.
Status	Umowa z 2024 r. Planowany termin zakończenia inwestycji: II kw. 2026 r.
Wartość ogółem	8 110 989,09 zł
Przyznane dofinansowanie	7 600 000,00 zł
Program	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
Obszar działania	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Zakres inwestycji obejmuje budowę stacji uzdatniania wody w Gwiżdżinach, budowę dwóch fundamentów pod zbiorniki retencyjne wraz z ich montażem, budowę nowego budynku SUW, budowę podziemnego żelbetowego odстойnika wód popłucznych wraz ze studniami chłonnymi i infrastrukturą wodno-kanalizacyjną i elektroenergetyczną.

Woda jest jednym z najcenniejszych zasobów naturalnych – inwestycja zapewni dostęp do czystej i bezpiecznej wody dla mieszkańców, uniezależni gminę od pogarszającej się jakości wody z ujęcia w Tylicach, ograniczy straty sieciowe i zapewni rozwój zabudowy mieszkaniowej w Pacółtownie.

Tabela 30. Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Mszanowie

Tytuł projektu	Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Mszanowie
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Umowa z 2024 r. Planowany termin zakończenia inwestycji to IV kw. 2026 r.
Wartość ogółem	7 616 567,23 zł
Przyznane dofinansowanie	6 474 082,14 zł
Program	Regionalny Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027
Obszar działania	Gospodarka wodno-ściekowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu jest poprawa jakości systemu zbiorowego zaopatrywania w wodę pitną wysokiej jakości na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez przebudowę i budowę Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Mszanowo wraz z niezbędną infrastrukturą i montażem instalacji fotowoltaicznej.

Zakres zaplanowanych prac obejmuje:

- budowę budynku stacji uzdatniania wody o wydajności 54 m³ /h,
- budowę dwóch zbiorników retencyjnych o łącznej pojemności 400 m³ wraz z fundamentem,
- rozbiórkę istniejącego budynku hydroforni,
- rozbiórkę istniejących prefabrykowanych zbiorników retencyjnych,
- budowę nowego, podziemnego odстойnika wód popłucznych o pojemności 10 m³,
- wykonanie ogrodzenia terenu,
- przebudowę i budowę infrastruktury technicznej: wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej zgodnie z branżami,
- zaprojektowanie nowego układu komunikacyjnego, oświetlenia zewnętrznego na terenie przylegającym do stacji uzdatniania wody,
- wykonanie dwóch studni głębinowych nr 1 i nr 2a wraz z zabudową urządzeń zgodnie z zatwierdzonym projektem robót geologicznych i decyzją Urzędu Marszałkowskiego oraz modernizacją studni nr 2,
- montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy do 40kW wraz z magazynem energii 15kWh,
- wymiana hydrantów na istniejącej sieci wodociągowej.

Głównym celem przedsięwzięcia jest przede wszystkim poprawa jakości wody. Aktualnie w miejscowości Mszanowo funkcjonuje jedynie ujęcie wody bez jej uzdatnienia. Tym samym, niezbędne jest wybudowanie nowoczesnego obiektu wyposażonego w filtry usuwające żelazo oraz mangan.

Tabela 31. Program "Aktywny Maluch" – budowa żłobka w Jamielniku

Tytuł projektu	Budowa żłobka w Jamielniku w ramach Programu "Aktywny Maluch" – edycja 3
Wniosek złożony w roku:	2024
Status	Wniosek otrzymał dofinansowanie, Planowany termin zakończenia inwestycji to III kw. 2026 r.
Łączna kwota dofinansowania na utworzenie miejsc opieki	1 415 188,80 zł (w tym 1 150 560,00 zł KPO + 264 628,80 zł budżet państwa)
Przyznane dofinansowanie na funkcjonowanie miejsc opieki	601 920,00 zł
Program	Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch 2022–2029” – edycja 3
Obszar działania	Tworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

W gminnym żłobku zaplanowano 20 miejsc. Budynek zostanie zlokalizowany na działce o pow. 0,1607 ha w Jamielniku, własność Gminy. Obiekt jednokondygnacyjny będzie spełniał wszelkie wymogi budowlane, sanitarne i przeciwpożarowe, posiadał odpowiednie pomieszczenia dla dzieci i personelu, teren będzie ogrodzony i wyposażony w plac zabaw.

Efektem projektu będzie wybudowanie żłobka o powierzchni 260 m², dostosowanego do potrzeb dzieci oraz osób z niepełnosprawnościami, z wyposażeniem do prowadzenia działalności opiekuńczo-edukacyjnej. Projekt umożliwi zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz powrót rodziców na rynek pracy.

Tabela 32. Kompleksowa termomodernizacja budynków Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Tytuł projektu	Kompleksowa termomodernizacja budynków Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Wniosek złożony w roku	2024 r.
Umowa podpisana w roku	2025 r.
Planowany termin zakończenia inwestycji	IV kwartał 2026 r.
Wartość ogółem	1 945 125,84 zł
Przyznane dofinansowanie	1 427 059,94 zł
Program	Regionalny Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027
Obszar działania	Efektywność energetyczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej budynków publicznych w Gminie Nowe Miasto Lubawskie poprzez termomodernizację trzech obiektów: Biblioteki w Gwiżdżinach, świetlicy wiejskiej w Kaczku oraz świetlicy wiejskiej w Skarlinie, co przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zmniejszenia kosztów energii.

Zakres zaplanowanych prac obejmuje:

1. Biblioteka w Gwiżdżinach: docieplenie ścian, stropów i podłóg, wymiana okien i drzwi, modernizacja oświetlenia.
2. Świetlica w Kaczku: docieplenie, wymiana stolarki, modernizacja ogrzewania.
3. Świetlica w Skarlinie: termomodernizacja, wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła, klimatyzacja, instalacji fotowoltaiczna

Tabela 33. Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko ORLIK 2012” w Bratanie

Tytuł projektu	Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko ORLIK 2012” w Bratanie
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Umowa podpisana w 2024 r. Planowany termin zakończenia inwestycji to III kw. 2026 r.
Wartość ogółem	481 422,00 zł
Przyznane dofinansowanie	240 700,00 zł
Program	Program Ministra Sportu i Turystyki
Obszar działania	Modernizacja Kompleksów Sportowych „Moje Boisko ORLIK 2012”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem realizacji zadania jest utrzymanie w dobrej jakości obiektów i modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko ORLIK 2012” w Bratanie.

Zakres rzeczowy zaplanowanych prac obejmuje:

- remont zaplecza sanitarno-szatniowego oraz wykonanie elewacji z cegły klinkierowej,
- naprawę ogrodzenia,
- wymianę opraw oświetleniowych na energooszczędne lampy LED,
- wymianę elementów wyposażenia boisk oraz konserwację boisk sportowych,
- wykonanie przyłącza kanalizacji.

Tabela 34. Budowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno - Gryżliny – etap I

Tytuł projektu	Budowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno - Gryżliny – etap I
Wniosek złożony w roku	2024
Status	Otrzymał wsparcie. Umowa podpisana 04.07.2025r. Planowany termin zakończenia inwestycji: II kw. 2026 r.
Wartość ogółem	7 130 919,45 zł
Przyznane dofinansowanie	4 991 643,61 zł
Program	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Obszar działania	Infrastruktura drogowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez budowę drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno - Gryżliny (etap I) o długości 1469 mb. Realizacja inwestycji pozytywnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa, rozwój lokalny i poprawę dostępności do terenów inwestycyjnych dla lokalnej społeczności oraz przedsiębiorców.

Zakres inwestycji obejmuje: rozbudowę jezdni z betonu asfaltowego o łącznej długości 1249 m; rozbudowę poboczy z kruszywa; budowę pieszo jezdni z kostki betonowej o długości 220 mb, rozbudowę zjazdów z betonu asfaltowego / kostki betonowej; rozbudowę chodnika; rozbudowę kanalizacji deszczowej; rozbudowę oświetlenia drogowego; budowę kanału technologicznego, przebudowę kolizji z siecią elektroenergetyczną i teletechniczną.

Trasa drogi w planie jak i w przekroju podłużnym została dostosowana do istniejącego odcinka drogi oraz konfiguracji terenu. Oś drogi projektowanej dopasowano do istniejącego stanu drogi. Cały odcinek drogi zakłada nawiązanie niwelety względem istniejącej jezdni z drobnymi korektami. Na całym odcinku drogi zachowano stały układ szerokości jezdni tj. główny ciąg szerokości 5,00 m, plus poszerzenia na łukach. Nawierzchnie drogi zaprojektowano jako nawierzchnie z betonu asfaltowego gr. 4 cm (warstwa ścieralna) gr. 5 cm (warstwa wiążąca), na podbudowie z mieszanki niezwiązanej z kruszywa 0/31,5 mm stabilizowanego mechanicznie gr. 20 cm i warstwie mrozoochronnej z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym (cement) C1,5/2 gr. 22 cm/30 cm.

Obramowanie jezdni poboczami obustronnymi szerokości 0,75 m, z kruszywa 0/31,5 mm stabilizowanego mechanicznie gr. 15 cm. Przekrój poprzeczny jezdni zaprojektowano jako daszkowy 2% z korekta spadków na łukach. Pobocza zostaną wykonane w miejscach, gdzie nie zaprojektowano krawężników betonowych. Wykonane zostaną zjazdy na posesje – z kostki betonowej, asfaltowe. W ramach inwestycji planowana jest rozbudowa szafki oświetleniowej, z której zasilane będą lampy LED na projektowanych słupach oświetlenia ulicznego.

Tabela 35. Zwiększenie bezpieczeństwa teleinformatycznego Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Tytuł projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa teleinformatycznego Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Wniosek złożony w roku	2023
Status	Otrzymał wsparcie. Planowany termin zakończenia projektu to II kw. 2026 r.
Wartość ogółem	687 166,00 zł
Przyznane dofinansowanie	687 166,00 zł
Program	Program operacyjny Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027 (FERC)
Obszar działania	Działanie 2.2. – Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, konkurs „Cyberbezpieczny Samorząd”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Zakres inwestycji obejmuje trzy obszary:

- 1) Obszar techniczny – zakup, wdrożenie, konfiguracja oraz utrzymanie urządzeń i oprogramowania z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz analizy, konsultacje, nadzór w projekcie (weryfikacja potrzeb grantobiorcy, prowadzenie usługi inżyniera kontraktu).
- 2) Obszar organizacyjny – opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizacja dokumentacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI) oraz audyt SZBI dla Urzędu Gminy i jednostek podległych.
- 3) Obszar kompetencyjny – szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa dla kadry kierowniczej, pracowników urzędu i jednostek podległych oraz szkolenia specjalistyczne dla kadry informatycznej.

Tabela 36. Centrum Usług Społecznych Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Tytuł projektu	Centrum Usług Społecznych Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Wniosek złożony w roku	2025
Status	Projekt realizowany w latach 2026–2029
Wartość ogółem	3 157 866,70
Przyznane dofinansowanie	2 999 972,70
Program	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur
Obszar działania	Usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych projektu

Projekt „Centrum Usług Społecznych Gminy Nowe Miasto Lubawskie” ma na celu zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych poprzez utworzenie nowego Centrum Usług Społecznych w Gminie Bratian zapewniającego powszechny dostęp do tych usług świadczonych w społeczności lokalnej i usług wspierania rodziny w okresie 36 miesięcy (01.07.2026 r – 30.06.2029) dla 300 mieszkańców Gminy Bratian potrzebujących wsparcia.

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie złożyła również następujące nowe wnioski o dofinansowanie:

- 1) Budowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno-Gryżliny – etap II i III – koszt całkowity 15 166 242,60 zł,
- 2) Rozbudowa dróg gminnych nr 181008N oraz 181027N na odcinku Gryżliny-Chrośle – koszt całkowity 9 971 600,76 zł,
- 3) Rozbudowa drogi gminnej nr 181047N Gwiździny - Tylice - etap I (Gwiździny - ścieżka rowerowa) – koszt całkowity 8 496 762,44 zł,
- 4) Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (łącznik z ulicą Kościelną) – koszt całkowity 2 852 811,89 zł,
- 5) Doprowadzenie do należytego stanu technicznego sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bagno poprzez doprowadzenie ścieków komunalnych do oczyszczalni ścieków w Jamielniku (odcinek S1-SP1-SR1),

- 6) Wyposażenie boiska szkolnego Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie w piłko-chwyty i wiaty dla uczestników,
- 7) Remont i wyposażenie Świetlicy Wiejskiej (lokalnego centrum kultury) w Pustkach,
- 8) Dopłata do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Bratian w 2026 roku.

III. Informacja o stanie mienia komunalnego

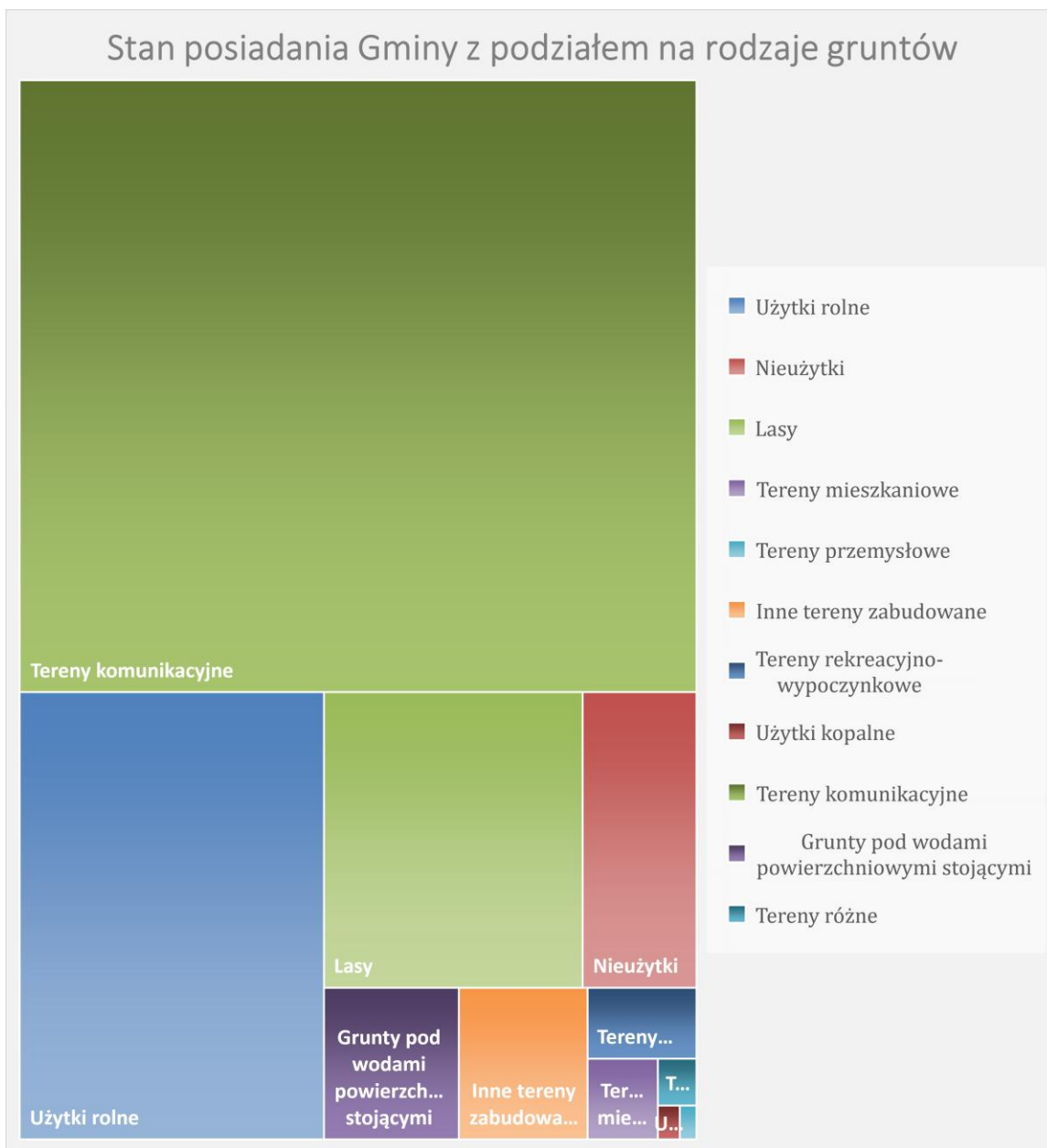
Ogólna powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Nowe Miasto Lubawskie na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 435,72 ha. Stan posiadania Gminy z podziałem na rodzaj gruntów przedstawiony został w tabeli 49 oraz na rysunku.

Tabela 37. Stan posiadania Gminy Nowe Miasto Lubawskie zgodnie z klasyfikacją gruntów

Grunty rolne	Użytki rolne	82,79
	Nie użytki	20,42
Grunty leśne	Lasy	46,43
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe	3,45
	Tereny przemysłowe	0,34
	Inne tereny zabudowane	11,86
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	4,69
	Użytki kopalne	0,45
	Tereny komunikacyjne	251,75
Grunty pod wodami	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	12,43
Tereny różne	Tereny różne	1,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędowych

Rysunek 8. Stan posiadania Gmin Nowe Miasto Lubawskie zgodnie z klasyfikacją gruntów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędowych

Gmina Nowe Miasto Lubawskie posiada następujące budynki, obiekty i budowle.

Tabela 38. Budynki, obiekty, budowle Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Określenie	Ilość budynków, obiektów
Budynek administracyjno-biurowy z Urzędem Gminy, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Gminnym Centrum Kultury	1
Budynki świetlic wiejskich (Bagno, Chrośle, Gryżliny, Gwiździny, Jamielnik, Kaczek, Mszanowo, Nawra, Nowy Dwór Bratiański, Pacółtowo, Pustki, Skarlin)	12
Budynki remiz OSP (Chrośle, Gryżliny, Gwiździny, Jamielnik, Nowy Dwór Bratiański, Radomno, Skarlin)	7
Budynki świetlico-remiz (Bratian, Lekarty, Tylice)	3
Budynki mieszkalne i pojedyncze lokale mieszkalne	16
Budynki gospodarcze wraz z segmentami	14
Oczyszczalnia ścieków w Jamielniku	1
Budynki hydroforni	6
Hala targowa w Bratianie	1
Drogi, chodniki, mosty, place, ścieżki pieszo-rowerowe	151,79 km dróg publicznych 10 mostów
Oświetlenie drogowe	1 040
Parkingi	2
Zbiorniki p.poż.	1
Zbiorniki retencyjne	2
Boiska i wyposażenie boisk	11
Place zabaw i siłownie zewnętrzne	17 placów zabaw i 10 siłowni zewnętrznych
Wiaty przystankowe, rowerowe, przy ścieżkach pieszo-rowerowych	37
Sieci kanalizacji sanitarnej	47,62 km
Sieci wodociągowe	211,35 km
Oczyszczania ścieków w Jamielniku	1
Pozostałe budynki i budowle (szatnie sportowe, ogrodzenia, grill, szamba, studnie)	
Długoterminowe aktywa finansowe - udział w spółce Zakład Usług Komunalnych w Mszanowie	udział 100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędowych

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie dokonała szeregu nabyć nieruchomości na potrzeby rozwoju infrastruktury drogowej, realizacji inwestycji oraz w wyniku przekształceń prawnych. Łącznie Gmina nabyła w 2025 roku 140 działek oraz 2 lokale, z czego:

- 122 w procedurze zgody na realizację inwestycji drogowej - przejęcie nieruchomości na cele związane z budową lub rozbudową infrastruktury drogowej,
- 3 poprzez zakup nieruchomości,
- 2 wydzielone zostały pod drogi publiczne gminne lub na ich poszerzenie i przeszły z mocy prawa, na własność gminy,

- 13 nabyte z mocy prawa z dniem 1 lipca 2000 r. na podstawie decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego WIN-III.7510.1.36.2024.NG z dnia 23 grudnia 2024 r., która stała się ostateczna 14.01.2025 r.,
- 1 lokal jako spadkobierca ustawowy.

W 2025 roku Gmina zbyła 10 działek, z czego:

- 5 w trybie przetargu nieograniczonego,
- 2 w trybie sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz właścicieli nieruchomości, przyległej dla poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej,
- 1 nieruchomość przyznana w ramach odszkodowania za nieruchomość przejętą w ramach ZRID,
- 2 nieruchomości przeszły na własność Powiatu z mocy prawa na podstawie decyzji ZRID.

Część gruntów stanowiących własność Gminy Nowe Miasto Lubawskie oddana jest w użytkowanie wieczyste oraz trwały zarząd. W użytkowanie wieczyste oddane są 3 nieruchomości o łącznej powierzchni 1,58 ha. Tereny przekazane w trwały zarząd dla szkół podstawowych w celu realizacji ich zadań statutowych stanowią powierzchnię 9,6626 ha. (zmiana: część dz. nr 427/1 obręb Gwiździny o pow. 0,3340 ha – teren wyłączony z trwałego zarządu Szkoły Podstawowej im. Ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwiździnach).

55,04 ha gruntów stanowiących własność Gminy Nowe Miasto Lubawskie pokrytych jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Tabela przedstawia powierzchnię gruntów z podziałem na ich przeznaczenie.

Tabela 39. Przeznaczenie gruntów zgodnie z aktualnymi planami zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Przeznaczenie gruntu zgodnie z aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego	Powierzchnia [ha]
1	Grunty przeznaczone pod tereny infrastruktury technicznej	0,33
2	Grunty przeznaczone pod ciągi komunikacyjne (w tym drogi gminne, dojazdowe, wewnętrzne, parkingi i ciągi piesze)	17,44
3	Grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkalną jednorodzinną (w tym zagrodową, mieszkaniową z dopuszczeniem usług i nieuciążliwej działalności gospodarczej)	9,61
4	Grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkalną wielorodzinną	0,62
5	Grunty przeznaczone na cele rolne i leśne	2,4
6	Grunty przeznaczone pod zabudowę usługową i przemysłową	12,18
7	Grunty przeznaczone pod tereny sportu, rekreacji oraz pod zabudowę lotniskową	7,61
8	Grunty przeznaczone pod urządzenia zaopatrzenia w wodę	0,34
9	Grunty przeznaczone pod tereny cmentarzy	0,24
10	Grunty przeznaczone pod tereny zieleni chronionej, urządzonej	4,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędowych

W roku 2025 z mienia komunalnego wykonano dochody za:

- wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości – 4 300,16 zł,
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Gminy – 324 712,46 zł,
- wpływy ze sprzedaży nieruchomości – 1 031 864,35 zł.

IV. Informacja o realizacji polityk, strategii, programów

1. Strategia rozwoju gminy

Strategia Rozwoju Gminy Nowe Miasto Lubawskie na lata 2023–2030 jest podstawowym dokumentem planistycznym wyznaczającym kierunki długofalowego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Została ona przyjęta Uchwałą nr XLIX/456/2023 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Nowe Miasto Lubawskie na lata 2023–2030.

Dokument określa pięć celów strategicznych, którym przyporządkowano szczegółowe cele operacyjne:

1. Cel strategiczny 1 – Wzmocnienie przestrzennej spójności
 - Cel operacyjny 1.1 – Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią
 - Cel operacyjny 1.2 – Rozwój infrastruktury drogowej i dostępności komunikacyjnej
 - Cel operacyjny 1.3 – Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej
2. Cel strategiczny 2 – Ochrona środowiska naturalnego
 - Cel operacyjny 2.1 – Ochrona środowiska i bogactwa naturalnego Gminy
 - Cel operacyjny 2.2 – Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, obiegu zamkniętego)
 - Cel operacyjny 2.3 – Rozwój infrastruktury technicznej
3. Cel strategiczny 3 – Człowiek fundamentem rozwoju Gminy
 - Cel operacyjny 3.1 – Bogata oferta edukacyjna, kulturalna i sportowo-rekreacyjna
 - Cel operacyjny 3.2 – Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców
 - Cel operacyjny 3.3 – Włączenie społeczne
4. Cel strategiczny 4 – Rozwój lokalnej gospodarki i rynku pracy
 - Cel operacyjny 4.1 – Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
 - Cel operacyjny 4.2 – Strefy przedsiębiorczości
 - Cel operacyjny 4.3 – Rozwój ekologicznego rolnictwa
5. Cel strategiczny 5 – Przyjazna Gmina

- Cel operacyjny 5.1 – Sprawny samorząd otwarty na współpracę
- Cel operacyjny 5.2 – Społeczno-gospodarcza promocja Gminy
- Cel operacyjny 5.3 – Cyfryzacja usług

Zgodnie z zapisami strategii, jej ewaluacja zostanie przeprowadzona w trzech etapach: po roku 2025, po roku 2028 oraz na zakończenie okresu obowiązywania dokumentu (rok 2030).

2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy dla jej całego obszaru. Postanowienia studium w pierwszej kolejności stanowią wytyczne do planowania miejscowego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego muszą być zgodne z zapisami studium, którego zadaniem jest wyznaczenie kierunków zagospodarowania, kształtowania optymalnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w tym nakierowanej na likwidację lub ograniczanie konfliktów przestrzennych struktury funkcji obszarów, a także ustalenie standardów zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz sformułowanie zasad kształtowania zabudowy.

Pierwsze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowe Miasto Lubawskie zostało zatwierdzone Uchwałą nr XX/34/2000 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie z dnia 11 grudnia 2000 r. W kolejnych latach akt ten zmieniano kilkakrotnie: uchwałą nr XXV/117/05 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie z dnia 29 marca 2005 r., uchwałą nr XXXII/182/2013 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie z dnia 6 marca 2013 r., uchwałą nr IX/70/2019 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 25 lipca 2019 r., uchwałą nr LV/532/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 29 lutego 2024 r.

Ocenę aktualności studium i planów miejscowych przedstawia się radzie gminy co najmniej raz w czasie trwania kadencji. W dniu 28 kwietnia 2022 r. została podjęta uchwała nr XXXIX/355/2022 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie w sprawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Miasto Lubawskie. W uchwale tej zarekomendowano m.in. częściową zmianę tegoż dokumentu. Wobec tego Uchwałą nr XLVI/428/2023 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Miasto Lubawskie rozpoczęto proces aktualizacji kierunków polityki przestrzennej gminy.

W dniu 18 czerwca 2024 r. przystąpiono do sporządzania planu ogólnego – aktu planistycznego, który w przyszłości zastąpi dotychczasowe studium.

Na podstawie studium w 2025 r. podjęto następujące decyzje planistyczne:

- przystąpiono do sporządzania jednego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- realizowano procedurę planistyczną zmierzającą do uchwalenia planu ogólnego gminy,
- uchwalono dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Bezpośrednim skutkiem zapisów studium była możliwość pracy nad planami miejscowymi – ustalanie konkretnego przeznaczenia terenu na podstawie stref określonych w studium.

3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze Gminy Nowe Miasto Lubawskie na dzień 31 grudnia 2025 r. obowiązywało 105 uchwał dotyczących 102 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2025r. przyjęto dwa nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- UCHWAŁA NR XV/137/2025 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 2 października 2025 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Miasto Lubawskie w obrębie geodezyjnym Nawra, przeznacza teren objęty planem pod zabudowę lotniskową i rekreację indywidualną.
- UCHWAŁA NR XVI/151/2025 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Miasto Lubawskie w obrębie geodezyjnym Skarlin (działki 185, 187 oraz części działek 186, 322/4 i 432/2) przeznacza tereny objęte planem pod usługi sportu i rekreacji lub usług bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W przypadku obydwu ww. MPZP ogłoszono konsultacje społeczne. Zorganizowano spotkanie otwarte oraz punkt konsultacyjny, jednak nikt nie wziął udziału w konsultacjach.

Decyzje administracyjne wydawane w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują decyzje o zatwierdzeniu projektu podziału (wydawane są przez Wójta Gminy). Starostwo powiatowe wydaje pozwolenia na budowę oraz przyjmuje zgłoszenia budowlane, zgodnie z ustaleniami planów.

W 2024 roku zainicjowano prace nad planem ogólnym na podstawie uchwały nr II/24/2024 z dnia 18 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Nowe Miasto Lubawskie. Prace nad projektem zostały rozpoczęte w 2024 r i były kontynuowane w 2025 r.

4. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

Na terenie Gminy od 26 kwietnia 2024 roku obowiązuje Uchwała NR LV/527/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nowe Miasto Lubawskie na lata 2024-2029” (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2024 r., poz. 2125).

Na dzień 31 grudnia 2025 r. Gmina dysponowała 31 lokalami mieszkalnymi o łącznej powierzchni użytkowej 1 037,32 m². W ciągu całego 2025 r. nie dokonano sprzedaży żadnego lokalu na rzecz dotychczasowego najemcy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, lokale mieszkalne mogły być oferowane do sprzedaży najemcom na preferencyjnych warunkach – z bonifikatą w wysokości od 80% do 95% od ceny lokalu mieszkalnego, na podstawie Uchwały Nr LIV/508/2023 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie udzielania bonifikaty oraz określenia warunków jej stosowania przy sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy Nowe Miasto Lubawskie (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2024 r. poz. 765). Z gminnego zasobu mieszkaniowego nadal wyłączone są 3 lokale położone w budynku w złym stanie technicznym – nie są one przeznaczone do zasiedlania.

W 2025 roku zrealizowano podstawowe prace remontowe w lokalach komunalnych, w tym wymianę pieca oraz drobne naprawy techniczne, głównie przed oddaniem lokali w najem. Pomoc w formie dodatków mieszkaniowych uzyskało 3 mieszkańców lokali komunalnych.

Polityka czynszowa Gminy nadal ukierunkowana była na zapewnienie poziomu czynszu pozwalającego na pokrycie kosztów utrzymania lokali, przy jednoczesnym wsparciu najuboższych gospodarstw domowych. System zarządzania zasobem obejmuje:

- działania osłonowe, w tym dodatki mieszkaniowe,
- utrzymanie lokali w stanie technicznym zapewniającym ich dalsze użytkowanie,
- działania w zakresie racjonalizacji wykorzystania zasobu (m.in. zamiany lokali).

Strategia Gminy w zakresie gospodarki mieszkaniowej w dalszym ciągu zmierza do racjonalizacji kosztów utrzymania zasobu mieszkaniowego oraz stopniowej jego prywatyzacji.

5. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Na terenie Gminy obowiązuje Zarządzenie nr 30/2025 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie: przyjęcia na lata 2025-2027 planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

W ramach realizacji planu wykorzystania zasobu nieruchomości w 2025 roku zrealizowano zbycie nieruchomości na łączną kwotę 1 378 321,30 zł.

Nabywanie nieruchomości do gminnego zasobu następowało w związku z koniecznością realizacji zadań własnych i realizacją zadań publicznych w szczególności budowę i poszerzeniami dróg gminnych. W 2025 r. powiększyła swój zasób nieruchomości o 140 działek oraz 2 lokale o łącznej wartości 2 528 339,85 zł.

Aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego można dokonywać na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, nie częściej niż raz na trzy lata (3 nieruchomości, które pozostały w zasobie). Zgodnie z przyjętym na lata 2025-2027 planem wykorzystania zasobu nieruchomości aktualizacja ta została wykonana w 2025 roku. Nastąpił prawie dwukrotny wzrost opłat rocznych za użytkowanie wieczyste.

W 2025 roku zawarto 2 umowy dzierżawy.

6. Program opieki nad zabytkami

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie kontynuowała realizację Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2022–2025, przyjętego Uchwałą nr XLI/372/2022 z dnia 11 sierpnia 2022 r. Celem programu jest zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego regionu oraz aktywizacja społeczności lokalnej do podejmowania działań na rzecz ochrony zabytków.

W ramach działań w 2025 roku zrealizowano prace konserwatorskie oraz renowacyjne przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Gmina udzieliła jednej dotacji na prace konserwatorskie dla Parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Radomnie – na zadanie: „Prowadzenie prac konserwatorskich przy ławkach z kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Radomnie, w wysokości 20 tys. zł (Uchwała nr XII/118/2025 z dnia 21 maja 2025r.).

Zabytki objęte działaniami ochronnymi w 2025 roku zabytkowy kościół parafialny – Parafia Radomno.

Gminna ewidencja zabytków zawiera spis 28 obiektów zabytkowych.

Sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Nowe Miasto Lubawskie przedstawione zostało w 2024 roku. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, w związku z powyższym w 2025 r. organ nie był zobowiązany do przedłożenia sprawozdania.

7. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

W 2025 r. na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie obowiązywał Plan przyjęty Uchwałą nr XXXIII/303/2021 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2025.

Plan zakłada, iż Zakład Usług Komunalnych w Mszanowie Sp. z o.o. prowadzi na terenie Gminy działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Przedmiotem działalności Zakładu jest:

- 1) produkcja i sprzedaż wody,
- 2) odbiór ścieków komunalnych,
- 3) eksploatacja sieci wodno-kanalizacyjnej w zakresie wykonywania i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz usuwania awarii sieci.

Zakład realizując podstawowe założenia planu dąży do osiągnięcia następujących efektów:

- 1) nieprzerwane dostawy wody o odpowiedniej jakości pod odpowiednim ciśnieniem i w wystarczającej ilości,
- 2) zmniejszenie strat wody,
- 3) optymalizacja kosztów produkcji wody,

- 4) zwiększenie dostępności usług, a co za tym idzie rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz przemysłu,
- 5) wyeliminowanie z użytkowania sieci wyeksploatowanych o dużej awaryjności, skrócenie przerw w dostawie wody,
- 6) optymalizacja dystrybucji wody.

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych zakłada również realizację budowy pięciu zestawów podnoszenia ciśnienia, przebudowę sieci wodociągowej w Lekartach, rozbudowę sieci wodociągowej Mszanowo - Nowy Dwór Bratiański przebudowę i rozbudowę stacji uzdatniania wody SUW Mszanowo, budowę stacji uzdatniania wody SUW Gwiździny, rozbudowę sieci wodociągowej Gwiździny - Tylice, budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Mszanowie (ul. Widokowa), rozbudowę sieci wodociągowej w miejscowości Nawra, rozbudowę sieci wodociągowej w miejscowości Jamielnik, budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Pacółtowie, budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jamielnik oraz sieć kanalizacji sanitarnej łączącej miejscowości Bagno - Jamielnik. Realizacja przedmiotowych inwestycji uzależniona jest w dużej mierze od pozyskania środków zewnętrznych.

Z przedmiotowych inwestycji zrealizowane zostały:

- I etap przebudowy sieci wodociągowej w Lekartach,
- rozbudowa sieci wodociągowej Gwiździny - Tylice,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Mszanowie (ul. Widokowa),
- rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Nawra,
- rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Jamielnik,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pacółtowie,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jamielnik - pierwsze etapy; budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bratian do strefy usługowej;
- część zaplanowanych sieci wodociągowych oraz sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jamielnik.

w trakcie realizacji są:

- przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody SUW Mszanowo,
- budowa stacji uzdatniania wody SUW Gwiździny.

W czasie obowiązywania planu nie udało się zrealizować wszystkich zaplanowanych inwestycji. Zostały one przeniesione do Planu przyjętego Uchwałą Nr XVI/150/2025 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Bratian na lata 2026-2028.

8. Program rozwoju dróg

Gminny Program Rozwoju Dróg na lata 2015–2025 został przyjęty uchwałą Rady Gminy nr X/58/2015 dnia 1 lipca 2015. W ramach przyjętego dokumentu dokonano m.in. analizy uwarunkowań rozwoju Gminy Nowe Miasto Lubawskie oraz studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, przeanalizowano układ komunikacyjny gminy. Jednym z ważniejszych punktów programu jest plan rzeczowo-finansowy realizacji zadań drogowych na lata 2015–2025.

Plan określa kryteria, jakie należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o realizacji wszelkich zadań zarówno inwestycyjnych, jak i remontowych. Są to:

- 1) techniczne uwarunkowania kolejności realizacji zadań drogowych,
- 2) stan techniczny dróg, zarówno o nawierzchni asfaltowej, jak i nieutwardzonej,
- 3) uregulowany stan prawny drogi,
- 4) możliwość usytuowania wzdłuż jezdni w pasie drogowym kanałów technologicznych,
- 5) oczekiwania społeczne,
- 6) planowane kierunki rozwoju miejscowości,
- 7) usprawnienie organizacji ruchu i poprawa bezpieczeństwa w miejscowościach i między nimi.

W ramach Gminnego Programu Rozwoju Dróg na lata 2015–2025 zaplanowano do przebudowy 13 dróg bądź odcinków dróg o łącznej długości 33,898 km, z czego zrealizowano do końca 2025 roku 17,923 km, co stanowi 52,87%.

W trakcie realizacji bądź planowane do realizacji w 2026 roku są inwestycje drogowe ujęte w Gminnym Programie Rozwoju Dróg na lata 2015–2025:

- 1) budowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno-Gryżliny – etap I - realizowana, termin zakończenia realizacji 2026 rok,
- 2) budowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno-Gryżliny – etap II i III - realizowana, termin zakończenia realizacji 2027 rok,
- 3) rozbudowa dróg gminnych nr 181008N oraz 181027N na odcinku Gryżliny-Chrośle - realizowana, termin zakończenia realizacji 2027 rok,
- 4) rozbudowa drogi gminnej nr 181047N Gwiździny - Tylice - etap I (Gwiździny - ścieżka rowerowa) –planowane rozpoczęcie realizacji w 2026, termin zakończenia realizacji 2027 rok.

Dodatkowo zaplanowano 10 odcinków dróg wewnętrznych i osiedlowych o łącznej długości 10,175 km, z czego zrealizowano 9,975 km, co stanowi 98,03%.

Podsumowując, na łączną długość zaplanowanych do realizacji zadań drogowych tj. 44,073 km wykonano 27,898 km, co stanowi 63,29%. Dodatkowo zrealizowano ścieżkę pieszo-rowerową na odcinku około 2 km – zadanie zakończone w 100%.

W ramach realizacji Programu w 2025 roku wykonywana była dokumentacja techniczna dla inwestycji:

- przebudowa drogi gminnej 181008N na odcinku Gryżliny – Lekarty (dokumentacja w przygotowaniu),

- przebudowa drogi 181008N na odcinku Gryźliny – Chrośle (gotowa dokumentacja, ZRiD z dnia 28.01.2025 r.).

Dodatkowo w 2025 roku zrealizowano inwestycje drogowe:

- 1) rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego),
- 2) budowa drogi wraz z drogą pieszo-rowerową w Bratianie.

Z uwagi na ograniczone środki zewnętrzne, zadania ujęte w Gminnym Programie Rozwoju Dróg na lata 2015–2025 zostały zrealizowane w 63%. Realizacja niezrealizowanych zadań inwestycyjnych będzie kontynuowana przez Gminę w kolejnych latach, a tempo ich realizacji uzależnione jest głównie od dostępności środków zewnętrznych.

9. Założenia do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gazową

Uchwałą Rady Gminy nr XXXVI/322/2022 z dnia 27 stycznia 2022 r. przyjęto aktualizację Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Nowe Miasto Lubawskie przyjętych Uchwałą nr XIII/94/2015 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia „Założeń do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gazową dla gminy Nowe Miasto Lubawskie do 2030 r.”

Planowanie w zakresie racjonalnego gospodarowania energią jest jednym z obowiązków gmin wynikających z zapisów Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Głównym celem sporządzenia projektu założeń jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz zaopatrzenie w energię odbiorców przy możliwie najniższych kosztach oraz ograniczenie wpływu gospodarki energetycznej na środowisko naturalne.

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie potrzeby ciepłe pokrywane są ze źródeł energii indywidualnej. Paliwa wykorzystywane w kotłowniach to węgiel kamienny, olej opałowy oraz biomasa. Budynki użyteczności publicznej zasilane są z kotłowni na pellet oraz olej opałowy i gaz propan-butan, w jednym przypadku przez gruntowe pompy ciepła oraz powietrzne pompy ciepła. Paliwa te dostarczane są na podstawie umów z dostawcami zawieranymi zgodnie z prawem zamówień publicznych.

Dystrybucją energii elektrycznej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie zajmuje się Energa Operator S.A., Oddział w Toruniu. Obszar gminy zasilany jest ze stacji GPZ Nowe Miasto Lubawskie zlokalizowanej na terenie miasta. Infrastruktura elektroenergetyczna na terenie gminy jest w dobrym stanie technicznym. Plan inwestycyjny ENERGA-OPERATOR S.A. na lata 2020–2024 dla gminy przewiduje modernizację i rozbudowę sieci, w tym budowę stacji transformatorowych SN/nN.

Na terenie Gminy istnieje czynna sieć gazowa w dobrym stanie technicznym. W 2025 r.

przedsiębiorstwo zajmujące się dystrybucją gazu nie realizowało inwestycji na terenie Gminy.

W obliczu rosnącego zapotrzebowania na energię i wyczerpywania się zasobów kopalnych, wzrasta znaczenie odnawialnych źródeł energii: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermii, biomasy, biogazu i biopaliw ciekłych. Zostanie to uwzględnione przy aktualizacji założeń.

10. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Miasto Lubawskie ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze gminy. Dokument ten stanowi kontynuację działań rozpoczętych w poprzednich latach i obowiązuje do roku 2025, na podstawie Uchwały nr XIII/93/2015 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla obszaru obejmującego teren Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

W 2025 roku w ramach realizacji założeń planu:

- wykonano dokumentację dotyczącą termomodernizacji oraz zaplanowano dalsze działania termomodernizacyjne na wybranych obiektach gminnych,
- w zadaniach dotyczących termomodernizacji ujęto źródła OZE takie jak instalacje fotowoltaiczne, pompy ciepła typu powietrze-powietrze oraz systemu odzyskiwania ciepła za pośrednictwem instalacji rekuperacji.

Działania podejmowane przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej przyczyniają się do zmniejszenia zużycia energii końcowej oraz obniżenia emisji dwutlenku węgla. Planowane jest dalsze rozwijanie infrastruktury OZE oraz modernizacja energetyczna kolejnych obiektów należących do gminy.

11. Program ochrony środowiska

W 2024 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie kontynuowała realizację działań w zakresie ochrony środowiska, w oparciu o Program Ochrony Środowiska przyjęty uchwałą nr L/470/2023 Rady Gminy z dnia 7 lipca 2023 r. na lata 2023–2028 z perspektywą do 2030 roku.

Działania w zakresie ochrony wód, gleb, powietrza i przyrody były realizowane w 2025 roku w ramach następujących zadań:

- realizacja programu „Czyste powietrze” mającego na celu poprawę jakości powietrza, w ramach programu udzielano konsultacji i pomocy w składaniu wniosków o dofinansowanie, punkt konsultacyjny działań również podczas dożynek gminnych oraz spotkań w sołectwach;
- poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej oraz obiektach indywidualnych;

- wsparcie finansowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla 4 właścicieli gospodarstw rolnych na wymianę pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest;
- nasadzenia drzew i krzewów – w listopadzie 2025 r. posadzono 310 sztuk drzew i krzewów miododajnych w Bagnie, Lekartach i Skarlinie w ramach zadania współfinansowanego z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (wartość 13 640 zł, z czego 9 407,50 zł z budżetu województwa);
- dodatkowo wykonano nasadzenia drzew, krzewów oraz bylin miododajnych w liczbie 670 sztuk w miejscowościach: Nawra, Bagno, Gryżliny, Gwiżdżyny i Jamielnik, zamontowano ławki parkowe, domki dla owadów, w nasadzeniach brali udział mieszkańcy wsi oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku wraz z nauczycielami.

Przeprowadzono 164 kontrole wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązku gospodarowania ściekami.

12. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt

W 2024 2025 roku program realizowany był na podstawie corocznie podejmowanej uchwały Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie – Uchwała nr XI/109/2025 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 26 marca 2025 r. r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 r. Zadania wykonywane w ramach programu obejmowały: zapewnienie schronienia i opieki weterynaryjnej bezdomnym zwierzętom, przeciwdziałanie bezdomności, opiekę nad wolno żyjącymi kotami (w tym dokarmianie), odławianie bezdomnych zwierząt, sterylizację i kastrację, poszukiwanie właścicieli i adopcje, usypianie ślepych miotów, elektroniczne znakowanie zwierząt oraz interwencje w sytuacjach losowych.

W 2024 roku odłowiono łącznie 30 zwierząt, w tym 16 psów i 14 kotów. Psy zostały przekazane do kojców gminnych. W ramach prowadzonego programu zachęcano mieszkańców do przeprowadzania zabiegów sterylizacji i kastracji zwierząt. Gmina zapewniała dofinansowanie w wysokości 50% kosztów – z którego skorzystało 14 właścicieli zwierząt.

Ponadto Gmina we współpracy z gabinetem weterynaryjnym oraz wolontariuszami prowadziła kampanię adopcyjną. W 2025 roku do adopcji przekazano 6 psów.

Budżet programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2025 roku wynosił 29 000 zł. Wydatki przekroczyły planowany budżet i osiągnęły poziom 80 706,10 zł.

13. Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest

Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Nowe Miasto Lubawskie przyjęty został uchwałą nr XLV/233/10 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie

z dnia 30 marca 2010 r., a następnie aktualizowany w 2012 r. uchwałą nr XIX/109/2012 z dnia 28 marca 2012 r. i uchwałą nr XXXII/192/2013 z dnia 6 marca 2013 r.

Głównym celem programu jest sukcesywna likwidacja wyrobów zawierających azbest, pomoc mieszkańcom w bezpiecznym ich usuwaniu oraz ochrona zdrowia i środowiska naturalnego.

W 2025 roku zaktualizowano bazę danych o azbeście, uwzględniającą lokalizację i stan techniczny wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy.

W ramach realizacji zadania „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie” w 2025 roku usunięto łącznie 40,5 tony ton wyrobów zawierających azbest. Działania te zostały przeprowadzone na nieruchomościach należących do 4 właścicieli gospodarstw rolnych.

Zadanie zostało dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz w ramach inwestycji A1.4.1 objętej Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększenia Odporności, realizowanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Łączna kwota pozyskanego dofinansowania wyniosła 18 247,68 zł. Całkowity koszt realizacji zadania w 2025 roku wyniósł 30 759,78 zł.

14. Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021–2025 została przyjęta Uchwałą Nr XXIX/258/2021 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 22 czerwca 2021 r. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Celem dokumentu jest przeciwdziałanie i zapobieganie marginalizacji i wykluczaniu społecznemu osób i rodzin. Strategia ma charakter prospołeczny i prorozwojowy – jest przyjazna mieszkańcom i stwarza im możliwość rozwoju.

W dokumencie wskazano pięć głównych priorytetów:

- 1) wykorzystanie zasobów własnych i środków zewnętrznych w celu przeciwdziałania ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobiegania ich skutkom,
- 2) wspieranie rodzin, dbałość o właściwy rozwój dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom, zapobieganie potrzebom mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
- 3) wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych, podejmowanie działań zmierzających do utrzymania ich w środowisku zamieszkania, zapewnienia udziału w życiu społecznym,
- 4) zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców gminy poprzez działania o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym, skuteczną realizację zadań służb odpowiedzialnych za zapewnienie porządku i bezpieczeństwa, jak również umacnianie wsparcia sąsiedzkiego,
- 5) rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie. Monitoring zapisów strategicznych prowadzony jest poprzez zbieranie i analizowanie informacji o realizowanych działaniach. Z przeprowadzonej oceny wynika, że głównymi problemami społecznymi w 2025 roku nadal pozostawały: zła sytuacja zdrowotna mieszkańców (niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba), bezrobocie oraz związane z nim ubóstwo. W 2025 r. w stosunku do roku poprzedniego nie nastąpił spadek osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, jednocześnie odnotowano spadek liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych – w związku z podwyższeniem minimalnego wynagrodzenia przy jednoczesnym utrzymaniu dotychczasowych kryteriów dochodowych.

W 2025 roku kontynuowano działania dotyczące m.in. przeciwdziałania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ochrony macierzyństwa, zwalczania uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej i bezdomności.

Wnioski do planowania budżetu na rok kolejny obejmują:

- 1) konieczność zabezpieczenia środków na organizowanie usług opiekuńczych, opieki wytnieniowej i teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych, jak również ich pobyt w domach pomocy społecznej.
- 2) utrzymanie i rozwój pracy asystentów rodziny – w celu wspierania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- 3) rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej i zawodowej, w tym poprzez uczestnictwo mieszkańców w Klubie Integracji Społecznej i pozyskiwanie środków zewnętrznych.
- 4) realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przemocy domowej oraz uzależnień – zarówno substancji psychoaktywnych, jak i behawioralnych.
- 5) w związku ze wzrastającą liczbą osób korzystających ze wsparcia niepieniężnego, niezbędne jest stworzenie zintegrowanego systemu usług społecznych – poprzez utworzenie Centrum Usług Społecznych, zapewniającego kompleksową pomoc dostosowaną do potrzeb mieszkańców.

15. Gminny program wspierania rodziny

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych organizuje się wsparcie mające na celu przewrócenie jej zdolności do wypełniania w/w funkcji. W Gminie Nowe Miasto Lubawskie na podstawie art. 10 w/w ustawy podmiotem wyznaczonym do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny jest Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie. Ustawa w art. 176 obowiązuje Gminy do opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W 2024 roku na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie realizowane były zadania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 wprowadzonego uchwałą nr LV/531/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 29 lutego 2024 roku.

Program skierowany jest do rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie, a w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin, które mają ograniczone prawa rodzicielskie, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W roku 2025 koszt współfinansowania za 23 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (w rodzinnej pieczy – 17 dzieci, w instytucjonalnej – 6 dzieci) wyniósł 398 109,06 zł.

Rodziny, które zostały objęte wsparciem asystenta przeżywały trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz zmagaly się z problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc domowa, niepełnosprawność członka rodziny. Asystent rodziny diagnozuje problemy rodziny i określa jej podstawowe potrzeby, sporządza i realizuje indywidualny plan pracy z rodziną, udziela pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji rodziny, w szczególności w eliminowaniu czynników negatywnie wpływających na sytuację dzieci, takich jak: brak stałych źródeł dochodów, złe warunki mieszkaniowe, alkoholizm, przemoc domowa, motywuje rodziców do udziału w zajęciach mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, udziela pomocy w zapewnieniu dzieciom udziału w zajęciach dodatkowych, wyrównawczych lub terapii, pomaga w organizowaniu czasu wolnego dzieci oraz wypoczynku letniego i zimowego, prowadzi dokumentację dotyczącą pracy z rodziną, dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny, sporządza opinię o rodzinie, podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

W całym 2025 roku asystent rodziny pracował z 19 rodzinami obejmując wsparciem 43 niepełnoletnich dzieci, w tym 1 dziecko z niepełnosprawnością. Wszystkie rodziny, do których skierowano asystenta przeżywały trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zakres działań asystenta był dostosowany do potrzeb każdej rodziny na podstawie diagnozy problemów oraz zasobów rodziny.

Rodziny objęte wsparciem w większości zmagaly się, obok niskich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, także z innymi problemami, takimi jak:

- uzależnienie od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych — 5 rodzin,
- bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 18 rodzin,
- przemoc w rodzinie— 1 rodzina,
- niepełnosprawność członka rodziny, w tym dziecka - 6 rodzin.

Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta w roku 2025 było:

- 9 rodzin wielodzietnych,
- 9 rodzin niepełnych,
- 2 rodziny tzw. rodziny patchworkowe.

W roku 2025 asystent zakończył pracę z 8 rodzinami, w tym: z 2 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów i 3 rodzinami ze względu zmianę miejsca zamieszkania, 2 rodzinami z uwagi na brak współpracy, 1 rodzina skorzystała z innej formy pomocy – asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością.

W 2025 roku w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Ochrony Przemocy w Mszanowie terapeuta przeprowadził 24 konsultacje i udzielił specjalistycznego poradnictwa. Cały czas na bieżąco pracownicy socjalni wspierają rodziny z terenu Gminy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, rodziny korzystają też z porad psychologa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

W ramach wzrostu świadomości w zakresie pełnienia roli i funkcji rodziny oraz poprawy funkcjonowania rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w Gminie Nowe Miasto Lubawskie zorganizowano 16 Pikników Rodzinnych w ramach XXVI Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny, których tematem przewodnim było hasło „Zaloguj się do rodziny”.

Organizacja Rodzinnych Pikników na skalę lokalną przynosi wiele korzyści dla rodzin. Stwarzamy rodzinom możliwości do integracji i budowania relacji między członkami rodzin. Wspólne spędzanie czasu na świeżym powietrzu, zabawa i rozmowy wpływają pozytywnie na więzi między uczestnikami. Uczestnictwo w tego rodzaju imprezach to doskonała okazja, aby oderwać się od codziennych obowiązków i poświęcić czas na odpoczynek i relaks w gronie najbliższych.

Podsumowując, organizacja Pikników Rodzinnych w Gminie Nowe Miasto Lubawskie to doskonały czas na poprawę funkcjonowania rodzin i ich wzajemne wspieranie się.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie poprzez asystenta rodziny i pracowników socjalnych na bieżąco prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach monitoringu pracownicy Ośrodka Pomocy współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i społecznymi oraz przedstawicielami innych instytucji, organizacji, które działają w obszarze wspierania rodziny.

16. Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 został zatwierdzony Uchwałą Nr XXXVIII/338/2022 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 29 marca 2022 roku i zmieniony Uchwałą nr LIV/516/2023 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 21 grudnia 2023 r., uchwałą nr VIII/78/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia

19 grudnia 2024 r. oraz Uchwałą nr XVII/183/2025 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 18 grudnia 2025 r. Celem programu jest podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, używania narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie uzależnieniom behawioralnym.

Wśród działań profilaktycznych w 2025 roku zrealizowano:

- zajęcia opiekuńczo-wychowawcze z elementami profilaktyki uzależnień w szkołach podstawowych (7 wychowawców, 93 dzieci);
- działanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy (24 porad dla 7 osób);
- zakup artykułów spożywczych i materiałów dydaktycznych;
- warsztaty profilaktyczne „Ring wolny”, „Emocje w sytuacjach konfliktowych” (39 uczniów);
- spektakl profilaktyczny „Ściema 2.0 czyli pułapki internetu”;
- dofinansowanie wyjazdu grupy AA „Reunion”;
- organizację Mikołajek;
- dofinansowanie wydarzeń lokalnych;
- wigilię dla osób samotnych i starszych;
- wynagrodzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- kontrolę punktu sprzedaży alkoholu (1 kontrola);
- złożenie wniosków do sądu – 3 wnioski;
- badania przez biegłych (3 osoby);
- Kampanię Białej Wstążki – „dyżur Otwartych Drzwi” w OPS;
- modernizację placu zabaw w Radomnie,
- dofinansowanie wypoczynku Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Tylicach podczas 3-dniowego obozu z elementami profilaktyki uzależnień (22 uczestników).

W ramach terapii i poradnictwa zrealizowano:

- 13 posiedzeń GKRPA, omówiono 34 sprawy (w tym 16 związanych z procedurą Niebieskiej Karty);
- 19 rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i 12 z członkami ich rodzin;
- 5 skierowań do biegłych sądowych;
- 24 konsultacje w ramach Punktu Konsultacyjnego (7 osób).

Budżet program w 2025 roku wyniósł: 218 000,00 zł, wydatki zrealizowano na poziomie 214 473,93 zł.

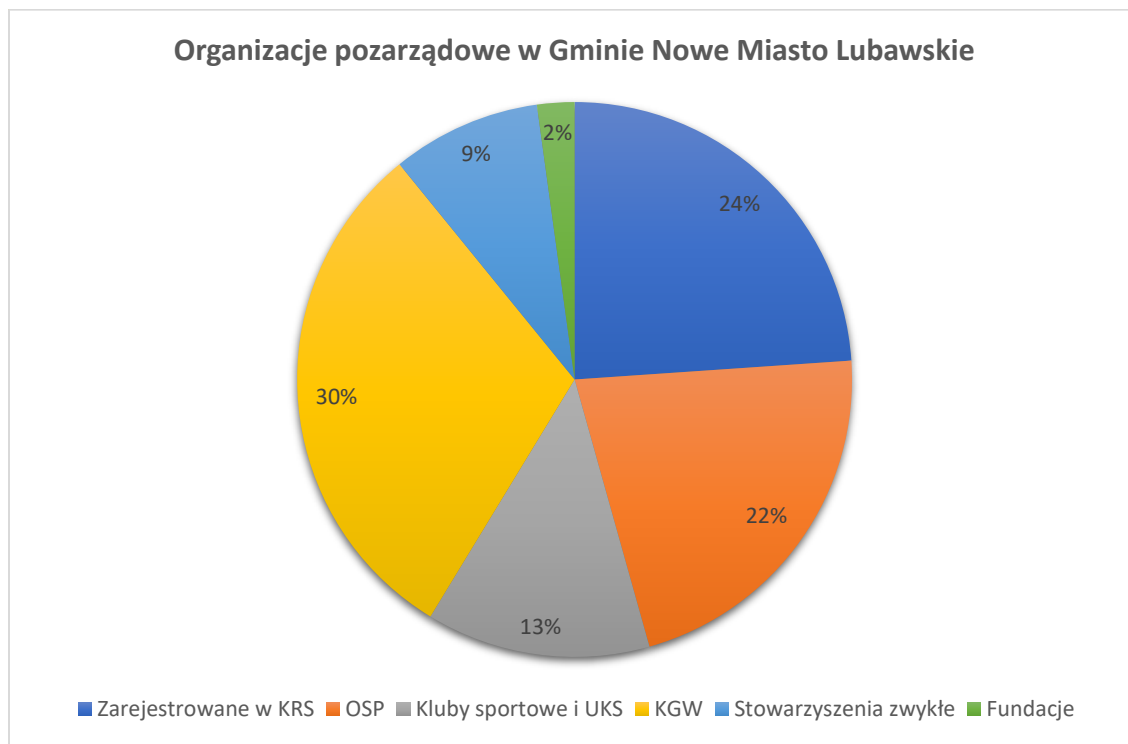
17. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w Gminie funkcjonowało 46 organizacji pozarządowych, w tym:

- 21 stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS (w tym 10 ochotniczych straży pożarnych),
- 1 fundacja zarejestrowana w KRS,

- 6 klubów sportowych i uczniowskich klubów sportowych wpisanych do ewidencji prowadzonej przez starostę,
- 14 kół gospodyń wiejskich wpisanych do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich,
- 4 stowarzyszenia zwykłe wpisane do ewidencji prowadzonej przez starostę.

Rysunek 9. Organizacje pozarządowe w Gminie Nowe Miasto Lubawskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o organizacjach pozarządowych

W 2025 roku współpraca Gminy Nowe Miasto Lubawskie z sektorem pozarządowym odbywała się w oparciu o zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz roczny Program współpracy Gminy Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok, przyjęty do realizacji Uchwałą nr VI/54/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 7 listopada 2024 r.

W wyniku otwartych konkursów ofert zaopiniowano pozytywnie 20 ofert i zarządzeniami Wójta dokonano ostatecznego wyboru ofert oraz zlecono 15 organizacjom pozarządowym wykonanie 20 zadań, udzielając jednocześnie dotacji na sfinansowanie lub dofinansowanie realizacji tych zadań.

Zadania do realizacji w 2025 r. zlecono po przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert. Już w grudniu 2024 r. ogłoszono pierwszy konkurs ofert dotyczący zadania z zakresu pomocy społecznej (usługi opiekuńcze), którego realizacja nastąpiła od 1 stycznia 2025 r.

W 2025 r. ogłoszono 6 kolejnych konkursów ofert. Do konkursów przystąpiło 16 organizacji pozarządowych, które złożyły łącznie 23 oferty na realizację 8 zadań priorytetowych. Zaopiniowano pozytywnie 20 ofert i zarządzeniami Wójta dokonano ostatecznego wyboru ofert oraz zlecono organizacjom pozarządowym wykonanie 20 zadań, udzielając jednocześnie dotacji na sfinansowanie lub dofinansowanie realizacji tych zadań.

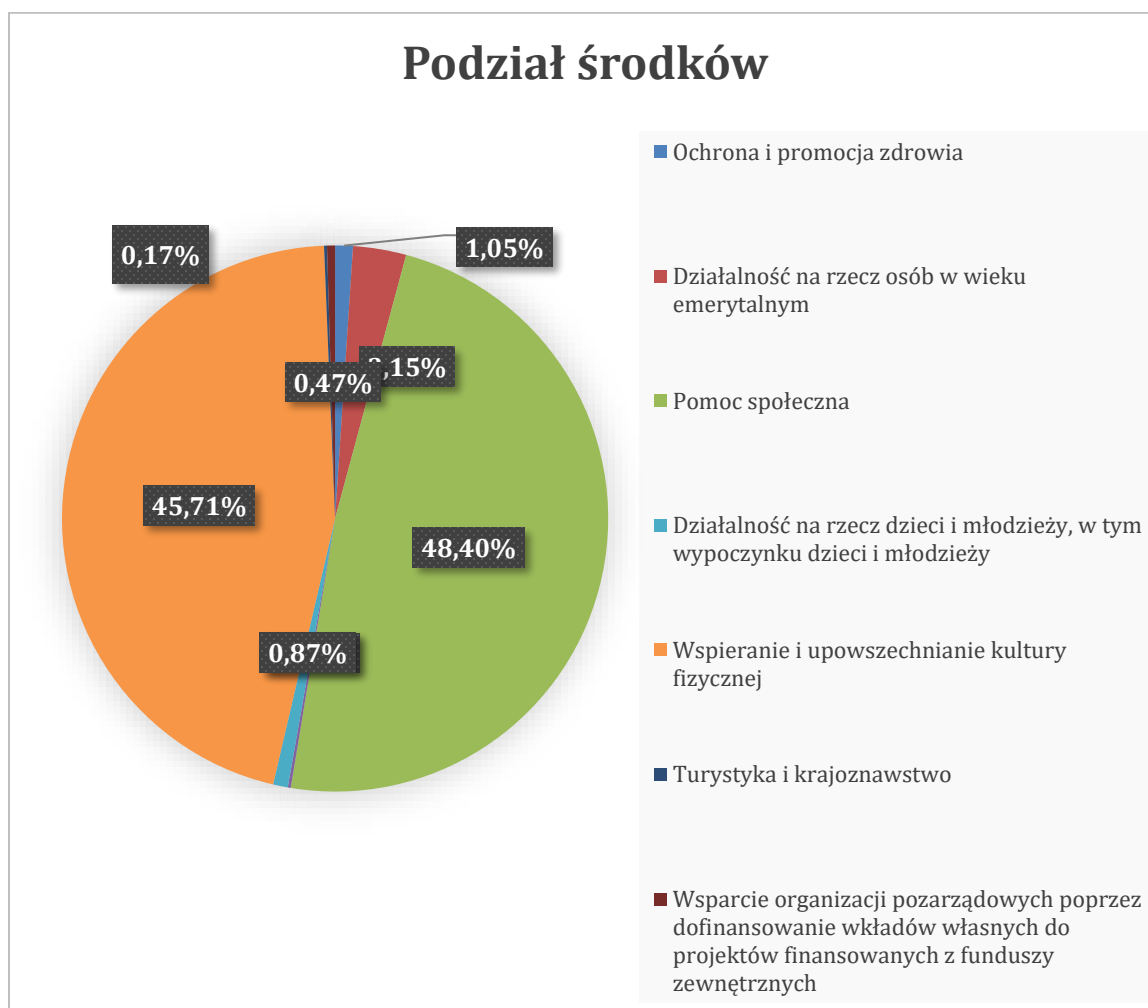
W trybie pozakonkursowym wpłynęły 2 oferty w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz w zakresie ochrony i promocji zdrowia. Wójt, uznając celowość realizacji zadań, przedstawionych w ofertach, zlecił 2 organizacjom pozarządowym wykonanie tych zadań w trybie małych zleceń, tj. na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (z pominięciem procedury otwartego konkursu ofert).

Z ogólnej puli środków budżetowych przeznaczonych w 2025 r. na dotacje dla organizacji pozarządowych tj. z kwoty 616 500,00 zł, przyznano organizacjom na realizację zadań publicznych dotacje w łącznej wysokości 615 080,00 zł. Zgodnie z zawartymi umowami przekazano ogółem środki w kwocie 572 136,00 zł, z tego wydatkowano 561 812,89 zł.

Organizacje zrealizowały zlecone zadania i wykorzystały dotacje przekazane z budżetu Gminy w 98,19%. Niewykorzystane środki dotacji w łącznej kwocie 10 323,11 zł zwrócono na rachunek bankowy Gminy.

Poniższy wykres przedstawia procentowy podział środków z budżetu Gminy, przekazanych w trybie konkursowym i pozakonkursowym na dofinansowanie lub sfinansowanie realizacji zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym.

Rysunek 10. Podział środków na realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych

18. Gminny plan zarządzania kryzysowego

Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego został częściowo zaktualizowany w listopadzie 2023 roku. W chwili obecnej trwają prace nad opracowaniem nowego „Planu...” zawierającego zmiany wynikające z zadań wprowadzonych przez Ustawę z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Elementami – załącznikami Planu są częściowe plany operacyjne wykorzystywane w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej:

Plan Operacyjny Ochrony przed Powodzią Gminy Nowe Miasto Lubawskie – aktualny,

Plan dystrybucji preparatu jodu – aktualny,

Plan ewakuacji III stopnia – dane przesłane do planu wojewódzkiego,

Plan ochrony zabytków – aktualny,

Plan obrony cywilnej – bez aktualizacji, formacja nie istnieje, brak przepisów na poziomie krajowym.

Brak kompletnego Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego nie wstrzymuje realizacji bieżących zadań w zakresie zarządzania kryzysowego. W 2025 roku nie odnotowano sytuacji kryzysowych wymagających aktywacji Planu. Zrealizowano jedno ćwiczenie w zakresie reagowania kryzysowego – pk. „Drwęca – 25”. Wnioski z ćwiczenia wdrożono do realizacji.

W 2025 roku rozpoczęto realizację zadań związanych z odtworzeniem Obrony Cywilnej w Gminie. Zrealizowano zakupy wyposażenia i sprzętu zgodnie z przydzieloną dotacją z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026.

W 2025 roku wyznaczono jeden Podmiot Ochrony Ludności (POL)– Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o w Mszanowie. W kolejnym roku planowanych do wyznaczenia jest kolejnych 7 POL.

19. Plan obrony cywilnej gminy

W roku 2025 nadal brak było podstaw prawnych do działania formacji Obrony Cywilnej na szczeblu gminnym. Po wejściu w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2022 r. poz. 655 z późn. zm.) zlikwidowano dotychczasowe Formacje Obrony Cywilnej.

Na koniec 2025 roku wciąż nie wprowadzono szczegółowych aktów wykonawczych ani wytycznych umożliwiających odtworzenie formacji Obrony Cywilnej w nowej formule. Brak tych dokumentów uniemożliwia opracowanie i wdrożenie aktualnego planu obrony cywilnej na poziomie Gminy.

W związku z powyższym Plan Obrony Cywilnej Gminy pozostaje nieobowiązujący. Gmina podejmuje działania monitorujące zmiany legislacyjne i jest gotowa do dostosowania się do przyszłych regulacji prawnych w zakresie ochrony ludności i odtworzenia struktur OC.

V. Realizacja uchwał rady gminy

W 2025 roku Rada Gminy Nowe Miasto Lubawskie podjęła łącznie 184 uchwały.

Szczegółowe zestawienie uchwał, w tym tytuły, daty podjęcia, tematyka, informacja o realizacji, zostało ujęte w załączniku do niniejszego raportu.

W 2025 roku nie wydano żadnych rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w sprawie naszych uchwał.

W 2025 roku wydano łącznie 166 zarządzeń Wójta. Ich tematyka obejmowała sprawy organizacyjne, budżetowe, kadrowe, kryzysowe, oświatowe, z zakresu pomocy społecznej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Rejestr zarządzeń jest prowadzony

przez pracownika urzędu, regularnie aktualizowany i dostępny w Bazie Aktów Własnych Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

VI. Współpraca z innymi społecznościami

1. Związki komunalne

Gmina Nowe Miasto Lubawskie jest członkiem Związku Gmin Regionu Ostródzko-Ławskiego "Czyste Środowisko" w Ostródzie. Jest to związek, który na podstawie statutu realizuje zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie samorządów członkowskich.

W 2025 r. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych RUDNO Sp. z o.o. zakupił podnośnik elektryczny JLG Toucan 12E Plus, który dzięki swojej kompaktowej konstrukcji i imponującym możliwościom pracy na wysokości znacząco podnosi standardy realizacji zadań w spółce, a jednocześnie wpisuje się w strategię inwestowania w innowacyjne i ekologiczne rozwiązania.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie corocznie opłaca składkę członkowską w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty 1 zł i liczby mieszkańców zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia. W 2025 r. składka wyniosła 8 4230,00 zł. Korzyścią z członkostwa w Związku jest fakt, iż całość spraw związanych z ustawowym obowiązkiem odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców zajmuje się biuro Związku. Problemатyczne bywają jednak sytuacje, gdy mieszkańcy lub właściciele domków letniskowych nie przyjmują do wiadomości, że nie wszystkie sprawy związane z odbiorem odpadów można załatwić w urzędzie gminy.

2. Związki gmin

Gmina Nowe Miasto Lubawskie uczestniczy w następujących związkach gmin:

- Związek Gmin Wiejskich RP - jest to związek, w którego skład wchodzi gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, zakres działania związku obejmuje cały kraj, w jego skład wchodzi 668 gmin, związek uczestniczy w posiedzeniach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, podstawowym celem Związku jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska;
- Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich - zrzesza 73 gminy naszego województwa, został wpisany do Rejestru Związków Międzygminnych 9.05.1992 r. pod nr. 66, do zadań Związku należy m.in.: reprezentowanie interesów gmin członkowskich wobec władz administracji rządowej i samorządowej, podejmowanie inicjatyw i współpraca w różnorodnych formach i strukturach w celu popierania idei samorządności; inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących samorządu terytorialnego; realizacja zadań przekraczających możliwości organizacyjne gmin członkowskich; promocja walorów turystycznych regionu; wspieranie inicjatyw lokalnych i samorządowych.

W ramach działalności tych związków w 2025 roku wśród najważniejszych podejmowanych działań były:

- inicjatywa legislacyjna w sprawie uchylecia dwukadencyjności wójtów, burmistrzów i prezydentów,
- kwestie prowadzonej polityki Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w stosunku do samorządów w zakresie przekazywania nieodpłatnie nieruchomości na ich rzecz,
- nowe standardy finansowania zadań zleconych,
- wniosek w sprawie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz zabezpieczenia interesów gmin w przypadku przymusowego dziedziczenia spadku przez gminy,
- udział w posiedzeniach Komisji Monitorującej Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur.

3. Porozumienia

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie realizowała następujące porozumienia międzygminne bądź między gminną a innymi jednostkami samorządu terytorialnego, bądź instytucjami rządowymi które zostały zawarte we wcześniejszych latach:

- z dnia 13 czerwca 2011 r. w sprawie postępowania ze zwierzętami bezdomnymi i dziko żyjącymi – wyłonienie wspólnego podmiotu realizującego odławianie zbłąkanych zwierząt,
- porozumienie z dnia 7 września 2012 r. w sprawie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych w Lipowcu Gmina Kurzętnik. Porozumienie zawarły Gminy Nowe Miasto Lubawskie, Miasto Nowe Miasto Lubawskie, Gmina Grodziczno, Gmina Kurzętnik. Składowisko zostało zrekultywowane. Gminy corocznie pokrywają koszty monitoringu,
- z dnia 18 października 2018 roku w związku z realizacją przez Powiat Nowomiejski zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej,
- porozumienie z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia polegającego na dokonywaniu remontów, modernizacji i odbudowy pomnika oraz ponoszenia bieżących kosztów dotyczących utrzymania nieruchomości, na której jest on usytuowany.

Gmina w 2025 roku podpisała nowe porozumienia międzygminne, z innymi jednostkami samorządu terytorialnego lub instytucjami im podległymi lub rządowymi:

- z 10 stycznia 2025 r. z Województwem Warmińsko-Mazurskim w sprawie określenia zasad przekazywania przez Województwo na rzecz Organizatora rekompensat w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym
- z 24 stycznia 2025 r. pomiędzy Starostą Nowomiejskim, w imieniu którego działa Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Mieście Lubawskim w sprawie organizowania prac społecznie-użytecznych,

- z dnia 22 stycznia 2025 r. z Ministerstwem Cyfryzacji Departamentu Utrzymania Systemów w sprawie nawiązania współpracy w celu przetestowania, a następnie pilotażowego wdrożenia Platformy ePłatności, jako narzędzia umożliwiającego realizację bezprowizyjnych opłat online przy użyciu różnych metod płatności udostępnionych w Systemie teleinformatycznym,
- z dnia 11 marca 2025 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie aneks do porozumienia z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie programu „Czyste Powietrze”,
- z dnia 20 marca 2025 r. pomiędzy Powiatem Nowomiejskim porozumienie zmieniające porozumienie nr 102/2024 z 9 września 2024 r. w związku z realizacją przez Powiat Nowomiejski zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- z dnia 24.03.2025 r. z Ministerstwem Cyfryzacji Departamentu Utrzymania Systemów dotyczące pilotażu ePłatności,
- z dnia 24 marca 2025 r. z Kuratorium Oświaty w Olsztynie w sprawie dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w roku 2025,
- z dnia 28 marca 2025 r. pomiędzy Powiatem Nowomiejskim porozumienie zmieniające porozumienie nr 102/2024 z 9 września 2024 r. w związku z realizacją przez Powiat Nowomiejski zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- z dnia 02 kwietnia 2025 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie dotyczące realizacji programu „Czyste Powietrze”,
- z dnia 15 kwietnia 2025 r. z Warmińsko-Mazurskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w sprawie przekazania środków finansowych na realizację zadania „Na pokrywanie zakupów inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej na terenie województwa warmińsko – mazurskiego”,
- z dnia 23 kwietnia 2025 r. z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w sprawie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,
- z dnia 23 czerwca 2025 r. z Ministerstwem Rozwoju i Technologii w sprawie pilotażu rejestru urbanistycznego,
- z dnia 02 lipca 2025 r. pomiędzy Powiatem Nowomiejskim porozumienie zmieniające porozumienie nr 102/2024 z 9 września 2024 r. w związku z realizacją przez Powiat Nowomiejski zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- z dnia 08 lipca 2025 r. z Komendą Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim dotyczące zakupu samochodu osobowego SUV, w wersji oznakowanej z przeznaczeniem dla Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim,
- z dnia 19 sierpnia 2025 r. ze Związkiem Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” porozumienie o współpracy w sprawie warsztatów ekologicznych,

- z dnia 29 sierpnia 2025 r. z Powiatem Nowomiejskim w sprawie realizacji przez Powiat Nowomiejski zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- z dnia 31 sierpnia 2025 r. z Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie aneksu do porozumienia w sprawie określenia zasad przekazywania przez Województwo na rzecz organizatora rekompensat w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym,
- z dnia 01 września 2025 r. z Zespołem Szkół Rolniczych w Kisielicach dotyczące zasad finansowania kosztów dowozu dzieci do szkoły,
- z dnia 05 listopada 2025 r. z Komendą Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim, aneks do porozumienia z dnia 08 lipca 2025 r.,
- z dnia 07 listopada 2025 r. z Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim w sprawie udzielenia wsparcia finansowego w 2025 r. na dofinansowanie zadania własnego realizowanego w ramach Programu „Korpus wsparcia Seniorów”,
- z dnia 13 listopada 2025 r. z Kuratorium Oświaty w Olsztynie – aneks do porozumienia dotyczącego dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników,
- z dnia 18 listopada 2025 r. pomiędzy Powiatem Nowomiejskim porozumienie zmieniające porozumienie nr 102/2024 z 9 września 2024 r. w związku z realizacją przez Powiat Nowomiejski zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- z dnia 25 listopada 2025 r. z Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim dotyczące włączenia jednostki OSP Bratian do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- z dnia 25 listopada 2025 r. z Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim dotyczące włączenia jednostki OSP Skarlin do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- z dnia 27 listopada 2025 r. z Komendą Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim, aneks do porozumienia z dnia 08 lipca 2025 r.,
- z dnia 02 grudnia 2025 r. porozumienie międzygminne w sprawie powierzenia przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie Gminie Kurzętnik zadania z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego,
- z dnia 02 grudnia 2025 r. z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w sprawie współpracy w realizacji zadania pn. „Oczyszczenie koryta kanału Młyńskiego na rzece Wel”,
- z 11 grudnia 2025 r. z Kuratorium Oświaty w Olsztynie – aneks nr 2 do porozumienia dotyczącego dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

4. Inne formy współdziałania

Gmina Nowe Miasto Lubawskie jest członkiem Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska” (LGD ZL), które zrzesza jednostki samorządu terytorialnego, mieszkańców gmin wiejskich i wiejsko-miejskich, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców i inne podmioty współpracujące na rzecz rozwoju obszarów

wiejskich.

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska” jest formalnym następcą Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania na Rzecz Rozwoju Gmin Kurzętnik i Grodziczno”, które powstało wiosną 2006 r. w ramach Pilotażowego Programu LEADER+.

Obecnie Stowarzyszenie LGD Ziemia Lubawska działa na obszarze ośmiu gmin: Rybno, Grodziczno, Kurzętnik, Biskupiec, Nowe Miasto Lubawskie, Lubawa, Miasto Lubawa i Miasto Nowe Miasto Lubawskie.

Celem statutowym Stowarzyszenia LGD ZL jest wspieranie inicjatyw, które przyczyniają się do integracji, budowania lokalnej tożsamości, rozwoju przedsiębiorczości oraz zwiększenia atrakcyjności terenów wiejskich, umożliwiając jednostkom samorządu terytorialnego, przedsiębiorcom, organizacjom pozarządowym i mieszkańcom tych terenów sięgnięcie po fundusze europejskie. W perspektywie finansowej na lata 2021–2027 LGD dysponują znacznymi środkami, które mogą zostać wykorzystane na różnorodne cele rozwojowe.

Wieloletnia działalność LGD ZL to ciągły proces budowania partnerstwa, dzięki któremu wszyscy zainteresowani mieszkańcy, podmioty, instytucje społeczne oraz gospodarcze mogą działać na rzecz rozwoju Ziemi Lubawskiej. Duże doświadczenie członków Stowarzyszenia i kadry zarządzającej przyczynia się do sprawnego działania grupy.

Efektem dotychczasowych działań LGD Ziemia Lubawska są nie tylko działania własne na rzecz mieszkańców, udział w targach, doradztwo w pozyskiwaniu środków, ale również realizacja projektów partnerskich, współfinansowanych ze środków zewnętrznych. LGD Ziemia Lubawska od 2008 r. konsekwentnie kontynuuje swoje działanie, skupiając się przede wszystkim na rozwoju kapitału społecznego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności; budowaniu silnej więzi mieszkańców ze swoimi miejscowościami, dbaniu o stan środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje. Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego działaniem LGD ZL.

Nowy okres programowania zostanie skoncentrowany na dziedzinach, które mieszkańcy (w wyniku spotkań konsultacyjnych) uznali za potrzebne w celu dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru LGD ZL. Zbudowany do tej pory potencjał społeczny pozwolił określić dalsze kierunki i priorytety rozwoju Ziemi Lubawskiej. Zostanie on także wzmocniony i wykorzystany do dalszych działań podejmowanych przez stowarzyszenie w nowym okresie programowania.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie jako członek Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska jest uprawniona do korzystania ze środków Unii Europejskiej

dystribuowanych w formie naboru wniosków wśród podmiotów z obszaru działania LGD Ziemia Lubawska.

5. Współpraca międzynarodowa

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie kontynuowała i rozwijała współpracę z niemiecką Gminą Harpstedt (Samtgemeinde Harpstedt). Oficjalne porozumienie o współpracy pomiędzy oboma samorządami podpisano w dniu 4 sierpnia 2024 roku. Celem współpracy jest m.in.: wymiana młodzieży, wymiana doświadczeń samorządowych w dziedzinie ochrony środowiska i przedsiębiorczości, działalności ochotniczych straży pożarnych, sportu, edukacji, kultury oraz współpraca organizacji kobiecych.

W ramach współpracy międzynarodowej, w dniach 07-11 czerwca 2025 roku odbyła się oficjalna wizyta 9-osobowej delegacji Gminy Nowe Miasto Lubawskie (z udziałem m.in. Wójta Gminy, Przewodniczącej Rady Gminy wraz z radnymi) w partnerskiej gminie Harpstedt w Niemczech.

Wyjazd miał na celu umocnienie współpracy, wymianę doświadczeń samorządowych oraz zacieśnianie więzi łączących obie społeczności.

Program wizyty był bogaty i różnorodny. Przedstawiciele gminy uczestniczyli w licznych spotkaniach z władzami samorządowymi Harpstedt, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami kultury. Rozmowy dotyczyły m.in. realizowanych projektów społecznych, działań edukacyjnych i planów dalszej współpracy. W trakcie pobytu odbyły się także wizyty studyjne w gospodarstwach, placówkach kulturalnych, ośrodkach edukacyjnych i opiekuńczych.

Szczególnie wyjątkowym punktem programu był udział w tradycyjnym Schützenfest, czyli święcie strzeleckim, które od pokoleń stanowi ważny element tożsamości mieszkańców Harpstedt. Uczestnictwo w tym barwnym i radosnym wydarzeniu pozwoliło delegacji naszej gminy poznać lokalne zwyczaje i tradycje, a także w bezpośredni sposób doświadczyć serdeczności i gościnności niemieckich partnerów.

VII. Inne istotne działania Wójta

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie w 2025 r. działały następujące ciała konsultacyjne, które realizują zadania zlecone organowi wykonawczemu:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie Zarządzenia nr 170/2020 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 30 listopada 2020 r.
Do głównych zadań Komisji należy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego poprzez przeprowadzanie rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu i członkami ich rodzin, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, a także kierowanie na badanie

lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz następnie kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zadaniem komisji jest także opiniowanie wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz prowadzenie w punktach sprzedaży napojów alkoholowych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

W 2025 roku odbyło się 13 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja omówiła 34 sprawy, w tym 16 związanych z procedurą Niebieskich Kart. Przeprowadzono rozmowy z 19 osobami wezwanymi w sprawie nadużywania alkoholu oraz 12 rozmów z członkami ich rodzin. Osoby uzależnione i współuzależnione kierowano do Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Nowym Mieście Lubawskim, Punktu Konsultacyjnego dla Osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w Mszanowie oraz do oddziałów szpitalnych terapii uzależnienia od alkoholu.

W 2025 roku Komisja skierowała 5 osób na badanie do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego oraz złożyła 3 wnioski do sądu w celu zobowiązania osoby uzależnionej do leczenia odwykowego.

Komisja przeprowadziła 1 kontrolę punktu sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń oraz wydała 11 pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i piwa.

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w 2025 działał na podstawie Uchwały Nr L/471/2023 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie oraz Zarządzenia nr 106/2024 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 1 lipca 2024 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie, Zarządzenia nr 9/2025 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie oraz Zarządzenia nr 125/2025 z dnia 7 października 2025 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie..

Zespół składa się z przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorskiej Służby Sądowej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Zadanie to jest realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny w szczególności poprzez diagnozowanie problemu przemocy domowej, inicjowanie

działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych, opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych zadań, monitorowanie procedury Niebieskie Karty, kierowanie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działają grupy diagnostyczno-pomocowe, które realizowały określone zadania, m.in.:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
 - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Zespół Interdyscyplinarny w 2025 roku spotkał się 6 razy, powołano 22 grupy diagnostyczno-pomocowe dla 34 rodzin, grupy spotkały się 96 razy.

- Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego jest organem pomocniczym Wójta Gminy zwoływanym w razie potrzeby, zaistnienia bądź ryzyka zaistnienia zdarzeń kryzysowych. W 2025 roku odbyło się 1 posiedzenie tego zespołu dotyczyło ćwiczenia reagowania kryzysowego „DRWĘCA-25”, którego jeden z epizodów został przeprowadzony na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie.
- Spółeczna Komisja Mieszkaniowa powołana została Zarządzeniem nr 52/2024 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 12 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania

Społecznej Komisji Mieszkaniowej, zmienione Zarządzeniem nr 127/2024 z dnia 29 lipca 2024 r., Zarządzeniem nr 48/2025 z dnia 12 maja 2025 r., Zarządzeniem nr 91/2025 z dnia 1 sierpnia 2025 r., Zarządzeniem nr 103/2025 z dnia 1 września 2025 r. Jej zadaniem jest opiniowanie złożonych wniosków oraz sporządzanie listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu komunalnego i lokalu socjalnego. Społeczna Komisja Mieszkaniowa pracuje kolegalnie na posiedzeniach zwoływanych w miarę potrzeb. Posiedzenia Społecznej Komisji Mieszkaniowej w 2025 r. zwołano dwa razy i odbyły się one w trybie stacjonarnym. Na posiedzeniach omówiono m.in. listę osób uprawnionych do otrzymania lokalu komunalnego i lokalu socjalnego, a także przyznanie jednego z lokali.

- Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna - w roku 2025 została powołana na podstawie zarządzenia 53/2025 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej i określenia regulaminu pracy Komisji. Celem powołania Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej jest wspieranie wójta w realizacji zadań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego poprzez zapewnienie merytorycznego doradztwa w sprawach urbanistycznych i architektonicznych. Komisja ta pełni funkcję opiniodawczo-doradczą, w szczególności przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W 2024 r. odbyły się 3 posiedzenia komisji, gdzie opiniowane były dwa plany miejscowe i projekt planu ogólnego gminy.

Dodatkowo w 2025 roku Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie:

- pełnił funkcję Prezesa Zarządu Oddziału Miejsko-Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Oddział Nowomiejski;
- był członkiem Powiatowej Rady Rynku Pracy;
- był członkiem Zarządu Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”,
- był Zastępcą Członka Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 w ramach reprezentacji Związku Gmin Wiejskich RP.

VIII. Część analityczna – efekty działań prowadzonych w 2025 roku

1. Ład przestrzenny

Na dzień 31 grudnia 2025 roku na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie obowiązywało 105 uchwał dotyczących 102 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), obejmujących łącznie obszar 806,36 ha, co stanowi około 6% powierzchni gminy.

W 2025 roku uchwalono 2 nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Nie unieważniono ani nie wygaszono żadnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podjęto 3 uchwały planistyczne, w tym: 1 przystąpienia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i 2 uchwały zatwierdzające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na koniec 2025 roku w toku pozostawało 8 postępowań dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W ramach konsultacji społecznych prowadzonych w 2025 roku nikt nie wziął w nich udziału i nie zgłoszono żadnych uwag.

Studium, choć nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych, było wykorzystywane przy ich podejmowaniu oraz w procesach planistycznych jako dokument nadrzędny wobec miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2025 roku wydano:

- 241 decyzji o warunkach zabudowy (w tym 1-odmowa, 20 decyzji przenoszących prawa, i 21 decyzji umarzających postępowanie);
- 30 decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Najczęstszym przedmiotem decyzji o warunkach zabudowy była zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Inwestycje obejmowały także zabudowę zagrodową oraz usługową. Odmowy wydania decyzji o warunkach zabudowy były wynikiem niespełnienia przesłanek formalnych lub braku pozytywnego uzgodnienia projektu decyzji.

2. Ochrona środowiska

Na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie występują następujące obszary chronione przyrodniczo:

- Natura 2000 (Dolina Kakaju, Ostoja Radomno, Dolina Drwęcy),
- Obszary Chronionego Krajobrazu (Skarliński, Doliny Drwęcy i Welu),
- Rezerwat przyrody Rzeka Drwęca,
- Welski Park Krajobrazowy,
- Pomniki przyrody: 2 dęby szypułkowe (160 lat), sosna zwyczajna (170 lat), 2 buki pospolite (150 lat) oraz jesion wyniosły (około 180 lat).

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, które powstały w wyniku działalności człowieka lub których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka, tzn. wód sztucznych lub wód silnie zmienionych – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego.

Stan ekologiczny jezior i rzek (według danych z obowiązującego planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły) przyjęto Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury

z dnia 4 listopada 2023 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 r. poz. 300). Ocena stanu wód (według klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.) przedstawiała się następująco:

- dla jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- Groblica - umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego,
- Struga - stan ekologiczny poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego,
- Dopływ z Nielbarku - stan ekologiczny poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego,
- Wel od Płośniczanki do ujścia - umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- Drwęża od Pobórskiej Strugi do Brodnicki - stan ekologiczny poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego,
- Skarlanka - (według klasyfikacji obowiązującej do 1 stycznia 2022 r.) - dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- Osa do jeziora Trupel - stan ekologiczny poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego;
- Gać - umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego,
- Kakaj - słaby stan ekologiczny, stan chemiczny dobry.

- dla jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych:

- Radomno - stan ekologiczny poniżej dobrego, dobry stan chemiczny,
- Skarlińskie - umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego,
- Karaś - stan ekologiczny poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego,

- dla jednolitych części wód podziemnych:

- nr 39 - dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy.

Na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2024 roku funkcjonowały zakłady uciążliwe dla środowiska: Konfekcja meblowa „DREW-BAK” w miejscowości Gwiździny, Zakład Usług Komunalnych w Mszanowie, ul. Parkowa 2, Gorzelnia na terenie gospodarstwa Rolnego „EDEN” Sp. z o. o w miejscowości Gwiździny 1A, Firma transportowa TEDI-TRANS Tadeusz Nawasielski, Łąki Bratiańskie 26, 13 - 300 Nowe Miasto Lubawskie, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Kompas Sp. J. Mirosław Tkaczyk, Stanisław Pawłowski, ul. Dąbrowskiego 10, 14-200 Hława, WYTWÓRNIA PASZ W MSZANOWIE, ul. Podleśna 7, Zbigniew Maćkiewicz Ostalgo ul. Grunwaldzka 4B, 13-300 Bratian – producent pelletu.

Istotną kwestią dotyczącą ochrony środowiska jest również gospodarka odpadami. Zadanie to wykonuje na rzecz Gminy Nowe Miasto Lubawskie Związek Gmin Regionu Ostródzko-Hławskiego „Czyste Środowisko”, którego Gmina jest członkiem.

W 2025 r. na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie zebrano odpady w podziale na frakcje odział na frakcje:

- odpady zmieszane: 1 082,99 tony,

- zmieszane odpady opakowaniowe: 0,216 tony,
- bioodpady: 458,574 ton,
- tworzywa sztuczne: 234,03 tony,
- papier i tektura: 75,11 ton,
- szkło: 186,9 ton,
- odpady wielkogabarytowe: 69,356 ton,
- urządzenia elektryczne i elektroniczne: 13,36 ton,
- inne niewymienione frakcje: 318,56 tony.

Suma odpadów komunalnych na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 r. wynosiła 2 439,096 ton.

Suma odpadów zgromadzonych w PSZOK z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 r. wyniosła 76,956 ton.

Suma odpadów budowlanych zgromadzonych z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 r. wyniosła 56,089 ton.

Suma odzieży i tekstyliów zgromadzonych z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 r. wyniosła: 26,316 ton.

Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2025 roku dotyczące Gminy Nowe Miasto Lubawskie były następujące - ogółem: 2 958 000 zł, w tym:

- koszty odbioru, zagospodarowania i transportu: 2 670 000 zł,
- koszty administracyjne: 288 000 zł.

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami wyniosły 2 967 553 zł, objętych systemem był 6 995 osób.

Stawka opłaty w 2025 r. wynosiła 35 zł za osobę.

Mieszkańcy Gminy Nowe Miasto Lubawskie byli edukowani w zakresie segregacji odpadów poprzez plakaty i ulotki informacyjne w sołectwach. Akcja realizowana była wspólnie ze Związkiem Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”. Na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie corocznie organizowana jest akcja "Wiosenne Sprzątanie Gminy". Mieszkańcy sprzątają swoje miejscowości: likwidują dzikie wysypiska, sprzątają pobocza, zagajniki, skwerki. Efektem działań jest zebranie kilkuset worków śmieci oraz przedmiotów gabarytowych, opon, pozostałości materiałów budowlanych itp. które następnie są zabierane przez pracowników gminy i przekazywane do utylizacji.

Wójt Gminy oraz Szkoły corocznie biorą również udział w wiosennej akcji sadzenia lasu z Nadleśnictwem.

W 2025 roku nie prowadzono kontroli palenisk domowych. Nie było również zgłoszeń środowiskowych wymagających interwencji Urzędu.

W ramach działań dotyczących ochrony środowiska realizowany był Program wymiany źródeł ciepła „Czyste Powietrze”: 522 wnioski, 449 wnioskodawców otrzymało wsparcie, 222 zakończono w 2025 r.

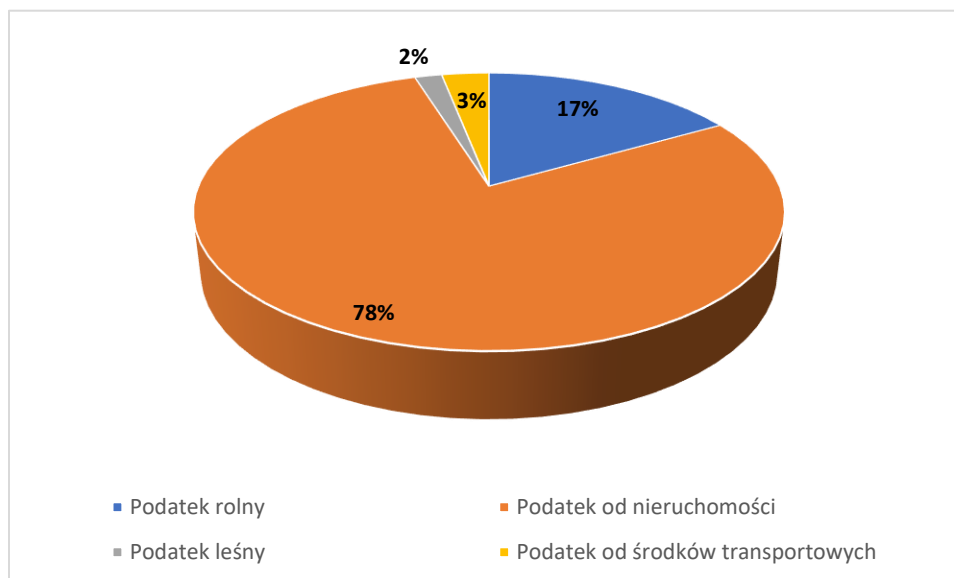
Edukacja ekologiczna była również realizowana przez Gminę w formie akcji pn. „Sadzenie drzew i krzewów miododajnych jako sposób na ochronę bioróżnorodności w województwie warmińsko-mazurskim w trosce o owady zapylające” współfinansowanej ze środków budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W listopadzie 2025 r. posadzono 310 sztuk drzew i krzewów roślin miododajnych w Bagnie, Lekartach i Skarlinie w ramach zadania współfinansowanego z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (wartość 13 640 zł, z czego 9 407,5 zł z budżetu województwa). Dodatkowo wykonano nasadzenia drzew, krzewów oraz bylin miododajnych w liczbie 670 sztuk w miejscowościach: Nawra, Bagno, Gryżliny, Gwiździny i Jamielnik. Zamontowano ławki parkowe, domki dla owadów. W nasadzeniach brali udział mieszkańcy wsi oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku wraz z nauczycielami.

Wsparcie finansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla 4 właścicieli gospodarstw rolnych na unieszkodliwianie azbestu. Gmina pozyskała na ten cel środki w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności w wysokości 18 247,68 zł.

3. Podatki

Podatki stanowią jedno ze źródeł dochodów Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Wpływ podatków do budżetu Gminy w roku 2025, w podziale na rodzaj podatku przedstawia poniższy wykres.

Rysunek 11. Wpływy z podatków do budżetu Gminy w 2025 roku w ujęciu procentowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych

W porównaniu wpływów podatków do budżetu Gminy w latach 2024 – 2025 został odnotowany trend wzrostowy.

Tabela 40. Porównanie wpływów z podatków w latach 2024 - 2025

	2024	2025
Podatek rolny	1 254 872,88 zł	1 185 723,89 zł
Podatek od nieruchomości	4 698 636,55 zł	5 549 698,72 zł
Podatek leśny	147 015,31 zł	125 025,94 zł
Podatek od środków transportowych	180 341,50 zł	218 342,50 zł
SUMA	6 280 866,24 zł	7 078 791,05 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych

W 2025 roku obowiązywały zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie Uchwały nr XXXIV/263/2017.

Przyznano umorzenia i rozłożenia na raty zaległości podatkowych w 15 sprawach na łączną kwotę 251 273,00 zł.

W 2025 roku w Gminie Nowe Miasto Lubawskie przyznano pomoc de minimis na podstawie Uchwały nr VI/52/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis. Skorzystał z niej jeden podatnik.

W 2025 roku w Gminie Nowe Miasto Lubawskie przyznano pomoc de minimis w rolnictwie na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 3 – 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r., poz.1344). Skorzystało z niej 11 podatników na kwotę 63 891,00 zł.

W 2025 roku przyznano pomoc publiczną na podstawie art. 13, art. 13d i art. 13f ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1344). Skorzystał z niej 1 podatnik na kwotę 2 700,00 zł.

Zaległości podatkowe na dzień 31.12.2025 r. wynosiły 1 880 032,50 zł, w tym:

od osób fizycznych – 402 380,10 zł, w tym:

- podatek od nieruchomości – 276 054,43 zł,
- podatek rolny – 26 074,02 zł,
- podatek leśny – 238,65 zł,
- podatek od środków transportowych – 100 013,00 zł;

od osób prawnych – 1 477 652,40 zł, w tym:

- podatek od nieruchomości – 1 477 563,40
- podatek od środków transportowych – 89,00 zł

Zaległości podatkowe na dzień 31.12.2024 r. wynosiły 2 099 222,09 zł. W związku z tym zaległości podatkowe w roku 2025 w stosunku do roku 2024 zmniejszyły się o 219 189,59 zł tj. o 10,44%.

Prowadzono działania windykacyjne/egzekucyjne w 2025 roku:

- wystawiono 579 upomnień,
- wystawiono 222 tytuły wykonawcze.

Dochody z podatków lokalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 860,33 zł.

Udział dochodów z podatków lokalnych w dochodach własnych gminy wynosił 21,91%.

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie na bieżąco były przeprowadzane analizy i kontrole przedmiotów opodatkowania podatników, które zwróciły szczególną uwagę organu podatkowego.

4. Oświata i edukacja

W roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026 Gmina Nowe Miasto Lubawskie jest organem prowadzącym i dotującym dla jednostek przedstawionych na rysunku.

Rysunek 12. Jednostki oświatowe w Gminie Nowe Miasto Lubawskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO

Liczba uczniów w placówkach oświatowych Gminy Nowe Miasto Lubawskie w poszczególnych latach generalnie ulega zmniejszeniu.

Tabela 41. Liczba uczniów i wychowanków na przestrzeni lat 2017 - 2024

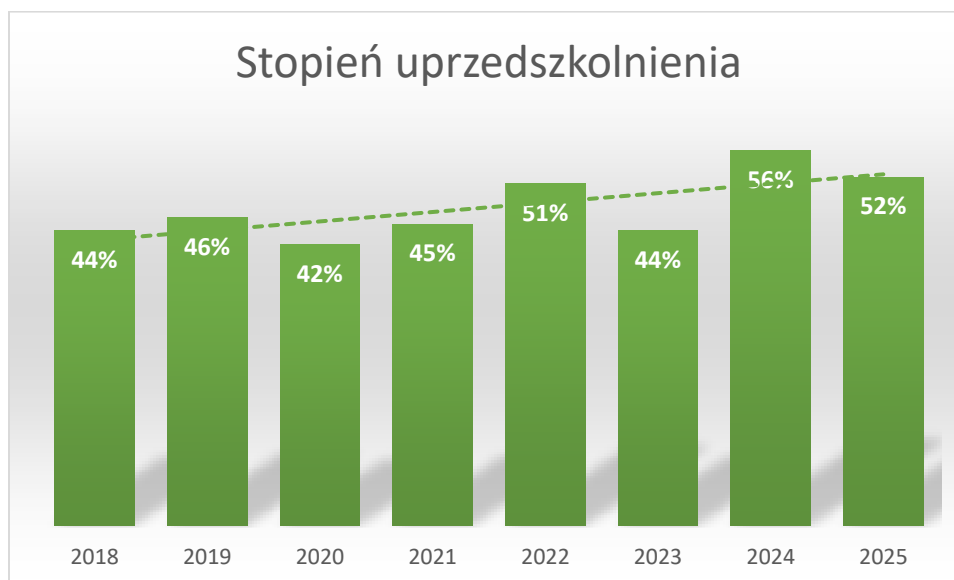
PLACÓWKA		ROK SZKOLNY							
		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie	Szkoła Podstawowa	190	199	188	204	199	192	198	207
	Oddział Przedszkolny	24	23	46	24	70	65	70	69
	Przedszkole Publiczne	25	24	24	24	25	24	24	23
	Zespół Wychowania Przedszkolnego	41	41	20	41	22	22	24	14
	Gimnazjum	32	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	312	287	278	293	316	303	316	313
Szkoła Podstawowa im. ks. Kazimierza Wróblewskie go w Gwiżdżinach	Szkoła Podstawowa	82	69	63	64	55	55	63	58
	Oddział Przedszkolny	16	21	22	22	22	16	16	15
	Zespół Wychowania Przedszkolnego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	98	90	85	86	77	71	79	73
	Szkoła Podstawowa	156	148	145	141	150	141	136	139
Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Jamielniku / Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Jamielniku	Oddział Przedszkolny	22	20	22	20	21	22	23	24
	Zespół Wychowania Przedszkolnego	20	19	19	24	25	19	24	23
	Gimnazjum	53	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	198	187	186	185	196	182	183	186
	Szkoła Podstawowa	87	82	79	82	80	72	80	78
Szkoła Podstawowa w Radomnie	Oddział Przedszkolny	8	0	23	16	16	18	21	20
	Razem	95	82	102	98	96	90	101	98
	Szkoła Podstawowa	79	74	73	71	70	64	66	75
Szkoła Podstawowa w Skarlinie	Oddział Przedszkolny	25	25	25	25	25	23	25	25
	Razem	104	99	98	96	95	87	91	100
	Szkoła Podstawowa	102	108	106	106	96	98	110	105
Społeczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Tylicach	Oddział Przedszkolny	22	25	20	19	39	42	30	32
	Zespół Wychowania Przedszkolnego	15	15	24	26	15	15	14	13
	Razem	139	148	150	151	150	155	154	150
	Niepubliczne Przedszkole i Żłobek "Pod Wierzbą" w Mszanowie	11	0	0	0	0	0	0	0
Niepubliczne Przedszkole "MAGICZNA AKADEMIA" w Radomnie		27	37	16	15	16	16	18	12
Razem		1037	930	915	924	946	904	942	932
Szkoły Podstawowe		696	680	654	668	650	622	653	662
Gimnazja		85	0	0	0	0	0	0	0
Oddziały Przedszkolne		117	114	158	126	193	186	185	185
Przedszkola		63	61	40	39	41	40	42	35
Zespoły Wychowania Przedszkolnego		76	75	63	91	62	56	62	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO

Stopień uprzedzszkolnienia dzieci 3-5-letnich w Gminie Nowe Miasto Lubawskie za rok 2018 wyniósł 44%, za rok 2019 wyniósł 46%, za rok 2020 wyniósł 42%, za rok 2021 wyniósł 45% , za rok 2022 wyniósł 51%, za rok 2023 wyniósł 44%, za 2024 rok 56, a za 2025 rok

52%. Ogólnie stopień uprzedzkolnienia przyjmuje trend wzrostowy, jednak za ostatni rok zauważalny jest spadek.

Rysunek 13. Stopień uprzedzkolnienia na przestrzeni lat 2018 – 2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO

W 2025 roku wszystkie dzieci w wieku 3–6 lat, których rodzice złożyli wnioski o rekrutację lub kontynuację wychowania przedszkolnego, miały zapewnione miejsca w placówkach przedszkolnych na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie. W przypadku Szkoły Podstawowej w Skarlinie 3 dzieci nie zostało przyjętych z powodu braku miejsc, jednak wszystkim zaproponowano miejsca w Zespole Wychowania Przedszkolnego w Jamielniku.

Świetlice szkolne funkcjonowały w każdej szkole podstawowej, głównie z myślą o dzieciach dojeżdżających oraz dzieciach rodziców pracujących zawodowo. Liczba uczniów objętych opieką świetlicową oraz liczba grup i godziny funkcjonowania świetlic przedstawia poniższa tabela:

Tabela 42. Opieka świetlicowa w szkołach gminnych

Placówka	Liczba uczniów objętych opieką świetlicową	Liczba grup	Godziny pracy
ZS Bratian	40	2	13 godzin
SP Jamielnik	54	2	13 godzin
SP Gwiździny	20	1	8 godzin
SP Radomno	48	2	10 godzin
SP Skarlin	38	2	10 godzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO

W 2025 roku we wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie zrealizowano szereg działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej, promowania zdrowego

stylu życia, wsparcia psychologicznego oraz pomocy pedagogicznej. Uczniowie brali udział w różnorodnych programach, konkursach i inicjatywach promujących zdrowie fizyczne i psychiczne, w tym: warsztaty żywieniowe „Food Heroes”, święto jabłka, zajęcia kulinarne „Zdrowe kanapki”, spotkanie z dietetykiem – , zdrowo i kolorowo – zdrowe odżywianie w przedszkolu, zdrowe odżywianie, poznawanie wartości odżywczych warzyw, żywienie a zdrowie człowieka „Jedz i żyj zdrowo”- konkurs, Tydzień Zdrowia- przedstawienie profilaktyczne, „Czujemy się bezpiecznie”, Konkurs pierwszej pomocy „Uruchom serce bliźniemu”, program dla szkół (owoce, warzywa, mleko), Trzymaj formę.

Poprawie zdrowia psychicznego służyły również: realizacja szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych, zajęcia z wychowania do życia w rodzinie oraz edukacja zdrowotna, lekcje wychowawcze oraz indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym (w tym Trening Umiejętności Społecznych – TUS), edukacja rodziców podczas zebrań i konsultacji, udział w ogólnopolskich inicjatywach: Dzień Tolerancji i Życzliwości, Dzień Osób z Zespołem Downa, Godzina dla Młodych Główn, Jestem AS- akceptuje siebie, Czuciaki z Krainy Emocji- projekt wspierający rozwój inteligencji emocjonalnej, Kampania szkolna – Akcja Tydzień – Dzieciństwo bez Przemocy – całą szkołą, Dzień Bezpiecznego Internetu (spotkanie z policjantem i lekcje on-line o niebezpieczeństwie Internetu „Sieciuch, Bełkot, Kłamacz, Kradziej”).

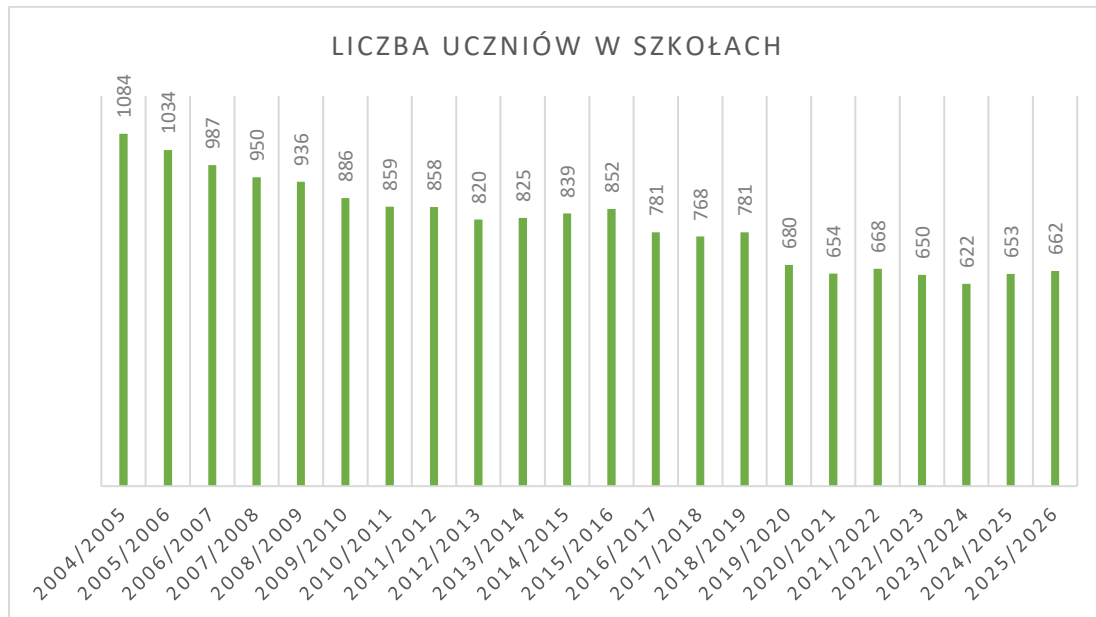
W 2025 roku pomocą pedagogiczną objęto wszystkich uczniów. Była ona realizowana przez: zespoły pomocy psychologiczno-pedagogicznej (pedagog, psycholog, pedagog specjalny, logopeda, wychowawcy, nauczyciele), współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Mieście Lubawskim.

W ramach programu „Aktywna Szkoła – Aktywny do Kwadratu” we wszystkich szkołach prowadzone były zajęcia sportowe. Około 360 uczniów wzięło udział w zawodach sportowych o różnym szczeblu. W 2025 roku szkoły aktywnie uczestniczyły w działaniach profilaktycznych, edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo dzieci, młodzieży i seniorów.

Jak co roku zorganizowano spotkanie z uczniami, którzy w roku szkolnym 2024/2025 osiągnęli bardzo dobre wyniki w nauce. Podczas spotkania wręczono im nagrody wójta gminy. W urzędzie gminy, podczas sesji rady gminy (w grudniu) wręczono nagrody młodym sportowcom oraz artystom - mieszkańcom gminy - którzy odnoszą sukcesy na arenie krajowej i europejskiej.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych ulega zmniejszeniu na przestrzeni lat.

Rysunek 14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych I gimnazjalnych w latach 2004 - 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO

Liczba nauczycieli, ze względu na utrzymującą się na stałym poziomie liczbą oddziałów, nie ulega większym wahaniom na przestrzeni lat. Ciągłemu zmniejszeniu natomiast ulega średnia liczb uczniów w oddziale. W roku szkolnym 2025/2026 wynosi ona 13,24. Przy czym największa liczba uczniów w oddziale wynosi 31 (w Zespole Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie) a najmniejsze 2 i 5 osób w oddziale (w Szkole Podstawowej im. ks. K. Wróblewskiego w Gwińdzinach).

Tabela 43. Liczba etatów nauczycielskich I oddziałów w latach 2010 - 2025

rok	ilość uczniów szkół podstawowych i gimnazjum	ilość oddziałów (szkoła podst.gimn.)	ilość oddziałów wychowanie przedszkolne	śr. etatu	ilość etatów nauczycielskich szkoły prowadzone przez Gminę NML	ilość etatów nauczycielskich szkoły prowadzone przez Gminę NML oraz SSP w Tylicach	średnia ilość uczniów w oddziale
2010/2011	860	48	13	18	103,83		17,92
2011/2012	859	48	13	18	102,39		17,90
2012/2013	820	47	13	18	99,11		17,45
2013/2014	826	47	13	18	95,93		17,57
2014/2015	840	48	11	18	88,71	97,1	17,50
2015/2016	853	49	10	18	85,53	93,78	17,41
2016/2017	781	46	11	18	85,06	93,64	16,98
2017/2018	768	47	12	18	83,81	94,91	16,34
2018/2019	781	49	11	18	85,01	97,89	15,94
2019/2020	680	45	10	18	77,79	92,45	15,11
2020/2021	654	44	12	18	76,67	92,19	14,86
2021/2022	668	45	12	18	73,50	89,77	14,84
2022/2023	650	44	13	18	71,18	89,00	14,77
2023/2024	622	45	13	18	72,56	86,51	13,82
2024/2025	653	48	12	18	77,26	97,14	13,60
2025/2026	662	50	13	18	80,52	101,09	13,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO

Wydatki oświatowe w 2025 roku

W 2025 roku w Gminie Nowe Miasto Lubawskie wysokość subwencji oświatowej otrzymanej z budżetu państwa wyniosła 17 152 044,00 zł. Dopłata z budżetu Gminy Nowe Miasto Lubawskie wyniosła 1 184 752,89 zł.

W 2025 roku realizowano również projekty z dofinansowaniem zewnętrznym, m.in.:

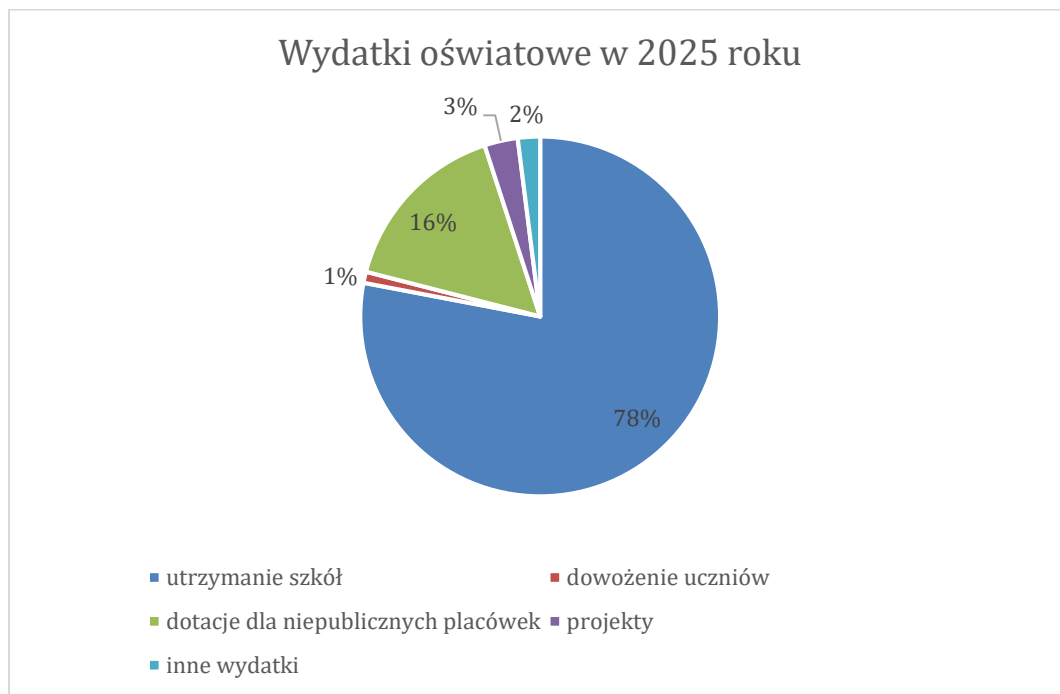
- projekt „Jak się uczyć, żeby się nauczyć” – łączna wartość: 857 483,73 zł, dofinansowanie z funduszy europejskich: 728 861,17 zł, z budżetu państwa: 38 125,81 zł.
- program „Cyfrowy uczeń” – sprzęt sportowy dla ZS Bratian (Zespół Wychowania Przedszkolnego oraz Publiczne Przedszkole), całkowity koszt: 37 500 zł, dofinansowanie: 30 000 zł.
- program Ministerstwa Edukacji Narodowej „Mała szkoła – wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego na BIS” – całkowity koszt: 118 895,43 zł, dofinansowanie: 59 447,71 zł.

W 2025 roku zrealizowano następujące prace inwestycyjne i remontowe w placówkach oświatowych:

- ZS Bratian – malowanie 1 i 2 piętra, klatki schodowej oraz pokoju nauczycielskiego, naprawa kominów wentylacyjnych oraz rynien,
- SP Gwiżdżyny –malowanie częściowe sali gimnastycznej, naprawa obróbki kominowej i okiennej, adaptacja pomieszczenia psychologa/pedagoga, doraźna naprawa powierzchni malarskich w pomieszczeniach szkolnych (przeprowadzone we własnym zakresie)
- SP Radomno – malowanie i gipsowanie sali lekcyjnej, holu, szatni, wymiana kasetonów - przedszkole i korytarz główny, wymiana rolet okiennych, doposażenie pracowni komputerowej (ławki, komputery),
- SP Skarlin – modernizacja sali komputerowej, wymiana rury kanalizacyjnej, malowanie i odświeżenie dwóch sal lekcyjnych
- SP Jamielnik – malowanie sali i części korytarza, obudowa kaloryferów na sali gimnastycznej i wymiana termostatów w kaloryferach.

Większość wydatków oświatowych 78% w Gminie Nowe Miasto Lubawskie w 2025 roku stanowiły środki na utrzymanie szkół gminnych. Drugą, co do wielkości kategorię wydatków zajmowały dotacje dla niepublicznych placówek (16%), trzecią projekty (3%), kolejną inne wydatki (2%) i koszty dowożenia (1%).

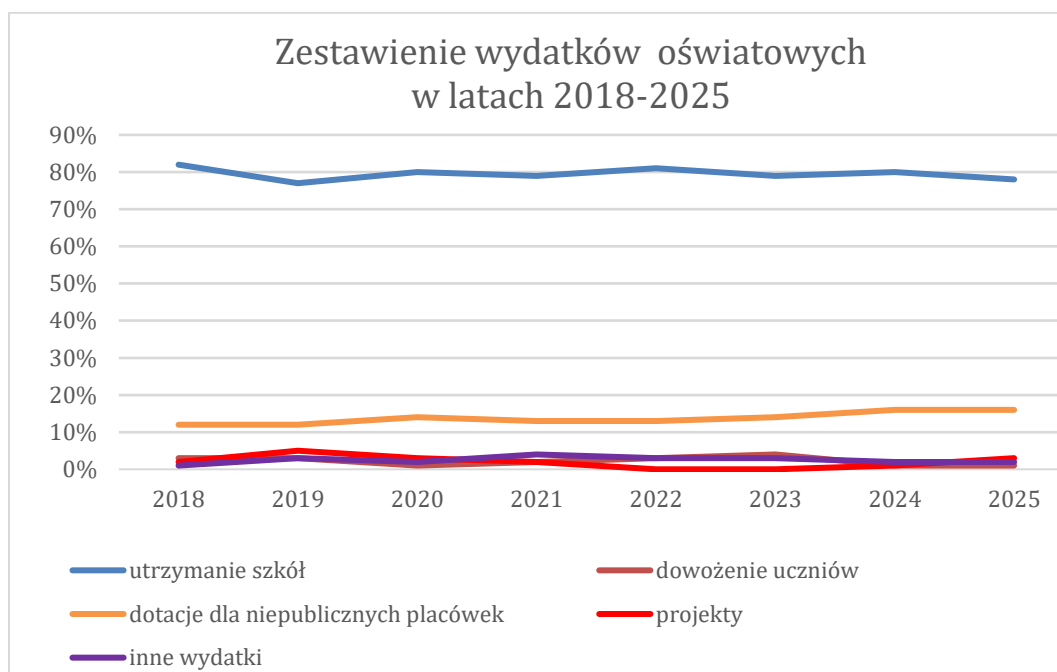
Rysunek 15. Wydatki oświatowe w 2025 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat wydatki oświatowe przedstawiały się następująco.

Rysunek 16. Wydatki oświatowe w latach 2018 - 2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

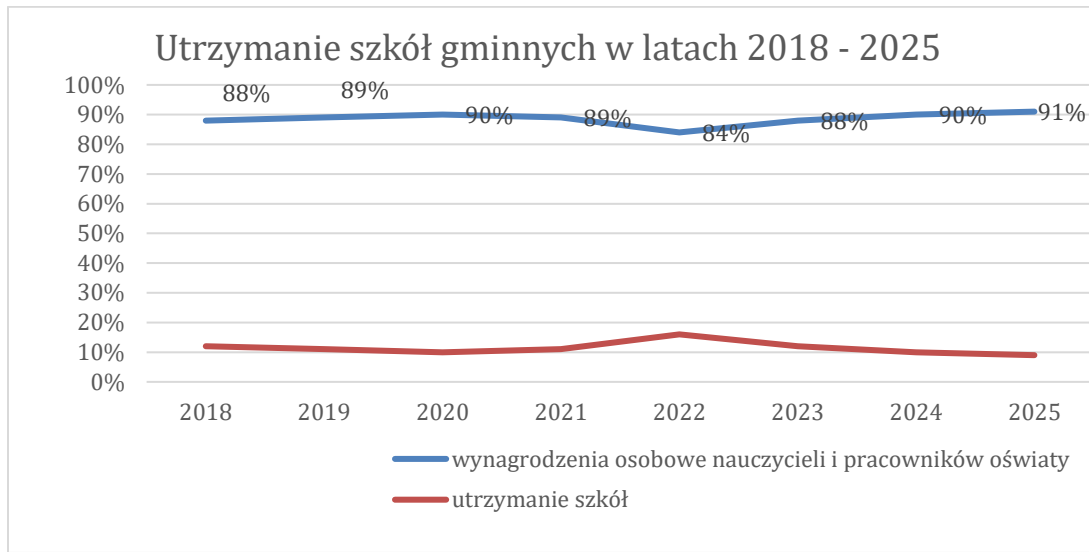
Natomiast wśród wydatków na utrzymanie szkół gminnych najczęściej procentowo zajmują koszty wynagrodzeń, które w 2025 roku stanowią 91% wszystkich kosztów utrzymania szkół gminnych. Wzrosły one w stosunku do 2024 roku o 1%. W stosunku do poprzedniego roku zmniejszyły się koszty utrzymania szkół (koszty bez wynagrodzeń tj. energia, ogrzewanie, wywóz nieczystości stałych i płynnych, środki czystości itp.) z 10% na 9%.

Rysunek 17. Utrzymanie szkół gminnych w 2025 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

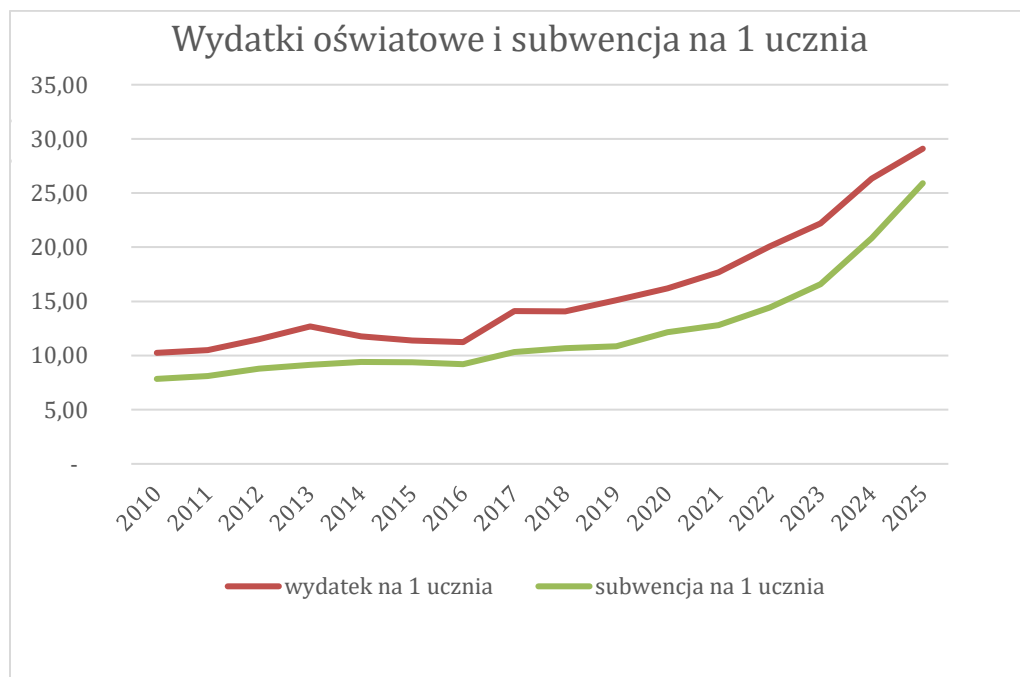
Rysunek 18. Utrzymanie szkół gminnych w latach 2018-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Na przestrzeni lat subwencja na 1 ucznia ulegała niewielkiemu wzrostowi, natomiast bardzo szybko rosły wydatki, efektem jest bardzo szybki wzrost kosztów oświaty ponoszonych przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie.

Rysunek 19. Wydatki oświatowe i subwencja oświatowa na jednego ucznia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Dowożenie uczniów w roku szkolnym 2024/2025

Gmina realizowała dowożenie uczniów poprzez zakup biletów miesięcznych (na 5 trasach) na autobusy rejsowe od operatora realizującego transport publiczny na terenie Gminy a koszty biletów ujęte są w kosztach transportu publicznego. W roku szkolnym 2024/2025 koszt dowożenia uczniów wyniósł 189 834,34 zł w tym koszt dowożenia uczniów do szkół podstawowych wyniósł 36 064,00 zł z wyłączeniem zakupu biletów miesięcznych realizowanych w ramach transportu publicznego, pozostałe koszty dowozu dzieci do szkół i placówek szkolno-wychowawczych w Iławie, Kisielicach, Nowym Mieście Lubawskim oraz zwrot kosztów dojazdu dla rodziców uczniów niepełnosprawnych, którzy sami dowozili dzieci do szkół wyniósł 153 770,34 zł. Jedenaścioro uczniów realizowało obowiązek nauki w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Iławie, troje w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kisielicach oraz troje w Niepublicznej Szkole Podstawowej Specjalnej w Nowym Mieście Lubawskim. Jedno z dzieci niepełnosprawnych dowożonych było do szkoły przez rodziców.

Wyniki uczniów w roku szkolnym 2024/2025

Wyniki uczniów osiągnięte podczas egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku zostały przedstawione w następującej tabeli.

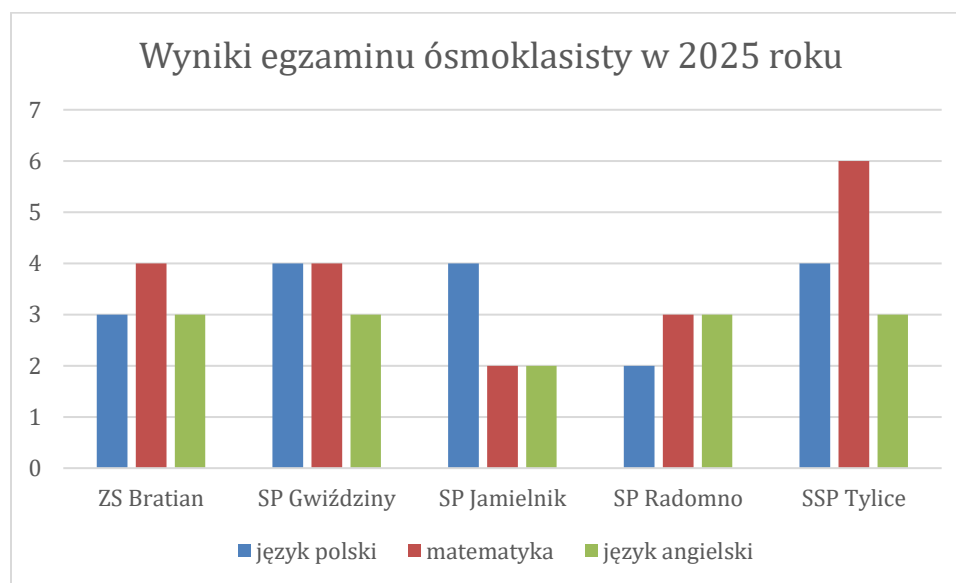
Tabela 44. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku

Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku w %			
	j. polski	matematyka	j. angielski
Kraj	64%	50%	70%
Województwo W-M	59%	44%	66%
Powiat	59%	44%	61%
Gmina NML	58%	42%	51%
ZS Bratian	56%	42%	51%
skala staninowa	3	4	3
SP Gwiździny	61%	40%	52%
skala staninowa	4	4	3
SP Jamielnik	61%	28%	44%
skala staninowa	4	2	2
SP Radomno	51%	37%	52%
skala staninowa	2	3	3
SSP Tylice	61%	54%	56%
skala staninowa	4	6	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

W 2025 roku do egzaminu ósmoklasisty przystąpili uczniowie klas ósmych pięciu szkół z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie tj. Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie, Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach, Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku, Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie oraz Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach, natomiast w Szkole Podstawowej w Skarlinie nie było klasy ósmej. Wyniki egzaminu przedstawiają się następująco: najlepszy wynik tj. stanin 6 (wyżej średni) z matematyki osiągnęli uczniowie SSP Tylice, stanin 4 (niżej średni) z języka polskiego i matematyki osiągnęli uczniowie SP Gwińdziny, stanin 4 (niżej średni) osiągnęli z języka polskiego uczniowie z SP Jamielnik i SSP Tylice, również stanin 4 z matematyki osiągnęli uczniowie ZS Bratian, stanin 3 (niski) z języka polskiego osiągnęli uczniowie z ZS Bratian oraz z matematyki uczniowie SP Radomno natomiast z języka angielskiego uczniowie SP Radomno, ZS Bratian, SP Gwińdziny i SSP Tylice, natomiast stanin 2(bardzo niski) z języka polskiego uczniowie z SP Radomno, a z matematyki i języka angielskiego uczniowie z SP Jamielnik.

Rysunek 20. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku w skali staninowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Informacja o obowiązku nauki uczniów od 15 – 18 lat w roku szkolnym 2024/ 2025

W roku szkolnym 2024/2025 - 466 uczniów, w tym 227 dziewczynek w wieku od 15 do 18 lat podlegało obowiązkowi nauki. Wśród tych uczniów brak informacji o spełnieniu obowiązku nauki przez 43 uczniów w tym 17 dziewczynek zameldowanych, lecz niezamieszkałych na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

5. Polityka społeczna

Z pomocy społecznej w 2025 roku korzystało 368 rodzin (liczba osób w rodzinach 909). Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin,

a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2025 roku było kolejno m.in.: niepełnosprawność - 144 rodziny, bezrobocie - 84 rodziny, długotrwała lub ciężka choroba - 65 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa - 60 rodzin, ubóstwo - 49 rodzin, przemoc domowa - 30 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - 26 rodzin, alkoholizm - 17 rodzin,

W ramach zadań własnych i zleconych (na ustawie o pomocy społecznej) wsparciem w formie: świadczeń niepieniężnych objętych było 85 rodzin (324 osoby w rodzinach), świadczeń pieniężnych 156 rodzin (436 osób w rodzinach). Rodziny korzystały ze świadczeń w formie: zasiłku stałego - 26 rodzin, zasiłku okresowego - 81 rodzin, zasiłku celowego i w naturze - 167 rodzin, specjalnego zasiłku celowego - 32 rodziny, świadczeń pieniężnych w postaci zasiłku celowego na zakup żywności - 111 rodzin, posiłku w szkole - 130 dzieci, w formie usług opiekuńczych - 13 osób. Liczba osób bezdomnych, za które pokrywane były koszty schronienia - 5 osób.

Ponoszono odpłatności za pobyty w domach pomocy społecznej, za rok 2025 w kwocie 493 831,14 zł, 9 osób przebywało w Domach Pomocy Społecznej.

W ramach zadań zleconych wypłacano m.in. świadczenia rodzinne, opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wypłacono 6 455 zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego - 666 269,01 zł, ponadto wypłacono 168 świadczeń rodzicielskich - 157 139,00 zł, 20 świadczeń - jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka - 20 000,00 zł, 3680 zasiłki pielęgnacyjne - 794 291,00,00 zł, 1179 świadczeń pielęgnacyjnych - 3 877 763,00 zł, 12 zasiłków dla opiekunów - 7 440,00 zł, przekazano 588 składek na ubezpieczenie społeczne - 513 640,33 zł, 323 składki zdrowotne od świadczeń rodzinnych - 92 296,17 zł. Całkowita kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne wyniosła 6 036 110,74 zł. Świadczeń alimentacyjnych wypłacono 672 w kwocie 345 866,32 zł.

Wypłacano też bon energetyczny - 5 świadczeń na kwotę 1259,73 zł.

W ramach pomocy dla rodzin ukraińskich wypłacono 103 świadczenia rodzinne dla 2 rodzin na kwotę 52 124,00 zł, za 1 osobę odprowadzano składkę zdrowotną - 12 świadczeń, na kwotę 3 550,00 zł oraz składkę społeczną za 1 osobę na kwotę 10 855,00 zł.

Z dodatku mieszkaniowego w 2025 roku skorzystało 17 rodzin, wypłacono 155 świadczenia na kwotę 52 156,69 zł.

Stypendia szkolne wypłacono dla 19 rodzin, obejmując wsparciem 49 uczniów, na kwotę 37 350,00 zł.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. stopa bezrobocia dla powiatu nowomiejskiego wynosiła 12,2%, a dla województwa wynosiła 9,3%.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Gminy Bratian (do 31.12.2025 r. Gminy Nowe Miasto Lubawskie) według stanu na 31 grudnia 2025 r. wynosiła 372 osoby (w tym

188 osoby długotrwale bezrobotne), 207 kobiet i 165 mężczyzn. Wśród bezrobotnych 61 osób było w wieku do 25 lat, 98 osób w wieku do 30 roku życia, 89 osób powyżej 50 roku życia.

Ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją administracyjną według stanu na 31 grudnia 2025 r. ogółem skorzystało 302 osoby (176 kobiet i 126 mężczyzn), z czego 147 osób było w wieku produkcyjnym (100 kobiet i 47 mężczyzn), 25 osób w wieku poprodukcyjnym (14 kobiety i 11 mężczyzn) i 130 osób w wieku do 18 lat (62 kobiety i 68 mężczyzn). Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności miejscem zamieszkania na 31 grudnia 2025 r. – 11,04 % (909 osób korzystających / liczba osób zamieszkałych w gminie 8 226 osób).

6. Kultura

Zadania gminy w zakresie kultury realizowane są przez Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie. GCK zajmuje się m.in. organizacją imprez kulturalnych, (w tym o charakterze imprez masowych), prowadzeniem i koordynowaniem stałych zajęć w ramach edukacji kulturalnej w szkołach na terenie gminy Bratiane, współpracą z organizacjami pozarządowymi. Inne działania realizowane przez Centrum to koordynacja działalności Hali Targowej w Bratianie, boiska ORLIK w Bratianie a także wynajem świetlic wiejskich na terenie gminy Bratiane. Największe imprezy kulturalne organizowane i współorganizowane przez GCK Mszanowo w 2025 r. to:

- Ferie zimowe Zimowa Kraina Aktywności w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku,
- Konferencja Noworoczna w Mszanowie,
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Bratianie, Gwiździnach i Tylicach,
- Debaty historyczne „Gmina Bratiane – historia i nowoczesność” w Bratianie, Jamielniku i Gwiździnach,
- Zimowe Igrzyska Wsi,
- Jarmark Wielkanocny w Hali Targowej w Bratianie,
- Wiosenne Targi Ogrodnicze w Hali Targowej w Bratianie,
- Otwarcie ścieżki rowerowej w Chroślu,
- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke w bibliotekach w Jamielniku i Gwiździnach,
- otwarcie świetlicy wiejskiej w Gryźlinach,
- Gala Przodowników Nauki w świetlicy wiejskiej w Mszanowie,
- Jubileusz Złotych i Diamentowych Godów w świetlicy wiejskiej w Chroślu,
- impreza plenerowa z okazji 720 lat Radomna,
- Dożynki Gminne w Lekartach,
- Wystawa Twórczości i Rzemiosła Artystycznego Osób z Niepełnosprawnością w świetlicy wiejskiej w Mszanowie,
- Bieg przełajowy im. ks. Dembieńskiego w Radomnie,
- obchody 86. Rocznicy wybuchu II Wojny Światowej przy Pomniku Ofiar Totalitaryzmów w Nawrze,
- Narodowe czytanie - akcja ogólnopolska – twórczość Jana Kochanowskiego,

- obchody Narodowego Święta Niepodległości przy kapliczce Trzy Dęby w lesie tylickim - organizowane wspólnie z Nadleśnictwem Iława,
- Jarmark Bożonarodzeniowy w Hali Targowej w Bratianie,
- Wigilia dla osób starszych i samotnych - organizowana wspólnie z OPS w świetlicy wiejskiej w Mszanowie.

W 2025 roku w strukturach Centrum Kultury funkcjonowały 4 biblioteki w miejscowościach: Gwiżdżyny, Jamielnik, Bratian, Radomno. Aktywni czytelnicy stanowią 14,74% (w 2024 roku 13,95%) mieszkańców gminy Bratian. Struktura czytelników: 37,64% stanowią osoby uczące się, natomiast 23,32% to osoby pracujące. Pod względem płci zdecydowaną przewagę wśród czytelników mają kobiety – 63,67%. Jeśli chodzi o kryterium wieku to największą grupę wśród czytelników stanowią dzieci i młodzież do 15 lat. Liczba woluminów dostępnych w bibliotekach CKGB to 31 868 książek oraz 78 audiobooków. W 2025 roku nieznacznie wzrosła liczba wypożyczeń na zewnątrz z 26 467 (w 2024 roku) na 26 832. Zauważalny jest niewielki spadek popularności dostępu do platform (LEGIMI, EMPIK GO), oferujących e-booki i audiobooki. W roku sprawozdawczym aktywowano 259 miesięczne kody dostępu, a łączna liczba wypożyczeń e-booków i audiobooków z obu platform wyniosła 2 269.

Stałe formy pracy w bibliotekach:

- Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci i dorosłych w bibliotekach w Gwiżdżinach i Jamielniku,
- Klub Seniora w Gwiżdżinach,
- Klub Miłośników Lokalnej Historii w Jamielniku,
- Lekcje historii w Lokalnej Izbie Pamięci w Jamielniku,
- Kącik Skrzata w każdej z bibliotek.

Dodatkowo w 2025 roku w bibliotekach realizowane były następujące działania:

- spotkania autorskie z Grzegorzem Kasdepke i Dariuszem Marcinkowskim,
- warsztaty kosmetyczne pod nazwą „Bądź piękna, zdrowa i świadoma przez rok” w ramach programu “Wieś plus”,
- „Hullo – Mobilne Laboratorium Młodych Odkrywców”,
- wystawa „M.O.D.A. – Metki Obcasy Dżinsy Adidasy” – w ramach współpracy z wydawnictwem Dwie Siostry,
- warsztaty czytelnicze “Mała książka w drodze prowadzone przez Małgorzatę Narożną,
- Noc w Bibliotece,
- Dzień Pluszowego Misia,
- Narodowe Czytanie (Jan Kochanowski),
- teatrzyki kamishibai,
- pasowanie na czytelnika,
- ferie zimowe.

Biblioteki aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności. Współorganizują imprezy wiejskie i gminne, takie jak rajdy rowerowe, Święto Pieczonego Ziemniaka, Dzień Kobiet, Dni Rodziny, działania w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Jarmark Mikołajkowy w Bratianie, obchody Święta Niepodległości, Dni Seniora, Mikołajki oraz spotkania wigilijne. Bibliotekarki włączają się również w akcje sprzątania gminy, a także reprezentują swoje biblioteki na zewnątrz, m.in. poprzez udział w spotkaniach autorskich w okolicznych bibliotekach wraz z mieszkańcami i członkami Dyskusyjnych Klubów Książki oraz uczestnictwo w komisjach konkursowych.

7. Turystyka, sport i rekreacja

Na koniec 2025 r. na terenie Gminy było zarejestrowanych 15 gospodarstw agroturystycznych, (w tym 7 sezonowych i 8 całorocznych), z tego 5 położonych jest w Lekartach. Liczba gospodarstw agroturystycznych nie zmieniła się w stosunku do 2024 roku.

Na terenie gminy znajdują 4 hale sportowe przy Zespole Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie, Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku, Szkole Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwiżdżinach oraz Szkole Podstawowej w Radomnie. Na terenie Sali sportowej w Bratianie dostępna jest ścianka wspinaczkowa. Wszystkie sale udostępniane są mieszkańcom po godzinach pracy szkoły, po wcześniejszym dokonaniu rezerwacji.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie w swej infrastrukturze może się pochwalić odnowionymi boiskami sportowymi – z których najatrakcyjniejsze to boisko wielofunkcyjne ze skocznią w dal i bieżnią w Jamielniku oraz obiekt sportowy ORLIK w Bratianie, stanowiący centrum aktywności sportowej i rekreacyjnej. Kompleks jest otwarty dla mieszkańców gminy i gości od marca do listopada. Pełni również rolę boiska treningowego dla drużyn piłkarskich z terenu gminy Nowe Miasto Lubawskie. Na ORLIKU odbywają się zajęcia sportowe i sportowo-rekreacyjne prowadzone przez profesjonalnego instruktora. W 2026 roku planowany jest kompleksowy remont obiektu ORLIK. W 2025 roku Gminne Centrum Kultury pozyskało dofinansowanie na wynagrodzenie dla animatora – wypłacane bezpośrednio dla Animatora.

Dodatkowo dostępna jest przystań kajakowa w Mszanowie. Na przystani na rzece Drwęcy mieszkańcy oraz turyści mogą korzystać z pływającego pomostu, placu z miejscem na ognisko oraz kontenera sanitarnego. Ten punkt na mapie turystycznej Gminy powstał w ramach projektu pt. Gmina Nowe Miasto Lubawskie na straży bogactwa bioróżnorodności w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W 2023 r. uruchomiono system płatności elektronicznych w kontenerze sanitarnym.

Gmina dysponuje łącznie 17 placami zabaw oraz 9 siłowniami plenerowymi, które stanowią ważny element infrastruktury rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców w różnym wieku.

Obiekty te umożliwiają aktywne spędzanie czasu wolnego, integrację społeczną oraz promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie znaleźć można wiele rzek, rzeczek i strumieni. Sześć z nich jest na tyle dużych, że można po nich urządzać wyprawy kajakowe. Większość z tych rzek jest dosyć dzika. Wiele zakrętów, zwisające nisko nad lustrem wody gałęzie, krzewy i inne podobne atrakcje, zapewnią kajakarzom wiele niezapomnianych wrażeń i dużą porcję adrenaliny. Rzeki spławne to Drwęca, Wel, Struga, Skarlanka i Kakaj. Ponadto na terenie Gminy występuje znaczna ilość jezior, z których najważniejsze to: Fabryczne, Gryżliny, Górne, Lekarty, Radomno, Skarlin, Studa Środkowe i Wieczorki.

Na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie można znaleźć wiele urokliwych i malowniczych miejsc. Są też punkty gdzie przemawia historia i inne, gdzie można znaleźć ciekawe okazy przyrody. Aby ułatwić pieszym turystom poruszanie się w terenie i dotarcie do takich miejsc wytyczono i oznakowano szlaki turystyczne. Są to:

- Szlak żółty - (w rejestrach PTTK oznaczony jako TO-231) prowadzi z Torunia, wzdłuż doliny Drwęcy, przez Pojezierze Brodnickie do Radomna, skąd jego przedłużenie prowadzi na teren Pojezierza Iławskiego. Szlak żółty jest fragmentem szlaku europejskiego łączącego Niemcy i Litwę, który oznaczony jest w międzynarodowych spisach kodem E-11, a przez teren Polski wiedzie od Słubic po Ogrodniki. Szlak „wkracza” na teren Gminy u zachodnich brzegów Jeziora Skarlińskiego (ok. 147 km od Torunia, ok. 20 km od wsi Ostrowite i ok. 13 km od wsi Łąkorek). Od rozwidlenia szos z Nowego Miasta Lubawskiego do Biskupca Pomorskiego i Łąkorza szlak wiedzie pełną drogą ok. 2 km do wsi Skarlin. Na początku tego odcinka rozległy widok na wydłużoną rynnę Jeziora Skarlińskiego. W centrum wsi za kościołem, na rozwidleniu szos, szlak skręca w lewo i drogą wśród pól doprowadza po kolejnych 2,5 km do wsi Lekarty. Tu znaki opuszczają szosę i kierują się pełną drogą na północny wschód, w kierunku widocznego w dole jeziora Gryżliny, a następnie wzdłuż południowego brzegu jeziora na wschód do wsi o tej samej nazwie. Z Gryżlin szlak prowadzi od kościoła drogą wśród pól, dalej na wschód i północny wschód. Po przekroczeniu nasypu rozebranej linii kolejowej Iława - Nowe Miasto Lubawskie dochodzi od zachodu do Radomna. W Radomnie (160 km licząc od Torunia i 13 km od wejścia na teren Gminy) szlak prowadzi na południowy skraj jeziora Radomno. Następnie wschodnim brzegiem południowej zatoki tegoż jeziora aż do mostu na wschodniej zatoce jeziora Radomno. Poprzez most na jeziorze wiedzie do osady Nowy Ostrów i po ok. 1 km opuszcza teren Gminy. Przez wieś Radomno przebiega trasa Camino Polaco – Droga Polska, będąca częścią szlaku pielgrzymkowego Drogi Św. Jakuba prowadzącej do katedry Santiago de Compostella w Hiszpanii. Oznakowanie szlaku to niebieskie kwadraty z umieszczoną na nich stylizowaną żółtą muszlą św. Jakuba. Szlak żółty po opuszczeniu terenu Gminy po około 9 km. trasą wzdłuż rzeczki Rudej, leśniczówki Katarzynki, jezior Czerwonego i Łackiego, cały czas wśród lasów, doprowadza do Iławy. Przez teren Gminy szlak żółty biegnie na przestrzeni około 15 km.

- Szlak czerwony (w rejestrach PTTK oznaczony jest jako TO-2215) - łączy Nowe Miasto Lubawskie z opisanym wyżej żółtym szlakiem doliny Drwęcy, a poprzez ten szlak z Pojezierzem Brodnickim i Pojezierzem Iławskim. Szlak prowadzi z Nowego Miasta Lubawskiego do Radomna i liczy ok. 13 km. Szlak zaczyna się w pobliżu byłej stacji PKP Nowe Miasto Lubawskie, gdzie obecnie jest dworzec autobusowy i niemal od razu, po ok. 1 km, wkracza na teren Gminy. Przez pierwsze 3 km prowadzi cały czas w górę szosą do Nawry. W wielu miejscach m.in. z placu u stóp pomnika poległych i pomordowanych w II wojnie światowej roztaczają się rozległe widoki na dolinę Drwęcy. Ok. 2 km za Nawrą skręca w prawo i polną drogą, pofalowanym terenem, poprzez pola, niewielkie laski i łąki wiedzie na północ do Nowego Dworu Bratiańskiego. Stąd znowu szosą poprzez Chrośle prowadzi dalej na północ do centrum wsi Radomno.
- Szlak Kopernikowski w województwie warmińsko-mazurskim – biegnie śladami podróży Mikołaja Kopernika po województwie warmińsko-mazurskim, głównie w granicach historycznej Warmii. Podążając Szlakiem Kopernikowskim docieramy do miejsc, w których uczony przebywał w różnych momentach swojego życia. Najpierw był to – jak już wspomniano – Lidzbark Warmiński (1503-1510), a czasami Elbląg, ostatecznie zaś Frombork (1510-1543), gdzie miała siedzibę kapituła warmińska. Ale Kopernik odwiedzał też Olsztyn (1516-1521) i Pieniężno (1517-1519) oraz Braniewo (1520) i Tolkmicko (1519). Pod koniec życia składał ważne wizyty w Lubawie (1539) i przy okazji w Ornecie (1538-1539). W Dobrym Mieście, Olsztynku czy Nowym Mieście Lubawskim bywał wielokrotnie, gdy np. jechał do Lubawy lub dalej – do Torunia i Krakowa, i zapewne zatrzymywał się tam, aby zjeść posiłek czy odpocząć. W związku z tymi podróżami na jego trasie znalazły się również miejscowości leżące obecnie w granicach naszej Gminy. Szlak Kopernikowski pokrywa się bowiem z przebiegiem drogi DK 15. Na trasie Szlaku Kopernikowskiego znajdziemy więc ruiny klasztoru w Łąkach Bratiańskich, dalej zaś, w Bratianie: stary dworzec kolejowy, fragmenty murów zamku krzyżackiego u ujścia rzeki Wel do Drwęcy oraz pomnik ofiar mordy hitlerowskiego (przy DK15 w kierunku Lubawy).

Na stronie gminy znajduje się zakładka poświęcona atrakcjom turystycznym i historii gminy. O wydarzeniach, również tych związanych z turystyką mieszkańcy są informowani za pomocą strony internetowej i mediów społecznościowych.

8. Gospodarka komunalna

Długość dróg rowerowych ogółem na terenie gminy o nawierzchni bitumicznej wynosi około 20 km. Długość dróg gminnych ogółem: ok. 250 km, z tego ok. 27,86 % to drogi utwardzone (asfaltowe, betonowe), a 72,14 % nieutwardzone. W 2025 roku gmina podniosła standard dróg na 0,3 % długości dróg ogółem.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie posiada sieć wodociągową o łącznej długości 211,35 km oraz sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 47,62 km. W 2025 r. wybudowano łącznie 7175 mb sieci wodociągowych w miejscowościach Bratian, Gwiżdżyny, Mszanowo, Nawra, Pacółtowo, Radomno i Jamielnik oraz 5 568 mb sieci kanalizacyjnej w miejscowościach

Jamielnik i Bratian. Na terenie Gminy na koniec 2025 r. do sieci wodociągowej podłączonych było 2 754 gospodarstw domowych (liczonych jako wodomierze a nie przyłącza), do kanalizacji natomiast 836 gospodarstw domowych (przyłącza kanalizacyjne). W 2025 r. wykonano 46 nowych przyłączy do sieci wodociągowej i 39 nowe przyłącza do sieci kanalizacyjnej.

Około 98% budynków mieszkalnych na terenie Gminy ma dostęp do sieci wodociągowej i około 35% budynków mieszkalnych ma dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej.

9. Gospodarka mieszkaniowa i lokalami użytkowymi

Na dzień 31 grudnia 2025 roku gminny zasób mieszkaniowy obejmował łącznie 31 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 1 296 m², zlokalizowanych w 16 budynkach. Gmina nie posiada lokali socjalnych ani pomieszczeń tymczasowych.

W 2025 roku zawarto 2 umowy najmu mieszkania komunalnego, natomiast 2 umowy rozwiązano. Na przydział lokalu komunalnego oczekuje obecnie 6 rodzin. Najdłużej oczekującą jest 6-osobowa rodzina, która pozostaje na liście od 9 lat – dotychczas nie znaleziono lokalu spełniającego wymagania lokalowe dla tak licznej rodziny. Na koniec 2025 roku występowały zaległości czynszowe na łączną kwotę około 110 000 zł. W celu ich odzyskania kierowano do najemców wezwania do zapłaty, a wobec części z nich prowadzone były postępowania egzekucyjne przez komornika.

Na koniec 2025 roku gmina dysponowała 3 lokalami użytkowymi, z których wszystkie były wynajmowane. Łączny przychód z tytułu najmu zależał od indywidualnych stawek określonych w umowach. Nowe umowy najmu podpisywano na podstawie obowiązujących stawek i warunków ustalonych w trybie indywidualnym.

Na koniec roku 2025 Gmina posiadała budynki remiz OSP i świetlic wiejskich, powierzone w administrowanie Ochotniczemu Strażom Pożarnym lub wydierżawione Gminnemu Centrum Kultury. Gmina dysponuje również 6 obiektami szkolnymi – 5 przekazanymi w trwałą zarząd jednostkom oświatowym, a 1 (szkoła w Tylicach) wydierżawionym Tylickiemu Stowarzyszeniu Rozwoju.

10. Rozwój gospodarczy

Gmina jako jednostka wspierająca rozwój lokalnej przedsiębiorczości, monitoruje sytuację gospodarczą oraz dynamikę zakładania i zamykania działalności gospodarczych na swoim terenie.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2025 roku na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie zarejestrowanych było 811 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON (w 2024 r. – 795). Wśród nich w dziedzinie:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 49 podmiotów (bez zmian względem 2024 r.),
- przemysł i budownictwo – 269 podmioty (wzrost o 5),

- pozostała działalność (w tym handel, usługi, transport) – 493 podmioty (wzrost o 11).

W systemie CEIDG (dane z Hurtowni danych CEIDG i Biznes.gov.pl) liczba przedsiębiorców z miejscem prowadzenia działalności na terenie Gminy, według stanu na 31 grudnia 2025 r., wyniosła 314 (bez podmiotów zawieszonych).

W ciągu 2025 roku w CEIDG:

- zarejestrowano 20 nowych przedsiębiorców,
- wyrejestrowano 21 (zgłoszenia złożone w Urzędzie Gminy),

Z rejestru REGON wyrejestrowano natomiast 38 podmiotów gospodarki narodowej.

Najczęstszym przedmiotem działalności nowo zarejestrowanych firm w 2025 roku były usługi budowlane.

Według danych GUS w 2025 roku powstało 8 nowych spółek prawa handlowego.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie, mając na uwadze rozwój gospodarczy w wymiarze lokalnym, kontynuowała działania wspierające przedsiębiorczość poprzez współpracę z lokalnymi firmami oraz oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.

W 2025 roku na terenie Gminy obowiązywała Uchwała Nr VI/52/2024 Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2024 r., poz. 907). Uchwała ta umożliwia zwolnienie z podatku od nieruchomości w odniesieniu do nowo wybudowanych lub nowo nabytych budynków (bądź ich części), przeznaczonych na utworzenie lub rozwój istniejących przedsiębiorstw i wykorzystywanych do prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez właściciela. W 2025 roku z tej formy wsparcia skorzystał jeden przedsiębiorca.

Lokalni przedsiębiorcy, wytwórcy mają możliwość wystawiania swoich produktów co sobotę w Hali targowej Bratian, z czego chętnie korzystają. Dodatkowo, dwa razy do roku (wiosną i jesienią) w Hali Targowej w Bratianie odbywają się targi tematyczne poświęcone ogrodnictwu, w których biorą udział producenci roślin, projektanci czy firmy handlujące sprzętem ogrodniczym. Podczas jarmarków świątecznych (wielkanocny i bożonarodzeniowy) wiele stoisk dedykowanych jest osobom zajmującym się rękodzielnictwem.

W 2025 r. liczba wniosków o uzyskanie koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych wynosiła 30 w tym 19 to zezwolenia jednorazowe. Na koniec 2025 r. na terenie Gminy było 13 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne)

Gmina w celu usprawnienia mieszkańcom załatwiania spraw urzędowych, inwestuje w cyfryzację. Posiadamy punkt potwierdzenia profilu zaufanego ePUAP, by kontakt

z urzędem był możliwy bez wychodzenia z domu. W 2024 roku w Urzędzie Gminy potwierdziliśmy profil zaufany 57 osobom, a unieważniono jednej.

Z myślą o usprawnieniu obsługi mieszkańców oraz zwiększeniu dostępności usług administracyjnych, Gmina Nowe Miasto Lubawskie we współpracy z firmą zewnętrzną uruchomiła w dniu 9 grudnia 2024 r. fotokabinę przeznaczoną do wykonywania zdjęć do dokumentów urzędowych. Fotokabina zlokalizowana jest w budynku Urzędu Gminy i cieszy się rosnącym zainteresowaniem mieszkańców, którzy doceniają możliwość załatwienia spraw urzędowych w jednym miejscu, bez konieczności dodatkowych dojazdów. Urządzenie umożliwia szybkie i wygodne wykonanie zdjęć spełniających wymagania do dokumentów takich jak dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, legitymacja, dyplom czy wiza. Obsługa fotokabiny jest intuicyjna, a jakość zdjęć zgodna z obowiązującymi normami dokumentowymi.

11. Bezpieczeństwo mieszkańców

Działania Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 roku ukierunkowane były na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców oraz porządku publicznego na terenie gminy.

Rok 2025, podobnie jak poprzedni, nie przyniósł sytuacji wyczerpujących znamiona kryzysu w rozumieniu przepisów o zarządzaniu kryzysowym. Nie zaistniała potrzeba aktywowania gminnego planu zarządzania kryzysowego ani powoływania działań interwencyjnych Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, poza jednym posiedzeniem zespołu zgodnie z decyzją Wójta.

W ramach prewencji oraz monitoringu zagrożeń: przez cały rok prowadzono monitoring zagrożeń terrorystycznych oraz cyberprzestrzeni, sporządzając comiesięczne sprawozdania, monitorowano występowanie zagrożeń epizootycznych, w tym chorób odzwierzęcych, realizowano zadania wynikające z polecenia wojewody dotyczące oceny sytuacji związanej z ograniczeniami dostaw gazu LPG w związku z sankcjami nałożonymi na Federację Rosyjską.

W 2025 roku zrealizowano inwestycję w Gminy Monitoring zagrożeń. Inwestycja miała na celu zamontowanie we wskazanych punktach Gminy instalacji monitorujących zagrożenia z możliwością odtworzenia nagrań. Urządzenia do monitorowania zagrożeń zamontowano w dziewięciu lokalizacjach. Do nowopowstałego systemu monitoringu dołączono już istniejące punkty z zamontowanym systemem monitorowania takie jak: przystań kajakowa w Mszanowo, budynek OSP w Bratianie, budynek OSP w Gwiżdżinach, hala targowa w Bratianie, pomnik w Nawrze.

W zakresie zarządzania kryzysowego: Gmina uczestniczyła w ćwiczeniu pk. DRWĘCA-25, w ramach którego przeprowadzono trening w ramach „Stałego Dyżuru” oraz incydent ataku na infrastrukturę krytyczną Gminy zgodnie z planem ćwiczenia. System ostrzegania SI SMS był aktywnie wykorzystywany i funkcjonował prawidłowo. W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa, realizując zadania Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata

2025-2026, współfinansowano i pozyskano środki na odtworzenie zasobów obrony cywilnej.

W świetle ustawy „o obronie Ojczyzny” z dnia 11 marca 2022 roku, na stanowisku ds. zarządzania kryzysowego realizowano również zadania o charakterze obronnym, m.in.: udział w kwalifikacji wojskowej obejmującej mieszkańców Gminy, prowadzenie postępowań dotyczących świadczeń rzeczowych, realizacja obowiązków wynikających z przepisów dotyczących Stałego Dyżuru.

W 2025 roku Gmina kontynuowała współpracę z Komendą Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim. Nawiązano kontakt roboczy z dzielnicową.

W ramach działań prewencyjnych: prowadzono rozmowy z mieszkańcami, szczególnie w trakcie kwalifikacji wojskowej, odbywały się konsultacje z przedsiębiorcami w kontekście potencjalnych ograniczeń w dystrybucji gazu LPG.

Zidentyfikowane problemy z zakresu bezpieczeństwa obejmowały: wykroczenia drogowe, przestępstwa narkotykowe.

W 2025 roku nie realizowano wspólnych patroli ani kontroli, ze względu na brak dedykowanych środków i sił. Dzielnicowy był jednak dostępny dla mieszkańców – kontakt roboczy był utrzymywany zarówno telefonicznie, jak i podczas spotkań.

12. Aktywność obywatelska

Na koniec 2025 roku w Gminie Nowe Miasto Lubawskie funkcjonowało 16 sołectw. W 16 zebraniach wiejskich uczestniczyły łącznie 404 osoby (spośród 6 649 uprawnionych) oraz w dodatkowym zebraniu wiejskim w Bratanie, zorganizowanym w związku z wyborem sołtysa i uzupełnieniem składu rady sołeckiej, uczestniczyły 62 osoby z 1 183 uprawnionych. Najczęściej poruszanymi tematami podczas zebrań były: stan dróg, kanalizacja, oświetlenie uliczne, place zabaw, siłownie plenerowe, świetlice wiejskie oraz niedostateczna liczba koszy na śmieci.

W 2025 roku sołectwa nie realizowały zadań w ramach funduszu sołeckiego. Na terenie gminy funkcjonowały rady sołeckie, które inicjowały i współorganizowały wydarzenia lokalne, m.in. Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, akcję „Sprzątanie Gminy”, Dzień Seniora oraz Mikołajki. Gmina wspierała ich działalność zarówno organizacyjnie, jak i finansowo.

W ramach promowania aktywności obywatelskiej gmina wykorzystywała takie kanały komunikacji jak: biuletyn gminny, strona internetowa, media społecznościowe, system SISMS oraz Portal Informacyjny Rady Gminy. Mieszkańcy w 2025 roku aktywnie korzystali z prawa do składania wniosków, interpelacji, zapytań i skarg. Przez Radę Gminy rozpatrywanych było: 13 wniosków, 1 interpelacja, 6 skarg i 6 zapytań. Wójt w 2025 roku nie rozpatrywał żadnych skarg ani wniosków nie przekazywał również do załatwienia według właściwości żadnych skarg ani wniosków.

W dniach od 15 września do 7 października 2025 r. przeprowadzono konsultacje projektu „Programu współpracy Gminy Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2026 rok” Uwagi, opinie i propozycje do projektu Programu zgłosiła jedna organizacja pozarządowa. Uwag i propozycji nie uwzględniono.

W dniach od 20 do 26 listopada 2025 r. przeprowadzono konsultacje projektu „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026- 2029”. We wskazanym terminie żadna z uprawnionych organizacji nie zgłosiła uwag, opinii ani propozycji.

Dodatkowo 6 października 2025 r. odbyło się spotkanie informacyjno-konsultacyjne przedstawicieli samorządu z 11 przedstawicielami 8 organizacji pozarządowych. Podczas spotkania podsumowano działania Gminy w zakresie zlecania organizacjom realizacji zadań publicznych, przedstawiono propozycje zadań priorytetowych na przyszły rok oraz projekt proponowanych zmian w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także przypomniano o możliwości i warunkach prowadzenia działalności odpłatnej pożytku publicznego i omówiono zmiany w ustawie o sporcie.

W ramach planowania przestrzennego i zagospodarowania terenu przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Nawra i dla obrębu Skarlin. Konsultacje miały formę spotkania otwartego i punktu konsultacyjnego – nie odnotowano udziału mieszkańców.

13. Sprawna administracja

Z myślą o klientach w Urzędzie Gminy można dokonywać płatności bezgotówkowo. Co więcej, od 2019 roku pojawiła się możliwość zapłaty podatku kartą płatniczą lub telefonem także u większości inkasentów. Możliwości dokonywania płatności bezgotówkowej jest również na przystani kajakowej w Mszanowie za korzystanie z sanitariatów. Od 2024 r. na terenie budynku, w którym mieści się Urząd funkcjonuje fotobudka.

W ramach podnoszenie jakości przekazywanych informacji oraz doskonalenie form przekazu internetowego w Gminie uruchomiony jest portal e-Sesja, który umożliwia kompleksowe zarządzanie pracami Rady Gminy i jednocześnie pozwala mieszkańcom w łatwy sposób śledzić prace radnych podczas transmisji on-line. Dzięki tej funkcjonalności można było w okresie pandemii przeprowadzać sesje i posiedzenia komisji w trybie zdalnym.

Mieszkańcy Gminy mogą część usług realizować w trybie zdalnym, za pomocą e-PUAP, a na terenie Urzędu można potwierdzić profil zaufany.

O sprawności administracji może świadczyć:

1) czas oczekiwania mieszkańców na załatwienie poszczególnych spraw:

- a) w Referacie Administracyjnym na wydanie:
- dowodu osobistego wynosił do 30 dni,
 - karty dużej rodziny wynosił ok. 30 dni, karty elektroniczne w ciągu 1 dnia,
 - zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wynosił do 30 dni,
 - zaświadczenia o zameldowaniu - w ciągu 1 dnia,
 - decyzji o wymeldowaniu w trybie administracyjnym – około 2 miesięcy;
- a) w Referacie Rozwoju i drogownictwa na wydanie:
- decyzji na stanowisku ds. drogownictwa i transportu wynosił 30 dni,
- b) w Referacie Inwestycji na:
- wydanie decyzji zatwierdzającej projekt podziału nieruchomości wynosił około 14 dni,
 - wydanie decyzji o rozgraniczeniu – 14 dni,
 - zezwolenie na usunięcie drzew wynosił około 30 dni,
 - decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (bez raportu) wynosił około 3 miesięcy,
 - wydanie zaświadczenia w sprawie nie wniesienia sprzeciwu dla zamiaru usunięcia drzew wynosił do 2 dni,
 - wydanie zaświadczenia w sprawie wpisu, zmiany lub wykreślenia do/z rejestru działalności regulowanej wynosił 7 dni,
 - decyzję o warunkach zabudowy wynosił około 4 miesiące,
 - wydanie zaświadczenia o warunkach zabudowy, o przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w studium wykonalności – w ciągu 3 dni,
 - uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – około 2 lat,
- c) w Referacie Podatków i opłat na:
- wydanie zaświadczenia o niezaleganiu – w ciągu 1 dnia,
 - wydanie zaświadczenia o wielkości gospodarstwa – w ciągu 1 dnia,
 - potwierdzenie zawarcia umowy dzierżawy – w ciągu 1 dnia,
- d) w Ośrodku Pomocy Społecznej na:
- wydanie decyzji z zakresu pomocy społecznej – ok. 7 dni od przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego,
 - wydanie decyzji w świadczeniach rodzinnych – około 14 dni.
- 2) ilość wydanych decyzji, zaświadczeń, innych:

a) w Referacie Administracyjnym:

- na stanowisku ds. obywatelskich 37 decyzji (30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 3 decyzje w związku z likwidacją punktu sprzedaży napojów alkoholowych, 10 decyzji dotyczących spraw meldunkowych, 4 decyzje dotyczące Karty Dużej Rodziny oraz 181 zaświadczeń dotyczących zameldowań i utraty lub zniszczenia dowodu osobistego oraz 80 cofnięć lub zastrzeżeń nr PESEL oraz 44 wnioski o profil zaufany, wydano 665 dowodów osobistych, przyjęto 264

wniosków dotyczących realizacji obowiązku meldunkowego, przyjęto 26 wniosków o przyznanie kart dużej rodziny dla członków rodzin wielodzietnych;

b) w Referacie Rozwoju i drogownictwa:

- na stanowisku ds. drogownictwa i transportu – 123 decyzje (48 decyzji lokalizacji obiektów, 16 decyzji lokalizacji zjazdów, 29 decyzji umieszczenie urządzeń w pasie drogowym, 30 decyzji za zajęcie pasa drogowego),

c) w Referacie Inwestycji:

- na stanowisku ds. gospodarki komunalnej: 2 decyzje o rozgraniczeniu nieruchomości,
- na stanowisku ds. ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa – 72 decyzje, w tym 67 w sprawie wycinki drzew, 5 o środowiskowych uwarunkowaniach, dodatkowo wykonano 49 oględzin i protokołów w sprawie zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew,
- na stanowisku ds. planowania przestrzennego – 241 decyzji o warunkach zabudowy, 30 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, 350 zaświadczeń, 60 decyzji zatwierdzających projekt podziału nieruchomości,

d) w Referacie Oświaty:

- w zakresie zadań oświatowych – 38 decyzji, 38 zaświadczeń,

e) w Referacie Podatków i opłat:

- w zakresie podatków lokalnych – 4 080 decyzji i 120 zaświadczeń,
- w zakresie potwierdzania profili zaufanych – 28;

f) w Ośrodku Pomocy Społecznej:

- w dziale pomocy społecznej – 754 decyzje, w tym 0 odmownych,
- w ramach świadczeń rodzinnych z dodatkami – 570 przyznających, 41 odmownych
- w ramach funduszu alimentacyjnego – 52 decyzje przyznające,
- w ramach świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy – 9 decyzji przyznających,
- z zakresu bonu energetycznego – 5 informacji.

3) Ilość odwołań i skarg od wydanych decyzji oraz na sposób ich rozpatrzenia:

a) w Referacie Inwestycji:

- na stanowisku ds. ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa - 4 odwołania i trzy uchylone decyzje, jedno stwierdzenie niedopuszczalności odwołania,
- z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego w 2025 r. prowadzone były 3 postępowania, gdzie wykorzystano tryb odwoławczy (1 postępowanie – ustalenie opłaty planistycznej wszczęte w poprzednim roku -> dotychczas brak rozstrzygnięcia, 2 postępowania – ustalenie warunków zabudowy – utrzymanie decyzji w mocy,

b) w Referacie Podatków i opłat:

- z zakresu wymiaru podatków – 6 odwołań, w tym w dwóch sprawach stwierdzono uchybienie terminu do wniesienia odwołania, w pozostałych 4 sprawach uchylono w całości decyzje organu pierwszej instancji i przekazano sprawy do ponownego rozpatrzenia,

c) w Ośrodku Pomocy Społecznej:

- w przypadku świadczeń rodzinnych (świadczenia pielęgnacyjne) – 5 odwołań, decyzje zostały zmienione przez SKO.

W 2025 roku złożonych zostało 131 wniosków o dostęp do informacji publicznej (o 42 wnioski więcej niż w 2024 r.). W zakresie dostępu do informacji publicznej złożone zostały 2 skargi na bezczynność, w jednym przypadku WSA zobowiązał Wójta do rozpoznania, orzekł że bezczynność organu nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa, w drugim przypadku nastąpiło umorzenie postępowania sądowego. Trzy osoby odwołały się od decyzji odmawiającej dostępu do informacji publicznej do SKO, które w dwóch przypadkach uchyliło decyzję organu i przekazało do ponownego rozpatrzenia sprawy, w jednym przypadku orzekło o utrzymaniu w mocy zaskarżonej decyzji.

14. Gmina w rankingach, konkursach i publikacjach

W 2025 roku Gmina Nowe Miasto Lubawskie ponownie znalazła się w zestawieniach i rankingach ogólnopolskich, potwierdzających skuteczność działań samorządu oraz wysoki poziom zaangażowania w rozwój społeczno-gospodarczy.

Podczas ogólnopolskiego Forum Miasteczek Polskich, Gmina Nowe Miasto Lubawskie zdobyła III miejsce w kategorii "Lider w Pozyskiwaniu Funduszy Zewnętrznych" wśród gmin wiejskich. Wyróżnienie to przyznano na podstawie wysokości wydatków inwestycyjnych oraz efektywności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie zajęła II miejsce w kategorii gmin wiejskich w całej Polsce w rankingu Perły Samorządu 2025, organizowanym przez Dziennik Gazetę Prawną. To prestiżowe wyróżnienie, które stawia samorząd w ścisłej czołówce najlepiej zarządzanych gmin wiejskich w kraju.

Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie Tomasz Waruszewski został również indywidualnie wyróżniony – w kategorii Włodarz Gminy Wiejskiej, zdobył III miejsce w Polsce.

Ranking Perły Samorządu ocenia dane dotyczące efektywności działań samorządów, jakości obsługi mieszkańców, inwestycji, polityki społecznej oraz rozwoju lokalnego. Warto dodać, iż to nie pierwsze wyróżnienie dla gminy i wójta przyznane w tym rankingu - w latach wcześniejszych samorząd i włodarz plasowali się w pierwszej dziesiątce gmin wiejskich.

W grudniu 2025 r. Wójt Gminy odebrał z rąk Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wyróżnienie dla gminy Nowe Miasto Lubawskie "Lider Powiatu Nowomiejskiego". Ranking został opracowany w oparciu o dane statystyczne GUS, a przede wszystkim o wskaźniki:

- gospodarcze,
- ekonomiczne,
- społeczne
- środowiskowe.

Ranking został przygotowany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego.

Podczas Wojewódzkich Obchodów Dnia Strażaka Wójt Gminy i jednocześnie Prezes Zarządu Miejsko-Gminnego ZOSP RP w Nowym Mieście Lubawskim odebrał odznakę św. Floriana „Za Zasługi dla Społeczności Lokalnej”, przyznaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Odznakę wręczył Komendant Wojewódzki PSP w Olsztynie bryg. Michał Kamieniecki.

W Rankingu Samorządów „Rzeczypospolitej” 2025 Gmina zajęła 595 miejsce na 1 464 gminy wiejskich (w 2024 roku – 1029 miejsce), co oznacza znaczny wzrost w zestawieniu. Ranking ten ocenia m.in. trwałość ekonomiczną, społeczną i środowiskową działań samorządów.

Dnia 2 maja 2026 roku na Zamku Królewskim w Warszawie przedstawiony został Ranking Finansowy Samorządu Terytorialnego za 2025 rok. Gmina Nowe Miasto Lubawskie uplasowała się na 149 miejscu wśród 1459 gmin wiejskich w Polsce, co oznacza znaczny wzrost w porównaniu z poprzednim wynikiem z roku 2024 - 353 miejsce. Jest to najwyższa pozycja gminy wiejskiej z powiatu nowomiejskiego w tymże rankingu. Co więcej, gmina Nowe Miasto Lubawskie jest piątą gminą wiejską województwa warmińsko-mazurskiego w tym zestawieniu.

Ranking Finansowy Samorządu Terytorialnego niezmiennie bierze pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) udział dochodów własnych w dochodach ogółem,
- 2) relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem,
- 3) udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem,
- 4) obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń,
- 5) udział środków europejskich w wydatkach ogółem - bez poręczeń,
- 6) relacja zobowiązań do dochodów ogółem,
- 7) udział podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach bieżących.

Bardzo istotne były również sukcesy szkół i ich uczniów w 2025 roku. Uczniowie naszych szkół brali udział w powiatowych konkursach takich jak:

- Konkurs z zakresu Doradztwa Zawodowego „Moja pasja kluczem do sukcesu” - uczeń (klasa I) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie – II miejsce; chłopiec (OP) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – III miejsce; uczeń (klasa IV) Szkoły Podstawowej w Skarlinie- II miejsce;

- Konkurs pięknego czytania - uczeń (klasa I) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie – III miejsce;
- Konkurs plastyczny „Zrób pierwszy krok powiedz nie papierosom” – uczennica (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie - II miejsce;
- Konkurs Matematyczny - uczeń (klasa I) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie - II miejsce; uczennica (klasa II) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – II miejsce;
- Powiatowy turniej szachowy - uczennica (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie - I miejsce;
- Turniej Ringo – uczeń (klasa VI) – II miejsce, uczennica (klasa VII) – II miejsce, uczeń (klasa VII) – III miejsce, uczeń (klasa VI) – IV miejsce, uczeń (klasa VII) – IV miejsce Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach;
- Turniej dla Dzieci Sześcioletnich "Czujemy się bezpiecznie" – uczniowie (oddział przedszkolny) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach - II miejsce;
- Konkurs plastyczny „Mój Wielkanocny Baranek” – uczennica (klasa III) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – III miejsce;
- „Matematyczne Potyczki Uczniów Klas Siódmych” - uczniowie (klasa VII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – III miejsce;
- Konkurs plastyczny „Kim będę w przyszłości” - uczeń (klasa IV) Szkoły Podstawowej w Skarlinie- II miejsce; uczeń (klasa II) Szkoły Podstawowej w Skarlinie- wyróżnienie;
- Konkurs plastyczny „Zaloguj się do rodziny” klasy IV-VIII- uczeń (klasa V) Szkoły Podstawowej w Skarlinie- III miejsce; uczennica (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – wyróżnienie;
- Mikołajkowy Turniej Warcabowy- uczeń (klasa VII_ Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie – I miejsce, uczeń (klasa III) – II miejsce; uczeń (klasa IV) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – I miejsce;
- XVII Memoriał Warcabowy ks. K. Wróblewskiego – uczennica (klasa I) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce, uczeń (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce, uczennica (klasa II) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce;
- IV Powiatowy Konkurs Piosenki Angielskiej - uczennica (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - III miejsce;
- Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym – eliminacje powiatowe - uczennica (klasa VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – I miejsce;
- Konkurs Savoir vivre „Maniery bez granic, czyli kultura na walizkach– uczeń (klasa VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - III miejsce; uczniowie (klasa VII) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – III miejsce; uczennice (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – drużynowo I miejsce;

- Konkurs plastyczny „Zrób pierwszy krok – powiedz nie papierosom” – uczennica (klasa V) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – III miejsce; uczeń (klasa I) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – I miejsce;
- Powiatowy Sejmik Ekologiczny – uczennice (klasa V-VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - drużynowo II miejsce; uczennica (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – III miejsce;
- Powiatowy Sejmik Ekologiczny Konkurs Fotograficzny uczennica (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - I miejsce;
- Powiatowy Konkurs Wiedzy SKO - uczeń (klasa IV) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - II miejsce;
- XXII Powiatowy Konkurs Plastyczny Promujący SKO i PKO - I kategoria: uczennica (klasa II) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - III miejsce; II kategoria: uczennica (klasa IV) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - I miejsce, III kategoria: uczennica (klasa VI) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - I miejsce; uczniowie (klasa II i V) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – II miejsce;
- Konkurs na największego zbieracza złota PCK – uczniowie (OP-VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – I miejsce;
- XVIII Powiatowy Konkurs Wiedzy Ekonomicznej propagujący działalność SKO i PKO dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej – uczniowie (klasa I-III) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - drużynowo II miejsce;
- Konkurs Wiedzy o AIDS i innych Zakażeniach Krwiopochodnych – uczeń (klasa VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - III miejsce;
- Powiatowy Konkurs Ortograficzny klas I-III - uczeń (klasa III) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - II miejsce;
- Powiatowy Konkurs “Sleeveface”- ubierz się w swoją ulubioną książkę” - uczennica (klasa II b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - I miejsce, uczeń (klasa IIb) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – II miejsce
- Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt o Puchar Tymbarku kat. U8 – uczennice (OP i klasa I) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach - II miejsce; kat. U10 – uczennice (klasa II-III) – I miejsce;
- Turniej Piłki Nożnej Chłopców o Puchar Tymbarku kat. U8 – uczniowie (klasa I) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – III miejsce;
- Powiatowy Etap XXV Edycji Turnieju o Puchar Tymbarku Chłopcy U10 – uczniowie (klasa II-IV) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - II miejsce;
- Turniej o Puchar Tymbarku drużyna chłopców kat. U12 – uczniowie (klasa IV-V) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach - IV miejsce;
- Turniej o Puchar Tymbarku dziewcząt kat. U12 – uczennice (klasa IV-VI) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - II miejsce;
- Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym – uczniowie (klasa IV) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach - drużynowo V miejsce;

- Powiatowy Trójbój Lekkoatletyczny – uczniowie (klasa III-IV) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – IV miejsce; uczeń (klasa I) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – I miejsce; uczennice (klasa III) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – drużynowo I miejsce; uczennica (klasa III b) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – III miejsce w rzucie piłeczką palantową; uczeń (klasa III a) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – II miejsce w skoku w dal;
- Czwórbój Lekkoatletyczny – uczniowie (klasa IV - VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – III miejsce; uczennice (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – drużynowo IV miejsce;
- Turniej Piłki Nożnej Chłopców Igrzyska Dzieci - uczniowie (klasa IV-VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – III miejsce;
- Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt Igrzyska Dzieci – uczennice (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – II miejsce; uczennice (klasa V-VI) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – I miejsce;
- Mistrzostwa Powiatu w Halowej Piłce Nożnej Chłopców Igrzyska Dzieci – uczniowie (klasa IV-VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – IV miejsce;
- Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt – Igrzyska Młodzieży – uczennice (klasa VII-VIII) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – drużynowo III miejsce;
- X Memoriał im. K. Okołowskiego w Lekkiej Atletyce – uczeń (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – I miejsce, uczennica (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – III miejsce, uczeń (klasa IV) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – III miejsce; uczennica U-12 (klasa 5b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – II miejsce w biegu na 60 m, uczennica U-12 (klasa 5b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – III miejsce w skoku w dal, uczennica U-12 (klasa 5b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – III miejsce w rzucie piłeczką palantową, uczeń U-12 (klasa 5b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – II miejsce w rzucie piłeczką palantową, uczeń U-14, (klasa 7) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – III miejsce w skoku w dal; uczeń (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – III miejsce w skoku wzwyż; uczniowie (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – IV miejsce w skoku wzwyż;
- Mikołajkowy Turniej Piłkarki dla klas I-III – uczniowie (klasa II-III) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – I miejsce;
- Drużynowy Turniej Tenisa Stołowego Dziewcząt – dwie uczennice (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – I miejsce;
- Drużynowy Turniej Tenisa Stołowego Chłopców – dwóch uczniów (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – I miejsce;
- Drużynowy Turniej Tenisa Stołowego Dziewcząt – Igrzyska Młodzieży Szkolnej – uczennice (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – I miejsce;

- uczennice (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – I miejsce;
- Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt U13 - Z Orlika na Stadion – uczennice (klasa V i VI) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku- I miejsce; uczennice (klasa VI) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – II miejsce;
 - Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt U14 - Z Orlika na Stadion – uczennice (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – I miejsce; uczennice (klasa V-VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – II miejsce;
 - Turniej Piłki Nożnej Chłopców U14 - Z Orlika na Stadion – uczniowie (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – I miejsce; uczniowie (klasa V-VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – II miejsce;
 - Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt U15 -Z Orlika na Stadion – uczennice (klasa VII i VIII) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – II miejsce,
 - Turniej Piłki Nożnej Chłopców U15 -Z Orlika na Stadion - uczniowie (klasa VIII) Zespołu Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – II miejsce;
 - XXIV Otwarty Memoriał ks. K. Wróblewskiego w Tenisie Stołowym: Otwarty Memoriał Tenisowy ks. K. Wróblewskiego: uczennica (klasa V) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce, uczeń (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - II miejsce, uczeń (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - II miejsce, uczniowie (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - III miejsce, uczennica (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - III miejsce.

Uczniowie naszych szkół brali udział w wojewódzkich/rejonowych konkursach takich jak:

- Wojewódzki turniej w warcabach 64 polowych - uczeń (klasa VII) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie – II miejsce, uczeń (klasa III) – III miejsce;
- I Halowy Memoriał Pamięci Wiesława Schwarz – Turniej Piłki Nożnej Chłopaków – uczniowie (klasa III-VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – I miejsce;
- Halowa Piłka Nożna Igrzyska Dzieci – uczniowie (klasa III- VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – III miejsce;
- Mistrzostwa Województwa w Piłce Nożnej – uczennice (klasa VI – VIII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – I miejsce;
- Finał Wojewódzki w Piłce Nożnej Igrzyska Dzieci – uczniowie (klasa III-VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – VI miejsce;
- Turniej o Puchar Tymbarku U10– uczennice (klasa II-III) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – II miejsce;
- Orlikowy Turniej Piłki Nożnej „O złotą piłkę Wacława Wasieli” – uczennice (klasa VI-VII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – I miejsce;
- Turniej Piłki Nożnej „Z Orlika na Stadion” (kat. U15 Junior) – uczennice (klasa IV- VIII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – IV miejsce;

- Mistrzostwa w Tenisie Stołowym – uczniowie (klasa IV-VI) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – V miejsce;
- Wojewódzki Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt – z Orlika na Stadion kat. U13 - uczennice (klasa VI) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – IV miejsce,
- Wojewódzki Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt – z Orlika na Stadion kat. U15 – uczennice (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Jamielniku – III miejsce,
- Indywidualne Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego Okręgowego Związku Podnoszenia Ciężarów - uczennica (klasa VI) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie - I miejsce w kat. wagowej 45 kg U15 z wynikiem 68 kg;
- Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego SZS w Trójboju LA – uczennica (klasa IV b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie - IV m-ce w skoku w dal i VI m-ce w rzucie piłeczką palantową
- Wojewódzki Finał Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym – uczniowie Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie - drużynowo III miejsce;
- Z Orlika Na Stadion U-14 chłopcy (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – IV miejsce, U-14 dziewczęta (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – I miejsce;
- Wojewódzki Konkurs Pierwszej Pomocy w ramach projektu edukacyjnego „Uruchom serce bliźniemu” - uczniowie (klasa VII-VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – drużynowo X miejsce;
- Wojewódzkie Zawody Lekkoatletyczne w biegu na 800 m - uczeń (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce;
- Wojewódzki Drużynowy Turniej Tenisa Stołowego Chłopców – dwóch uczniów (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - II miejsce;
- Wojewódzki Konkurs Fotograficzny: Podróże w Naturze Przyroda Polski - misterium życia i apoteoza piękna – uczennica (klasa VIII) i uczeń (klasa IV) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – wyróżnienia;
- Awans do Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Matematyki - dwoje uczniów (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach;
- Turniej Piłki Nożnej „Z Orlika na Stadion”(kat. U14 Pro) – uczniowie (klasa IV-VII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – IV miejsce;
- Mistrzostwa w Piłce Nożnej Igrzyska Młodzieży Szkolnej – uczniowie (klasa V-VII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – III miejsce;
- Rejonowe Mistrzostwa Pierwszej Pomocy - uczniowie (klasa VII i VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – II miejsce;
- Z Orlika Na Stadion U-13 dziewczęta (klasa VI) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – II miejsce, U-14 chłopcy (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie - I miejsce, U-14 dziewczęta (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie – II miejsce;

- Rejonowa Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia – uczennica (klasa VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - III miejsce;
- Rejonowy Turniej Halowej Piłki Nożnej Dziewcząt - Igrzyska Dzieci - uczennice (klasa IV-VI) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - drużynowo I miejsce;
- X Festiwal Gwary Lubawskiej - dwie uczennice (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - II miejsce;
- Konkurs plastyczny „Wioski bez troski” – uczennica (klasa I) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce;
- Rejonowa Olimpiada Wiedzy o Zdrowiu PCK – uczennica (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - III miejsce;
- Konkurs: „Las bez tajemnic” – uczniowie (klasa IV-V) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - V miejsce;
- Rejonowy Konkurs na Największego Zbieracza Złota PCK – wszyscy uczniowie Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce.

Uczniowie naszych szkół brali udział w ogólnopolskich konkursach takich jak:

- Ogólnopolski konkurs „Silni Polską, Silni Pamięcią” uczniowie (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radomnie – wyróżnienie;
- Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Piłce Nożnej – uczennice (klasa VI-VIII) Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach – X miejsce;
- Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej - eliminacje powiatowe – uczeń (klasa VIII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - I miejsce, uczennica (klasa IV b) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – IV miejsce;
- Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej - eliminacje wojewódzkie - uczeń (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – III miejsce;
- Mistrzostwa Krajowego Zrzeszenia LZS Do Lat 15 i 17 w Podnoszeniu Ciężarów - uczennica (klasa VI) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - III m-ce w kat. wagowej 45 kg z wynikiem w dwuboju 81 kg;
- InstaLogik - konkurs matematyczno-informatyczny dla uczniów klas 4-8 SP - uczennica – (klasa VII) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie – finalista;
- XX Międzynarodowy Konkurs Informatyczny Bóbr 2025 - uczennica (klasa III a) Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratanie - wyróżnienie w kategorii Skrzat dla klas I-III szkół podstawowych;
- Finał ogólnopolski w Drużynowym Tenisie Stołowym Chłopców - trzech chłopców (klasa VII – VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – XX miejsce;
- Awans do Ogólnopolskiego Finału w Drużynowym Tenisie Stołowym Chłopców
- w kategorii: Igrzyska Młodzieży Szkolnej - dwóch uczniów (klasa VIII) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach;
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny: „Wioski bez troski” – uczennica (klasa I) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach - I miejsce w regionie;

- Ogólnopolski Konkurs: „Kangur Matematyczny” – uczeń (klasa V) Szkoły Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwińdzinach – wyróżnienie.

IX. Załącznik

Załącznik do niniejszego raportu stanowi szczegółowa informacja dotycząca realizacji uchwał Rady Gminy w 2025 roku.

X. Spis tabel

Tabela 1. Wydatki szkół gminnych w 2024 roku	11
Tabela 2. Wykonanie planu budżetu za 2025 rok.....	13
Tabela 3. Główne źródła dochodów gminy w latach 2024-2025.....	14
Tabela 4. Realizacja zadań inwestycyjnych gminy w 2025 roku	15
Tabela 5. Wskaźnik zadłużenia gminy na przestrzeni lat 2019-2024	22
Tabela 6. Poziom zadłużenia gminy i planowane spłaty.....	23
Tabela 7. Źródła finansowania inwestycji.....	28
Tabela 8. Rozbudowa drogi gminnej nr 181066N w Bratianie (do centrum handlowo-usługowego).....	29
Tabela 9. Budowa drogi wraz z drogą pieszo-rowerową w Bratianie	30
Tabela 10. Oczyszczenie koryta kanału Młyńskiego na rzece Wel pomiędzy jazem a mostem w miejscowości Bratian	30
Tabela 11. Dopłata do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie w 2025 roku	31
Tabela 12. Budowa oświetlenia drogowego w Mszanowie i Jamielniku.....	31
Tabela 13. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie.....	32
Tabela 14. Zielona Gmina Nowe Miasto Lubawskie – zagospodarowanie przestrzeni publicznych z korzyścią dla środowiska naturalnego	32
Tabela 15. Ochrona bioróżnorodności na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie poprzez sadzenie drzew i krzewów miododajnych w trosce o owady zapylające.....	33
Tabela 16. Budowa kompleksu (centrum) sportowo-szkoleniowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Gwińdzinach	33
Tabela 17. Budowa zbiornika retencyjnego w Pacółtowie.....	34
Tabela 18. Zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarze Gminy Nowe Miasto Lubawskie	35
Tabela 19. Projekt edukacyjny „Jak się uczyć, żeby się nauczyć”	35
Tabela 20. Wzmocnienie i rozwój współpracy partnerskiej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z Gminą Zbiorową Harpstedt	36
Tabela 21. Nowoczesna Pracownia Komputerowa w Szkole Podstawowej w Skarlinie.....	36
Tabela 22. Rządowy Program „Cyfrowy uczeń”	37
Tabela 23. Zakup nowości wydawniczych	37
Tabela 24. Zatrudnienie animatora na boisku ORLIK w Bratianie	38

Tabela 25. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025	38
Tabela 26. Program „Opieka 75+” 2025.....	38
Tabela 27. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025.....	39
Tabela 28. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” 2025	39
Tabela 29. Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Gwiżdżinach.....	39
Tabela 30. Kompleksowe zaopatrzenie w wodę Gminy Nowe Miasto Lubawskie z budową stacji uzdatniania wody w Mszanowie.....	40
Tabela 31. Program "Aktywny Maluch" – budowa żłobka w Jamielniku	41
Tabela 32. Kompleksowa termomodernizacja budynków Gminy Nowe Miasto Lubawskie	41
Tabela 33. Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko ORLIK 2012” w Bratianie	42
Tabela 34. Budowa drogi gminnej nr 181006N na odcinku Radomno - Gryżliny – etap I	42
Tabela 35. Zwiększenie bezpieczeństwa teleinformatycznego Gminy Nowe Miasto Lubawskie	43
Tabela 36. Centrum Usług Społecznych Gminy Nowe Miasto Lubawskie	44
Tabela 37. Stan posiadania Gminy Nowe Miasto Lubawskie zgodnie z klasyfikacją gruntów	45
Tabela 38. Budynki, obiekty, budowle Gminy Nowe Miasto Lubawskie.....	47
Tabela 39. Przeznaczenie gruntów zgodnie z aktualnymi planami zagospodarowania przestrzennego	48
Tabela 40. Porównanie wpływów z podatków w latach 2024 - 2025	81
Tabela 41. Liczba uczniów i wychowanków na przestrzeni lat 2017 - 2024	84
Tabela 42. Opieka świetlicowa w szkołach gminnych.....	85
Tabela 43. Liczba etatów nauczycielskich I oddziałów w latach 2010 - 2025.....	88
Tabela 44. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku.....	92

XI. Spis rysunków

Rysunek 1. Liczba mieszkańców Gminy.....	7
Rysunek 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy w 2025 roku.....	8
Rysunek 3. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2024 - 2025	9
Rysunek 4. Mieszkańcy Gminy w latach 2006–2025	9
Rysunek 5. Dochody Gminy w 2025 roku	20
Rysunek 6. Planowany wskaźnik spłaty zobowiązań na przestrzeni lat 2025 – 2034	24
Rysunek 7. Nadwyżki operacyjne gminy w latach 2019-2025	24
Rysunek 8. Stan posiadania Gmin Nowe Miasto Lubawskie zgodnie z klasyfikacją gruntów	46
Rysunek 9. Organizacje pozarządowe w Gminie Nowe Miasto Lubawskie	64

Rysunek 10. Podział środków na realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym	66
Rysunek 11. Wpływy z podatków do budżetu Gminy w 2025 roku w ujęciu procentowym	80
Rysunek 12. Jednostki oświatowe w Gminie Nowe Miasto Lubawskie.....	83
Rysunek 13. Stopień uprzedzszkolnienia na przestrzeni lat 2018 – 2025	85
Rysunek 14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych I gimnazjalnych w latach 2004 - 2024	87
Rysunek 15. Wydatki oświatowe w 2025 roku.....	89
Rysunek 16. Wydatki oświatowe w latach 2018 - 2025.....	90
Rysunek 17. Utrzymanie szkół gminnych w 2025 roku	90
Rysunek 18. Utrzymanie szkół gminnych w latach 2018-2025	91
Rysunek 19. Wydatki oświatowe i subwencja oświatowa na jednego ucznia	91
Rysunek 20. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku w skali staninowej	93